

ОДБРАНА

Година VII ■ Број 145 ■ 1. октобар 2011. ■ цена 100 динара ■ 1,20 евра

Партнери
у мисији мира

Интервју

Људи

Пуковник Соиџиро Накамура,
изасланик одбране Јапана у Србији

ВЕЛИКОГ СРЦА

ВОЈСКА СРБИЈЕ

КО СМЕ
ТАЈ МОЖЕ...

БУДИ ПРОФЕСИОНАЛЦЕМ

Пријави се! ☎ 011 20 63 432

www.mod.gov.rs

www.budiprofessionalac.rs

2. Međunarodni sajam bezbednosti objekata, infrastrukture, lica i poslovanja

Visoke tehnologije u funkciji javne i privatne bezbednosti.

Tehnička infrastruktura objekata - Integracija bezbednosti i upravljanja objektima i poslovanjem.

Korporativna i industrijska bezbednost.

Tehnička i fizička zaštita.

Informaciona bezbednost - sBIT

Osiguranje.

VISOKE TEHNOLOGIJE U FUNKCIJI JAVNE BEZBEDNOSTI. Video nadzor gradova i saobraćajnica. Zaštita kritične javne infrastrukture. Kontrola i nadzor aerodroma i pograničnih zona. Specijalna vozila i oprema za suzbijanje demonstracija i masovnih nereda. Oprema i vozila za specijalne jedinice. Tehnika za obezbeđenje javnih skupova i događaja visokog rizika (stadioni, javni skupovi, vip posete...). Tehnička zaštita institucija visokog rizika (kazneno popravne ustanove, pritvorni centri, vaspitno popravni domovi...). Tehnika i usluge obezbeđenja obrazovnih ustanova. Tehnika bezbednosti u saobraćaju – putna, železnička saobraćajna čvorišta, tuneli. Oprema za parkirališta. Tehnika i usluge obezbeđenja državnih institucija.

INTEGRACIJA BEZBEDNOSTI I UPRAVLJANJA OBJEKTIMA I POSLOVANJEM. Tehnička infrastruktura objekata. "Total building solutions". Tehnička zaštita i automatizacija objekta. Inteligentne zgrade. Niskonaponske i elektroenergetske instalacije, kontrola, centralizovani nadzor. Upravljanje potrošnjom energije u cilju energetske efikasnosti. Pametne kuće. Pametni uređaji – integracija funkcionalnosti i bezbednosti. Tehnika obezbeđenja i praćenja logistike i transporta. Integrisana bezbednost i upravljanje bolničkim i farmaceutskim kompleksima. Integrisana bezbednost i upravljanje hotelsko - turističkim objektima i događajima. Tehnika i usluge obezbeđenja maloprodaje, integracija sa pos sistemima.

KORPORATIVNA I INDUSTRIJSKA BEZBEDNOST. Bezbednost finansijskih institucija. Bezbednost telekomunikacione infrastrukture i objekata. Zaštita energetske objekata i bezbednost rudnika i industrijskih zona visokog rizika. Zaštita kritične komunalne infrastrukture. Termalni sistemi video nadzora i specijalne aplikacije.

INFORMACIONA BEZBEDNOST I UPRAVLJANJE PODACIMA U PRIVREDI I DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA (SBIT). Elektronska uprava. Primena kvalifikovanih elektronskih sertifikata (sbit). Prevencija visokotehnoškog kriminala (sbit). Kartični forum - primena novih tehnologija u finansijama i kontroli pristupa. Bezbednost interneta i socijalnih mreža (sbit). Bezbednost podataka u "oblaku" (sbit). Bezbedne transakcije korišćenjem mobilnih tehnologija.

OSIGURANJE – finansijski potencijal zaštite lica i imovine

INTEGRACIJA BEZBEDNOSTI I KOMFORA U AUTOMOBILSKOJ INDUSTRIJI.

"Automotive security"

Contact: Tel: +38111 2655-486, Mob: +38163 205-599, Fax: +38111 3615-298, e-mail: isec@sajam.rs, www.beogradskisajam.rs

02 - 04. 11. 2011.

Раденко МУТАВЦИЋ

ПАРТНЕРСТВО У БЕЗБЕДНОСТИ

Дијалог и сарадња основне су одлике решавања читавог спектра безбедносних питања и начин новог промовисања стабилности. Облици кооперативне безбедности делотворнији су, а често и једино примењиви у измењеној природи безбедносних изазова и претњи.

Развијање теоријског модела и праксе сарадње у безбедности, смањује њено идеалистичко полазиште и све више постаје део савести сваког субјекта међународних односа. Оно што надилази овакву замисао безбедности, остаје да настави историју сукоба и страдања, огледања у достигнутој моћи и низању њене спирале без краја.

„ВОЈНА КЊИГА”, Васина 22, Београд

Поруџбине odbrana@mod.gov.rs

Цена 680 динара

„Одбрана“ наставља традицију „Ратника“, првог војног листа у Србији, чији је први број изашао 24. јануара 1879.

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Славољуб М. Марковић, потпуковник

Главни и одговорни уредник

мр Раденко Мутаковић

Заменик главног уредника

Владимир Почуч, мајор

Уредници

Мира Шведић

Душан Глишић

Стални сарадници

Станислав Арсић, мр Себастиан Балаш,
мр Славиша Влчић, Милосав Ц. Ђорђевић,
Владица Крстић, др Милан Мијалковски,
мр Зоран Миладиновић, мр Миљан Милкић,
Крсман Милошевић, др Милан Милошевић,
Никола Остојић, Никола Оташ, Иштван Пољанац,
Будимир М. Поподић, Влада Ристић

Дизајн и прелом

Енес Међедовић (ликовни уредник),
Станислава Струњаш, Бранко Сиљевски,
Марија Марић и Слободан Михаиловић
(технички уредници)

Фотографија

Даримир Банда (уредник)
Горан Станковић и Јово Мамула (фоторепортери)

Језички редактор

Слађана Мирчевски

Коректор

Слађана Грба

Секретар редакције

Вера Бјеловук

Документација

Радован Поповић (фото-центар)

ТЕЛЕФОНИ

Директор 3241-258; 23-809
Главни и одговорни уредник 3241-257; 23-808
Секретар редакције 3201-809; 23-079
Прелом 3240-019; 23-583
Маркетинг 3241-026; 3201-765; 23-765
Претплата 3241-009; 3201-995; 23-995

ТЕЛЕФАКС 3241-363

АДРЕСА

11000 Београд, Браће Југовића 19

e-mail

odbrana@mod.gov.rs

redakcija@odbrana.mod.gov.rs

Internet

www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун

840-312849-56 МЦ „Одбрана“

Претплата

За припаднике МО и Војске Србије преко РСЦ
месечно 160 динара.
За претплатнике преко Поштанске штедионице
месечно 180 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА“ АД, Београд,

Македонска 29
ОДБРАНА ISSN 1452-2160

Магазин излази сваког 1. и 15. у месецу

„Одбрана“ је члан
Европског удружења војних новинара

БРОЈ 145

НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ:

Вод Војске Србије на нишком
аеродрому, пред полазак у мировну
мисију Уједињених нација на Кипру

Снимио Саша ЂОРЂЕВИЋ

САДРЖАЈ

■ АКТУЕЛНО

6 Први Београдски безбедносни форум

БАЛКАН – КЉУЧ ЕВРОПСКЕ СТАБИЛНОСТИ

Одговоре на актуелна
безбедносна питања и изазове
покушало је да пружи више од
300 домаћих и страних
политичара и експерата

13 Признање Министарству одбране за најбољи Информатор о раду

ПРОМЕНА СИСТЕМА ВРЕДНОСТИ

14 Министар Шутановац у посети Индонезији

НОВЕ МОГУЋНОСТИ ДОБРЕ САРАДЊЕ

16 Отворене могућности за сарадњу са Анголом

ПОСЛОВИ ЗА ОДБРАМБЕНУ ИНДУСТРИЈУ

18 Сусрет генерала Милетића и председавајућег Војног комитета ЕУ генерала Сирена

РАЗВОЈ ВОЈНИХ СПОСОБНОСТИ

20 Контингент Војске Србије отпутовао у мисију УН на Кипар

ПАРТНЕРИ У МИСИЈИ МИРА

22 Министар Шутановац отворио манифестацију „Дани Смедеревске Паланке“

ПУТОКАЗИ СЛАВНЕ ПРОШЛОСТИ

ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ НА ИНТЕРНЕТУ

■ ИНТЕРВЈУ

**24 Бригадни генерал др Миодраг Гордић,
командант 250. ракетне бригаде за ПВД**

ХАРМОНИЈА У КОРЕНУ УСПЕХА

**28 Војници на добровољном служењу војног рока
и кадети положили заклетву**

КАД СЕ ВОЈСКА ВОЛИ

Војска Србије чува војничке традиције нашег народа и увек ће остати отворена за све грађане Србије

**34 Потпуковник Дејан Мрљеш, директор
Војне установе „Дедиње“**

ОД НОВИНЕ ДО РУТИНЕ

Нов визуелни изглед и асортиман производа у кантинама, по популарним ценама, новине у пословању војносамачких хотела и куповина униформе наруџбеницом, само су неке од погодности које корисницима нуди Војна установа „Дедиње“

■ ОДБРАНА

54 Вежба „Гвоздена мачка 2011“

ЗАЈЕДНИЧКИ НИШАН

56 Такмичење јединица специјалне намене

ОТВОРЕНИ ВИШЕБОЈ

На четрнаестом надметању најбољих специјалца учествовало је 11 екипа, од којих су четири из оружаних снага Бугарске, Грчке, Кипра и Русије

Форум

Основна порука првог Београдског безбедносног форума јесте да је Балкан кључ европске стабилности. Управо је један од циљева форума био да се, уз отварање дебате о европској и глобалној безбедности, укаже на балканска безбедносна питањима у тим ширим оквирима и представе достигнућа на овим просторима у процесу помирења и трасирању нових деоница пута ка европским интеграцијама.

Одговоре на та и друга актуелна безбедносна питања и изазове који оптерећују Западни Балкан, али и међународну заједницу у најширем смислу, покушало је да пружи више од 300 домаћих и страних политичара и експерата који су се у Дому Војске окупили на првом Београдском безбедносном форуму. Такве дебате, а потом и искрено и ефикасно реаговање на безбедносне изазове, начини су да регион западног Балкана покаже да је могуће изаћи из конфликта, обезбеди бољи живот и развој и пружи пуни допринос регионалној, европској и укупној стабилности. Свет се драматично мења и тражи одговорне одлуке актера светске политике за дугорочније решавање нагомиланих безбедносних и економских проблема.

Србија је у свему томе оптерећена новијом прошлешћу која се додатно компликује безбедносним проблемом Косова, који јесте њен проблем, али сигурно и испит савести и одговорности ширег окружења.

Евидентни резултати у учвршћењу регионалне стабилности, остварени уз велики допринос Србије, на сталној су провери под притиском наслеђених нерешених проблема и нових искушења. Процес демократског помирења на овом простору у многоме зависи и од међународне заједнице, која има своје интересе на Балкану и лако може угрозити крхку архитектуру новог мира и сарадње.

Пример за то је актуелни безбедносни проблем Косова, које је једностраним проглашењем независности, уз подршку а потом и признање дела међународне заједнице, нарушило кључне принципе на којима почива међународни систем.

Одговорно понашање свих који утичу на решавање косовске кризе треба да спречи ескалацију дубоких конфликта, нових који су створени кршењем принципа међународног права и старих који трају вековима.

Протести Срба, сукоби, пуцњава и рањавања због постављања царинских пунктова на прелазима Јариње и Брњак, само наговештавају колико ће бити тешко изаћи из дубине проблема на Косову и Метохији.

Рат је опција чије резултате видимо. Стрпљиво тражење прихватљивог решења за све стране, за које се залаже Србија, једина је алтернатива да се очува мир и правда за све, уколико та реч уопште има места поред друге, а то су интереси, који диктирају реалност међународних односа. ■

Први Београдски
безбедносни форум

Балкан – кључ европске стабилности

Одговоре на безбедносна питања и изазове који оптерећују регион Западног Балкана, али и међународну заједницу у најширем смислу, покушало је да пружи више од 300 домаћих и страних политичара и експерата који су се у Дому Војске окупили на првом Београдском безбедносном форуму

Главна тема тродневног скупа, од 14. до 16. септембра, била је *Балкан и глобална безбедност: шта нам је заједничко, а шта нас разликује?* На преподневним панел дискусијама и поподневним сесијама, домаћи и страни званичници, министри иностраних послова и одбране, представници европских држава, Европске уније, НАТО-а, истраживачких и научних института, грађанског друштва, парламентарци и млади научници из региона, дискутовали су о глобалним дешавањима која утичу на безбедност грађана Балкана, безбедносном проблему Косова, поукама које државе са овог простора, после свих искуства у последње две деценије, могу да понуде другим ре-

гионима, затим о европским интеграцијама и појавама нових економских и војних сила као што су Бразил, Кина, Индија, Турска.

Циљеви Београдског безбедносног форума су отварање европске и глобалне безбедносне дебате и на Балкану, дискусија о балканским безбедносним питањима у оквирима европске и глобалне безбедности, те представљање балканских достигнућа и дилема учесницима европске и глобалне безбедносне дебате.

Организатори скупа су три домаће организације цивилног друштва: Београдски фонд за политичку изузетност, Европски покрет у Србији и Београдски центар за безбедносну политику. Њихова намера је да организацијом овог форума, ре-

гион и Београд позиционирају на мапи светских скупова на којима се расправља о стратешким темама, по угледу на сличне скупове у Бриселу, Минхену, Братислави...

На форуму је, поред домаћих политичара и експерата, дискутовало више од 70 страних гостију, а међу доминантним темама биле су енергетска безбедност, последице промена режима на Блиском Истоку на европску безбедност, могућности даље успешне регионалне безбедносне сарадње, родна равноправност и улога жена на кључним позицијама у министарствима и међународним организацијама.

Уочи Београдског безбедносног форума, државна секретарка Министарства одбране Србије др Тања Мишчевић приредила је у свечаној сали Старог Генералштаба пријем за учеснике скупа. Поздрављајући присутне у име министра одбране Драгана Шутановца, она је оценила да је „скуп важан јер је први те врсте у Београду, као и због безбедносних изазова који су свуда око нас“.

На панелу првог дана форума, млади научници из региона дискутовали су о безбедносној ситуацији на Балкану са посебним освртом на проблем Косова. Учеснике је поздравила Соња Лихт, председница Београдског фонда за политичку изузетност, истичући да је дебата о безбедносним темама, а потом и искрено и ефикасно реаговање на безбедносне изазове, начин да регион западног Балкана покаже да је могуће изаћи из конфликта на начин који обезбеђује бољи живот и развој.

Куда свет иде?

Председник Републике Србије Борис Тадић отворио је, другог дана скупа, главну сесију Београдског безбедносног форума, говорећи о новој драматичној ситуацији у међународним односима, која тражи одговорне одлуке актера светске политике за дугорочније решавање нагомиланих безбедносних и економских проблема. На почетку излагања пре-

дседник Тадић је истакао да не верује да нас било која од питања са којима се суочавамо у региону раздвајају када је реч о безбедносном плану. Али, указао је на важну чињеницу да уколико хоћемо да напредујемо и стварамо безбедносно адекватан контакт у региону Западног Балкана, морамо да имамо у виду глобалне прилике и њихов утицај на регион.

– Међународни систем сада је у периоду велике трансформације и искушавамо један од најозбиљнијих изазова када је реч о променама у мирнодопском периоду. Његова природа, као и опсег, тешки су за схватање, зато што се, као што сада можемо да видимо, Бразил јавља као велика сила на мапи, Русија се опет конституише као велика сила, Кина има експоненцијални раст као глобални играч, а такође је дошло до неуспешног тренда у финансијском свету – истакао је председник на почетку излагања.

Према његовим речима, снага транзиције и снага растакања су две појаве и истовремено се појављују на глобалној сцени, што се никада раније није догодило. На тој сцени сада се све више збијају редови и све је већа гужва коју је тешко контролисати, а имамо и недавне догађаје са источног Медитерана.

– Геополитичка несигурност ће се вероватно даље заоштравати и имати неизвесне исходе када је реч о разним културама. Оно чему смо сведоци у овом тренутку, јесте драстичан пораст карата, играча и правила која се одједном појављују – оценио је председник, додајући да, разговарајући са многим светским лидерима, има утисак да су сви веома забринути и нико нема јасну представу о томе како ће свет изгледати у даљој будућности.

Данашњи свет, како је истакао, вероватно се не може разумети на основу безбедносне парадигме из 20. века, зато што, изгледа, више ништа није предвидиво. – Под таквим околностима, дипломатија постаје све тежа активност, нарочито за ма-

ње играче на међународној сцени. Земље попут Србије морају заиста да се постарају да добро процене међународне околности на правилан начин. Нажалост, сведоци смо шта може да се деси уколико неко направи погрешну процену. Узмите, рецимо, 1989. годину. Широм западног Балкана промене које су се тада догодиле резултат су великих погрешних процена. А та година била је прва и најважнија пропуштена прилика која је довела до велике трагедије. Заиста се трудимо да не поновимо основне грешке из тог периода – поручио је Тадић, додајући да главне промене у међународној политици не могу да се игноришу без последица.

Осим тога, како је нагласио председник, морамо да посвећујемо огромну енергију у напорима да направимо праву сразмеру средстава ка циљевима које смо зацртали, да избалансирамо потребе и жеље. Управо то, додао је, јесте улога државе и оних који је воде да би обезбедили легитимитет за вођење државе и заправо, то омогућује демократску трансформацију региона.

Успех у настајању

– То је перспектива из које бих желео да вам изложим своја виђења да је западни Балкан један тренд стабилности у свету, али који се све више и све непредвидивије мења. Када је реч о регионалној сцени, мислим да је непристрасно и поштено рећи да ми јесмо једна прича о успеху у настајању. Сада смо суочени са крупним изазовима и не желим да их потценим, али само желим да нагласим да хоћемо у региону да завршимо процес демократског помирења – подвукао је председник Тадић, додајући да треба одати признање новим нивоима сарадње које смо успоставили у региону и да односи деценијама нису били бољи.

У наставку излагања, он је истакао да регион такође мора да уважи чињеницу да, док се развија његов успех, имаће нове изазове у смислу

управљања демократским очекивањима када је реч о нашој динамици европских интеграција. – Али – истакао је председник Тадић – наша достигнућа су бесповратна и изражававам уверење да ће Србија и остатак западног Балкана бити у саставу Европске уније.

– Немојте да сумњате у то. То је обећање које ћемо одржати – поручио је председник Републике додајући да сви савремени безбедносни изазови, међу којима и једнострано отцепљење Косова, захтевају један инклузиван мултилатерални приступ.

Председник Тадић је истакао да постоји тамна страна глобализације која покушава да „преокрене“ демократију и која напада слабија друштва, а посебно она са политичким и верским екстремизмом. Организовани криминал, додао је, један је од највећих изазова за Србију и читав регион.

– Имамо заједничку одговорност, као лидери Балкана, да ту пошаст искоренимо из свог друштва и Србија неће штедети напоре у тим настојањима. Наставићемо да градимо стратешке савезе против ове претње. То је политика нулте толеранције, што значи да апсолутно нико неће имати право да буде ван домашња закона, а полиција и судство ће наставити са беспощедном борбом. Већ смо урадили много на овом плану и наставићемо тим путем. Свесни смо да све земље западног Балкана сматрају ову борбу приоритетном и

сви наши суседи треба да се позабаве организованим криминалом снажно, силовито и посвећено као што то чини и Србија – додао је Тадић.

БЕЗБЕДНОСНИ ПРОБЛЕМ КОСОВА

Говорећи о претњама глобалној безбедности, председник Тадић је указао на тренутну ситуацију на северном делу Косова и Метохије, као и на могуће опасности које могу да настану ако косовске власти поставе царинске пунктове на прелазима Јариње и Брњак.

– Када говоримо о једностраној сецесији, ми причамо о томе како је Косово закомпликовало међународну ситуацију. Понекад се заборављају основне структуре светске политике. Међународни систем заснива се на сету правила који се односи на све. Основни принципи укључују сувереност држава, поштовање територијалног интегритета и ненарушавање међународно признатих граница. Дешавања на Косову темељно крше ова основна правила. Ако се то настави, међународни систем ће претрпети озбиљне штете и постаће нестабилнији, несигурнији и непред-

видивији. Даће легитимитет акту једностраног отцепљења дела једне међународно признате суверене земље и њеном насилном распарчавању. То ће нарушити принцип мирног и ненасилног решавања конфликта у Европи и допустити свакој незадовољној групи да реагује на сличан начин. Ако Косово остане независна држава многи конфликти ће поново ескалирати – упозорио је Тадић.

Циљеви Београдској безбедносној форуму су ошварање евројске и глобалне безбедносне дебате и на Балкану, дискусија о балканским безбедносним питањима у оквирима евројске и глобалне безбедности, те представљање балканских достигнућа и дилема учесницима евројске и глобалне безбедносне дебате.

Геополитичка несигурност ће се вероватно даље заостравати и имати неизвесне исходе када је реч о разним културама. Оно чему смо сведоци у овом тренутку, јесте драстичан пораст карата, ирача и правила која се одједном јојављују.

Проналазак алтернативних начина решавања косовског проблема, према мишљењу председника Тадића, општи је интерес међународне заједнице. Он сматра да је једини излаз у дијалогу којим се може доћи до обострано прихватљивог решења.

– На тај начин Косово може да постане позитиван преседан који превазилази разлике, а не појачава их. Преседан који оснажује мир и не угрожава људе и не прети употребом силе кад год се не остваре једностране тежње. Морам да искажем дубоку забринутост због акција које се предузимају на Косову. То може

озбиљно да угрози мир и стабилност целог региона. Ово решење није међусобно договорено између Приштине и Београда и мора бити спречено – истакао је Тадић и додао да је све што је Србија до сада учинила на међународној сцени било с циљем оснаживања архитектуре балканског дела света.

– Наставићемо да се суочавамо са новим изазовима тако да читав регион може да преброди ову кризу како бисмо сви добили шансу за један нови почетак. То је наша обавеза и потешкоће не смеју да нас одврате од тог пута јер се у супротном суочавамо са опасношћу да будемо у огромном кашњењу за остатком свет – закључио је председник Борис Тадић.

Другог дана форума одржани су панели о глобалним безбедносним изазовима, европским безбедносним перспективама, улози НАТО-а у региону, безбедносној улози Турске, улози медија у стварању регионалне стабилности, безбедносној сарадњи у оквиру Вишеградске групе и улози жена у безбедносним процесима.

Регионалном сарадњом ка Европи

Регионална сарадња потребна је због стабилности, али је и неопходан чинилац у европским интеграцијама, оценили су учесници панела о предностима регионалне сарадње, којим је настављен рад безбедносног форума после излагања председника Тадића.

Сви у Европи морају да раде на развијању сарадње, рекао је на почетку панела министар иностраних послова Чешке Карел Шварценберг.

– Ми смо сви савезници и морамо да развијамо сарадњу – рекао је Шварценберг, истичући да европска историја није различита од балканске. – Имали смо проблема у прошлости. Сада је најважније да радимо заједно, развијамо разумевање међу суседима и поштујемо разлике.

Министар иностраних послова Мађарске Јанош Мартоњи је рекао

да је основна аспирација свих који су кренули у транзицију, после пада комунизма, била повратак у Европу. Према његовим речима, приоритет су биле евроатлантске интеграције и само је било питање како то урадити.

– Сви смо били свесни да је безбедност на првом месту и да она може да се оствари само у сарадњи са суседима. То је била природна тежња и схватили смо да свет на нас гледа као на регион. Важно је било успостављање механизма за регионалну сарадњу. Морамо да гурамо процес проширења – рекао је он. Регионална сарадња и помирење су кључни фактори за прикључење ЕУ, рекао је Мартоњи и додао да је опште познато да без регионалне, не може да буде ни глобалне безбедности.

– Регионална сарадња и стабилност кључни су чинилац за интеграцију Западног Балкана у ЕУ – рекао је Мартоњи и указао на позитивна искуства Вишеградске групе која окупља Чешку, Словачку, Мађарску и Пољску.

– Наш примарни интерес је настављање проширења ЕУ и регионална сарадња на Западном Балкану – рекао је шеф мађарске дипломатије.

Шеф бугарске дипломатије Николој Младенов рекао је да је интерес Бугарске да сви њени суседи на Западном Бала-

*Регионална сарадња
неопходна је због стабилности,
али је и неопходан
чинилац у европским интеграцијама.*

кану буду укључени у евроатлантске структуре.

– Имамо историјски задатак да онемогућимо рат на Балкану – рекао је Младенов и додао да су ратови у бившој Југославији утицали негативно на цео регион, да су лоше деловали на привреду и земаља које нису учествовали у сукобима. Он је истакао и значај сарадње војски, подсе-

тивши на недавне заједничке војне вежбе Бугарске и Србије.

Младенов је оценио да постоји историјски задатак да се реши косовски проблем.

– То утиче на све нас, без обзира на то да ли то желимо или не – рекао је он и додао да су ратови у бившој Југославији створили имиџ региона који ће утицати на неколико генерација.

– У овом делу света суочавамо се са великим изазовима – рекао је Младенов. Наводећи да је највећи изазов у „нашим главама“, оценио је да је регион „предуго био подложен утицајима споља“ и да је време да сам одлучује о својој будућности.

– Организовани криминал је далеко боље интегрисан него све наше политичке структуре – указао је Младенов и позвао на заједничку борбу против организованог криминала.

Наводећи да је регион слаб по питању енергентата, што је проблем и Европе, Младенов је рекао да је важно да земље наступају као један глас пред добављачима. Он је указао да земље Западног Балкана имају и заједничко културно наслеђе и да то треба знатно боље искористити.

Генерални директор Генералног директората за проширење у Европској комисији, Стефано Санино указао је да се регионална сарадња у Европи знатно развила и да је тај процес створио нове заједнице и заједничке политике.

– Посматрано из Брисела, идеја бављења ширим регионом, а не поједином земљом, била је од помоћи у смислу да је било позитивних аспеката и позитивних преклапања – рекао је Санино и додао да ЕУ види Западни Балкан као регион и да покушава да разуме које су његове особине и карактеристике. Он је оценио да процес проширења мора да се настави.

Сви морамо да будемо свесни напретка који је Србија остварила у погледу интеграција, навео је Санино и додао да ЕУ не постављамо само услове, већ помаже да се успоставе добра пракса и стандарди.

Словачки државни секретар у Министарству спољних послова Милан Јежовица рекао је да земље региона треба да подржавају једна другу на путу ка ЕУ и додао да је Словачка у том процесу каснила за осталим земљама „Вишеградске групе“, али да је добијала њихову подршку.

– Ми смо „Вишеград“ схватили као нешто што ће нас вратити у Европу, од које смо били одвојени 50 година, и тако смо остварили проток људи и робе и остварили безбедносну сарадњу без које нема просперитета – рекао је словачки државни секретар.

Земље које попут Србије заузимају средишње место у региону имају „посебну одговорност за подстицање сарадње“ у региону, оценио је Јежовица.

На панелу „Предност регионалне сарадње“ у оквиру Београдског безбедносног форума требало је да учествује и министар спољних послова Србије Вук Јеремић, али је он отпутовао у Њујорк где је учествовао на специјалној седници Савета безбедности УН о кризи на Косову.

Заједнички одговор на претње

На другом панелу о глобалним безбедносним променама, Иван Вејвода, потпредседник за програме Немачког Маршаловог фонда САД, изјавио је, отварајући панел као модератор, да „Србија неће опростити нити заборавити“ да је прва и једина земља у региону која је била мета НАТО-а, али да мора да се окрене будућности и „нађе своје место под сунцем“.

– На глобалном нивоу не можемо да опстанемо као појединци, већ само као уједињени Балкан, регион са 55 милиона људи – оценио је Вејвода.

Говорећи о Косову, он је упозорио да опасност од унилатералних потеза, попут покушаја преузимања контроле над два административна прелаза, и поручио да се решење

може наћи ако за то постоји политичка воља, али да то захтева неке тешке одлуке и уступке свих страна.

Помоћник генералног секретара НАТО-а за нове безбедносне изазове Габор Иколди изјавио је да се често дешава да глобалне безбедносне претње не видимо на исти начин или, како је рекао, то не желимо да урадимо.

– Пример су климатске промене и Иран. Често нас краткорочни политички циљеви, или друге околности, онемогућавају да заједнички сагледамо претње – нагласио је Иколди током расправе. – Ако желимо да постоји заједнички одговор на одређене изазове, онда је заједнички став о глобалним претњама изузетно важан због разумевања онога шта нам прети.

Понекад се заборављају основне структуре светске полиције. Међународни систем се заснива на сећу правила који се односи на све. Основни принципи укључују сувереност држава, поштовање територијалног интегритета и ненарушавање међународно признаних граница. Дешавања на Косову темељно крше ова основна правила.

Као илустрацију, он је навео да су се у многим медијским чланцима, коментарима и прилозима могле чути изјаве да је напад на Њујорк 11. септембра 2001. искључиво проблем Америке и да се треба држати по страни, јер је то њихова ствар.

– То је погрешно. У међувремену, имали смо неколико ужасних терористичких напада у Лондону, Москви, Мумбају и Ослу, што нам

јасно показује да, због краткорочних интереса, такве претње не смејемо да запоставимо. Проблем остаје – рекао је Иколди. После напада на друге земље и престонице, глобални став о претњама се променио и сада, према његовим речима, само „неколико људи“ може да каже да је тероризам туђи проблем.

– Када говорим о глобалним претњама и одговору на њих, снажно верујем да је НАТО „изузетно корисно оруђе“ и да је способан да размотри све предлоге, али то захтева промену начина мишљења. После пада зидова између различитих организација, треба наћи начин како да оне комуницирају међу собом и како да изнађу заједничке одговоре – истакао је Иколди и као главне глобалне безбедносне изазове навео тероризам, сајберопасности и енергетску безбедност.

Џејмс Шер, виши сарадник Краљевског института за међународне послове Chatham House у Лондону, изјавио је да су он и многе његове колеге из западних земаља упозоравале своје владе још од 1992. године да буду веома опрезне у деловању на Балкану јер ће последице догађаја у том региону утицати на простор бившег Совјетског Савеза. Шер је подсетио да је Русија била веома узнемирена због једностраног проглашења независности Косова и што су поједине земље признале ту независност и оценио да је последица тога био руско-грузијски рат у августу 2008. године.

Жил Мерит, директор бриселске организације *План за одбрану и безбедност*, оценио је у дискусији да „старински савези попут НАТО-а“ можда више нису подесни за решавање глобалних безбедносних проблема.

– Потребан нам је бољи безбедносни оквир, бољи трајни механизам – казао је Мерит и изразио уверење да ЕУ, у том смислу, може да одигра важну улогу, мада још нема командно-контролни механизам за савремене операције.

Амбасадор Конузин о Косову

Амбасадор Русије у Србији Александар Конузин критиковао је, у неубичајено оштром тону, учеснике првог Београдског безбедносног форума из Србије да не бране интересе своје земље у вези са Косовом.

– Има ли овде Срба – узвикнуо је у неколико наврата Конузин, говорећи из публике на панелу посвећеном глобалним безбедносним променама. Руски амбасадор је оптужио НАТО и КФОР да крше Резолуцију 1244 Савета безбедности УН, јер хоће да доведу на границу са Србијом косовске царинике и војнике, а да то нико од ученика Форума не помиње.

Конузин је рекао да ће у Савету безбедности УН, на специјалној седници о Косову, интересе Србије бранити Русија и министар спољних послова Србије Вук Јеремић, а да „овде у дворани нема никог ко брани интересе Србије“.

Руски амбасадор је након врло гласног говора љутито напустио салу, јер га је модератор опоменуо да је говорио више од других учесника, а после негативног одговора присутних да ли да настави излагање.

Србија и НАТО

За регион би у безбедносном смислу било значајно да и Србија постане чланица НАТО-а, иако то није њен циљ, али би и то могло да се деси у будућности, оцењено је у посебној расправи која је организована у оквиру Београдског безбедносног форума.

Србија настоји да успостави добре партнерске односе с НАТО-ом, али не и да постане чланице тог војног савеза, указано је на панелу о НАТО-у и безбедносним изазовима у југоисточној Европи. На скупу је речено и да Србија у *Партнерству за мир*, коме је приступила 2006. године, види могућности за сарадњу са Алијансом у суочавању са различитим изазовима.

У расправи је речено да Србија може на много других начина допринети безбедности у региону и да она сада приступа проблемима на веома умерен и европски начин.

Жене у сектору безбедности

Завршни дан Београдског безбедносног форума почео је панел расправом о заступљености жена у безбедносном сектору. Учесницама су се

обратиле државна секретарка Министарства одбране Србије Тања Мишчевић, словеначка министарка одбране Љубица Јелушић, представница НАТО-а за јавну дипломатију Стефани Бабст и Ерика Квапилова, регионална директорка програма UNWOMEN.

– У војсци жене могу да покажу ко су и шта знају, за разлику од државне администрације, где је потребна идеолошка и политичка лојалност – оценила је министарка одбране Словеније Љубица Јелушић. Она је истакла да од 15 одсто жена у војсци, 10 одсто је на лидерским позицијама и поручила да је важно подржати жене, које имају капацитет да буду експерти и лидери. Напоменула је да је на позицији министра не због тога што је жена, већ због своје стручности.

– У Словенији се још боримо за једнаке прилике и једнаке позиције, у свету, који је историјски свет мушкараца, нарочито у сектору безбедности – рекла је Јелушић. Према њеним речима, са новим људима у безбедносном сектору долазе и нова питања која треба уредити, нарочито на Западном Балкану.

Државна секретарка Министарства одбране Србије Тања Мишчевић истакла је да би приоритет требало да буде сарадња.

– Без сарадње унутар националних институција и сарадње у региону, међу министарствима и агенцијама, нема могућности да се адекватно одговори на изазове – оценила је она и додала да би требало употребити сваки капацитет у земљи и региону за ефикасну безбедност људи.

Помоћница заменика генералног секретара за јавну дипломатију у Главном штабу НАТО-а Стефани Бапст оценила је да регион Западног Балкана у сектору безбедности иде у одличном смеру трансформације и модернизације војске. – Реформа војних снага требало би да допринесе операцијама НАТО-а – рекла је Бапст. Она је навела да је тренутно под командом НАТО-а у различитим операцијама и мисијама више од 160.000 жена и мушкараца војника.

Балкан као безбедносни партнер

Завршног дана форума одржан је и панел „Балкан: Од безбедносног проблема до безбедносног партнера“ на коме су се учесници сложили да проблеме са којима се регион данас суочава треба решавати мирним путем и дијалогом.

Заменик председавајућег Комитета за одбрану немачког Парламента Карл

Ламерс рекао је да се од последњих сукоба на просторима бивше Југославије западни Балкан променио набоље, и да данас када има велики значај за ЕУ мора да буде стабилан и сигуран.

Србија игра веома важну улогу у региону и има јасну европску перспективу.

Ламерс је рекао да Немачка види будућност Србије у ЕУ и НАТО и да се нада да ће Србија за неколико недеља добити статус кандидата за улазак у ЕУ.

„Србија игра веома важну улогу у региону и има јасну европску перспективу“, закључио је Ламерс и нагласио неопходност наставка дијалога Београда и Приштине.

На скупу су говорили и министар одбране БиХ Селмо Цикотић, који је рекао да је оптимиста да ће земље западног Балкана научити лекцију из времена које је иза њих, и

професор Универзитета у Загребу Жарко Пуховски, који је истакао да западни Балкан као регион више не постоји, јер је Хрватска из њега иступила.

– Треба успоставити нови регион, као и структуру БиХ, Србије с Косовом и слично – рекао је Пуховски.

Корак у добром правцу

Београдски безбедносни форум завршен је уз оцену учесника да је стабилност западног Балкана кључна за стабилност читаве Европе. У региону постоје разлике, али и велика солидарност и подршка за решавање проблема.

Председница Београдског фонда за политичку изузетност Соња Лихт оценила је да је тродневна конференција „била корак у добром правцу“.

У име организатора, затварајући форум Лихт је у обраћању учесницима у Дому Војске указала да је форум одржан „под озбиљном сенком“ догађаја око Косова и изразила наду да ће се ти проблеми решити на миран начин и на добробит свих у региону и Европи. ■

Раденко МУТАВЦИЋ
Биљана МИЉИЋ
Снимео Даримир БАНДА

Признање Министарству одбране за најбољи Информатор о раду

Снимио Р. ПОПОВИЋ

свог омбудсмана и повереника за заштиту информација и података о личности.

И ове године добитнике признања изабрала је Комисија за доделу признања за унапређење права на слободан приступ информацијама, чији су чланови представници Коалиције за приступ информацијама, новинарских удружења и академске јавности, која је оцењивала рад органа јавних власти у афирмисању права на приступ информацијама.

За допринос афирмисању права на приступ информацијама и транспарентност у раду, у категорији највиших органа власти, повереник је уручио признање Народној скупштини Републике Србије, које је примила председница Славица Ђукић Дејановић. У категорији републичких органа јавних власти признање је уручено Народној банци Србије, а признање је примио гувернер Дејан Шошкић. У категорији покрајинских органа јавних власти, у име Покрајинског секретаријата за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу признање је примио покрајински секретар Томислав Стантић, а у категорији локалних органа јавних власти признање је примио заменик председника општине Крупањ, Саша Богдановић. У категорији правосудних органа, у име Апелационог суда у Новом Саду, признање је примио вршилац функције председника Слободан Надрљански.

Најважније признање и статуету за посебан допринос афирмисању права на приступ информацијама и транспарентност у раду у категорији свих органа јавних власти додељено је Заштитнику грађана Саша Јанковићу.

На скупу су говорили Томас Мор, заменик шефа Мисије ОЕБС у Србији, Нилс Рагнар Камсваг, амбасадор Норвешке у Србији, Виљем Инфанте, стални представник УНДП у Србији, Милан Марковић, представник Владе и министар за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу и повереник Родољуб Шабић. ■

Б. МИЉИЋ
Н. ДРАЖОВИЋ

Промена система вредности

У процесу реформе и транзиције најтежа је реформа која треба да промени систем вредности, која треба да победи предрасуде у нама, и да коначно победи одређене клишее који постоје у разним пословима дуги низ година, истакао је министар Шутановац захваљујући на награди

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије, Родољуб Шабић уручио је министру одбране Драгану Шутановцу признање за најбољи Информатор о раду државних органа, а поводом 28. септембра - Међународног дана права јавности да зна.

Информатор о раду Министарства одбране за награду предложила је невладина организација Београдски центар за безбедносну политику. Та врста награде додељује се први пут ове године.

– Постојање независних државних органа насушна је потреба грађана Србије, али у великој мери олакшава посао и Министарству одбране и

мени као одговорном који води Министарство. Успели смо да променимо клише о „војној тајни“, најпре захваљујући људима који су радили на Информатору, и ово је награда, не само за Министарство, већ и за све оне који су учествовали у његовој изради, од јединица до организација и сектора у оквиру Министарства. Верујем да ћемо у том правцу и наставити, а награда је велики подстрек да у томе будемо и даље успешни, нарочито због тога што је наш систем дуго важио за затворен – рекао је министар Шутановац и нагласио да Србија своју традицију може да сачува само модернизацијом.

Министар је том приликом нагласио да је Србија испред многих земаља чланица Европске уније које немају

Министар одбране Драган Шутановац је са министром одбране Индонезије Пурномом Јусгјантором потписао споразум о сарадњи у области одбране две земље и разговарао са министром координатором за политику, законе и безбедност Ђоком Сојантом.

– Србија је у току протекле године имала око пет милиона долара извоза у Индонезију, а уверени смо да су потребе те земље и могућности српске, пре свега, одбрамбене индустрије вишеструко веће – рекао је министар Шутановац у изјави *Танјугу* на крају вишедневне посете тој азијској земљи, средином септембра. Он је објаснио да су представницима одбрамбених индустрија у Индонезији представљене могућности наше војне индустрије, али да је разговарано и о заједничком наступању на треће тржиште.

Министар одбране је подсетио да је Индонезија, као најмногољуднија муслиманска земља са око пола милиона припадника оружаних снага, земља са изузетно великим потенцијалом.

Шутановац је у вези са тим указао да је Србија посматра не само као тржиште, већ и као партнерску земљу у развојним пројектима наоружања и војне опреме која може да се користи и у цивилне сврхе. Он је додао да је СДПР

Са министром одбране Индонезије Пурномом Јусгјантором

Министар Шутановац у посети Индонезији

Нове могућности добре сарадње

Министар одбране Драган Шутановац изјавио је да ће његова посета Индонезији допринети бољем политичком разумевању две земље и омогућити већу робну размену

„Југоимпорт“ имао врло успешну презентацију асортимана свих 10 фабрика наше војне индустрије.

Нагласивши да се Индонезија све више развија и има потребе за новим технологијама и знањима, министар Шутановац је рекао да је намера Министарства одбране да се ту позиционира као квалитетан и поуздан партнер препознат још из времена седамдесетих година.

Поред билатералне војне сарадње, разговарали смо и о могућности школовања припадника индонежанске војске на војним академијама у Србији, али и о могућности да наша земља учествује у предстојећој реконструкцији војне болнице у Џакарти, додао је министар одбране.

– Жеља нам је, такође, да на нашем Војномедицинском факултету, имамо и кадете из Индонезије – рекао је министар Шутановац након посете војној болници и истакао да је то још један од начина приближавања две земље.

У овом тренутку у Индонезији се налази 15 студената из Србије на разним универзитетима, рекао је министар Шутановац. Он је додао да су приликом посете Бандунгу, на острву Јава, имали прилику да упознају две девојке које студирају у Индонезији и које су, како је рекао, мали амбасадори српско - индонежанских односа.

Министар Шутановац је током посете Џакарти одржао предавања постдипломцима и официрима на Универзитету одбране Индонезије и обишао две највеће фабрике одбрамбене индустрије „ПТ Пиндад“ и „ПТД“ у Бандунгу. ■

Танјуг

Потписан меморандум о родној равноправности

Државна секретарка за политику одбране др Тања Мишчевић и директорка Подрегионалне канцеларије UN Women за централну и југоисточну Европу, Ерика Квапилова потписале су 16. септембра Меморандум о разумевању Министарства одбране и Агенције за родну равноправност и оснаживање жена – UN Women.

Потписивање тог документа омогућиће даљи развој сарадње са Агенцијом UN Women, уз конкретну стручну и финансијску помоћ започетом процесу примене Националног акционог плана (НАП) за примену Резолуције 1325 Савета безбедности УН у Министарству одбране и Војсци Србије.

Говорећи о његовом значају, секретарка Мишчевић је изразила задовољство што се потписивањем Меморандума, у оквиру првог Београдског безбедносног форума, заокружује један део расправе који се односи на улогу жена у сектору безбедности и лидерства у том сектору.

– Окосница Меморандума о разумевању биће имплементација Националног акционог плана који је везан за спровођење Резолуције 1325 посвећеној женама у сектору безбедности. Реч је о најконкретнијим активностима које би обезбедиле да НАП, усвојен прошле године, ступи на снагу – нагласила је секретарка Мишчевић, додајући да у наредним годинама очекујемо директну помоћ у даљим активностима на спровођењу те резолуције, као и јачању регионалне сарадње.

Директорка регионалне организације UN Women за централну и југоисточну Европу, Ерика Квапилова истакла је да ће потписивање споразума допринети ширењу сарадње када је реч о темама везаним за жене у сектору безбедности.

– Имали смо опширне консултације о тим питањима и потписивањем овог документа постављамо подлогу за будуће развијање наших односа и имплементацију НАП-а. Потписивање је подржано не само од UN Women-а, већ и од Краљевине Норвешке – поручила је Ерика Квапилова након потписивања Меморандума. ■

Б. МИЉИЋ
Снимио Д. БАНДА

Отворене могућности за сарадњу са Анголом

Послови за одбрамбену индустрију

Министар одбране Драган Шутановац оценио је на крају званичне посете Анголи, да постоје изузетне могућности за сарадњу са том земљом у области одбране, али и привреде, будући да је реч о земљи која се убрзано развија

Током недавне посете Анголи, министар Шутановац имао је званичне разговоре са председником Анголе Жозеом Едуардом дош Сантошем, председником Народне скупштине Робертом Антониом Виктором Франциском де Алмедом и министром одбране Кандидом Переиром дош Сантош Ван Дунемом.

– Најважнији део разговора односио се на сарадњу у области војног здравства, односно могућностима изградње војне болнице у Луанди која би била изграђена по угледу на нашу Војномедицинску академију. То био уједно био и центар за усавршавање и, наравно лечење, како припадника војске Анголе тако и цивила – рекао је министар Шутановац.

Он је нагласио чињеницу да је делегацију Србије током посете примио сам државни врх, што говори да постоји висок ниво разумевања и потреба за сарадњом.

У разговору са председником Жозеом Едуардом дош Сантошем

Сусрет са министром одбране Кандидом Переиром дош Сантош Ван Дунемом

– Постоји и велико интересовање за реконструкцију војних база, изградњу фабрика за производњу муниције и униформи. Верујемо, заиста, да ће у веома кратком периоду наша индустрија добити послове у Анголи који ће омогућити да се развијају како

анголска војска, тако и наша индустрија – оценио је Шутановац и додао да међу највишим државницима Анголе постоји посебно интересовање за сарадњу у области образовања у Србији, посебно за школовање на Универзитету одбране.

– Разговарали смо и о школовању официра и кадета из Анголе у Србији, као и могућностима школовања представника цивилног друштва у нашој земљи. Очекујемо врло брзо већи број кадета из Анголе на нашој Војној академији – рекао је министар Шутановац и истакао да је током разговора понуђено и школовање наших официра у Анголи.

– Сматрам да је размена у области образовања важна са стратешког аспекта, имајући у виду да велики број официра и највиших државних званичника у Анголи говори српски језик, захваљујући чињеници да су били на Војној академији током осамдесетих година – рекао је министар Шутановац.

Током вишедневне посете Анголи, делегација Министарства одбране имала је разговоре у Генералштабу Оружаних снага Анголе, посетила војне школе, војну болницу, као и ваздухопловну и морнаричку базу.

Министар Шутановац положио је венац на споменик првом председнику Анголе, Антонију Агостину Нету. ■

Сусрет генерала Милетића и председавајућег Војног комитета ЕУ генерала Сирена

Развој војних способности

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић састао се 15. септембра у Генералштабу Војске Србије са председавајућим Војног комитета Европске уније генералом Хаканом Сиреном.

Генерал Милетић је том приликом истакао да је реч о првој радној посети председавајућег Војног комитета ЕУ, Министарству одбране и Војсци Србије и да је први пут у оквиру војне церемоније изведена химна Европске уније.

– Сматрам да је посета генерала Сирена веома значајан догађај како за нашу војску, тако и за Републику Србију. Познато је да је спољнополитички приоритет наше земље чланство у Европској унији. Због тога тежимо да, између осталог, и безбедносну политику ускладимо са Европском унијом, тим пре што сматрамо да делимо иста основна уверења и вредности са оста-

лим чланицама – истакао је генерал Милетић, додајући да је закључивањем Споразума о безбедносним про-

УЧЕШЋЕ У МИСИЈАМА ЕУ

Генерал Милоје Милетић је истакао да заједничка безбедносна и одбрамбена политика Европске уније пружа могућност да и земље које нису чланице ЕУ учествују у различитим активностима из домена одбране, као што су обука, усавршавање кадра и учешће у мисијама ЕУ.

– Познато је да је након завршетка професионализације наше војске, крајем прошле године, једна од тежишних активности ангажовање у мисијама ЕУ, о чему смо у највећој мери разговарали током посете генерала Сирена – рекао је генерал Милетић.

цедурама за размену поверљивих информација између наше земље и ЕУ и Споразума за успостављање оквира за учешће наше војске у операцијама ЕУ за управљање кризама створен правни основ за наставак преговора о активнијем учешћу наше војске у тим операцијама.

Говорећи о значају посете, генерал Сирен је истакао да су од примарног интереса детаљи и сагледавање трансформације наше војске.

– Реч је о великом подухвату и ја знам да је професионализација један велики процес који изискује много рада и изузетно је тешко са регрутног система служења војног рока прећи на професионалну војску – истакао је генерал Сирен, додајући да је неопходно да се сагледа тренутно стање, "да видимо где смо и куда идемо јер је то јако битно у смислу будућег интегрисања Војске Србије у операцијама ЕУ.

Још један разлог посете је разговор о мисијама у којима српска војска већ учествује, као и о текућим мисијама ЕУ у Босни, Сомалији и Уганди. Било је речи и о развоју војних способности, што је актуелна тема код свих 27 чланица ЕУ које све пролазе кроз финансијске потешкоће.

– Уверен сам да ћемо у кратком временском периоду морати да на другачији начин направимо распоред и да користимо заједничке ресурсе како би били у стању да испратимо одређени ниво операција – рекао је генерал Сирен, наглашавајући да је то јако важно када је реч о трансформацији наше војске.

Током дводневног боравка у Србији, генерал Сирен је разговарао са представницима Министарства одбране, Министарства спољних послова и члановима Одбора за одбрану и безбедност Народне скупштине. ■

Биљана МИЉИЋ
Снимио Зоран МИЛОВАНОВИЋ

САСТАНАК ДРЖАВНЕ СЕКРЕТАРКЕ И ПРЕДСЕДНИКА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ НАТО

Државна секретарка др Тања Мишчевић састала се 14. септембра са председником Парламентарне скупштине НАТО др Карлом Ламерсом. Том приликом, разговарано је о сарадњи под окриљем Програма „Партнерство за мир“, процесу интеграције Србије у Европску унију, безбедности на Западном Балкану и билатералним односима Србије и СР Немачке.

Током састанка, државна секретарка Мишчевић је нагласила опредељење Србије да допринесе регионалној, европској и глобалној безбедности, као и да настави са активним учешћем у Програму „Партнерство за мир“.

Говорећи о новом Стратегијском концепту НАТО-а, Ламерс је указао на чињеницу да савремени безбедносни изазови угрожавају све државе и поздравио учешће припадника Војске Србије у мисијама УН и ЕУ. Постигнута је сагласност за унапређење сарадње Министарства одбране са Парламентарном скупштином НАТО. ■

САРАДЊА СА АУСТРИЈОМ

Државни секретари др Тања Мишчевић и др Зоран Јефтић, у одвојеним сусретима, разговарали су 14. септембра са начелником Дирекције за безбедносну политику Савезног министарства одбране и спорта Републике Аустрије генерал-мајором Јоханом Пухером, који је присуствовао Београдском безбедносном форуму.

У разговорима је констатовано да је сарадња у области одбране интензивна и истакнута је потреба њеног даљег квалитетног унапређења, са тежиштем у области школовања, АБХО, логистике и припреме за учешће у мировним операцијама. Договорена је даља размена искустава у области војне медицине, цивилно-војне сарадње и професионализације оружаних снага.

Савезно министарство одбране и спорта Републике Аустрије наставиће да пружа помоћ у реформи система одбране, као и приближавању Републике Србије европским интеграцијама и укључењу у регионалне и шире иницијативе.

У наредном периоду биће размотрена могућност заједничке обуке и учешћа у мултинационалним операцијама. До краја године очекује се обука и упућивање припадника Војске Србије у мисију UNTSO у саставу аустријског контингента.

Ради даље промоције војног спорта, у условима ограниченог буџета, као оптималан начин сарадње предложена су регионална спортска такмичења. ■

ВЛАДЕ ДИВАЦ ПРИМИО ДЕЛЕГАЦИЈУ ВОЈНИХ СПОРТИСТА

Председник Олимпијског комитета Србије Владе Дивац примио је 14. септембра делегацију војних спортиста коју је предводио државни секретар др Зоран Јефтић, шеф српске војне делегације при CISM. Повод за сусрет је учешће наших војних спортиста на 5. светским војним играма у Рио де Жанеиру.

Том приликом, државни секретар Јефтић је истакао да је у плану интензивирање сарадње са Олимпијским комитетом.

– Неопходно је да се учине додатне активности са наше стране да би сарадња била формализована. Министарство одбране и Војска Србије имају значајне ресурсе за подршку и развој спорта, као што су капацитети у области војне медицине на нашој Војномедицинској академији – оценио је Јефтић, додајући да је у плану и да се убудуће војни спортисти више ангажују у класичним војним дисциплинама као што су војни пентатлон и падобранство, у коме већ постижу добре резултате.

Током разговора, Владе Дивац је истакао да је сусрет потврда да се о војним спортистима мисли и изван институција система одбране.

– Иако резултати остварени на такмичењима нису у првом плану, веома смо задовољни њиховим учинком, нарочито ако се зна да је наша екипа једна од ретких која у свом тиму има искључиво војнике – нагласио је Дивац. Он је додао да је прошле године потписан *Меморандум о разумевању*, на основу кога Олимпијски комитет може да користи услуге ВМА, а војска је заузврат у могућности да ангажује професионалне спортисте за своје потребе.

Пријему у Олимпијском комитету присуствовали су и војни спортисти који су учествовали на прошлогодшњим Првим зимским светским војним играма одржаним у Италији. ■

С. КОМНЕНИЋ
Снимио Д. АТЛАГИЋ

Контингент Војске Србије отпутовао у мисију УН на Кипар

Партнери у мисији

Припадници наше војске оспособљени су и обучени по најбољим светским стандардима и то је потврда да је Србија учинила много на развоју својих капацитета у домену одбране и безбедности, истакао је начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић на свечаности на нишком аеродрому

ликом, генерал Милетић уручио је државну заставу поручнику Александру Драмићанину, командиру вода који се упућује у мировну мисију.

Испраћају, 23. септембра, присуствовали су и државни секретар др Зоран Јефтић, командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић, представници државне управе и локалне самоуправе, великодостојници нишке и жичке епархије, чланови породица припадника српског контингента и други гости.

Генерал Милетић је на испраћају подсетио да су пре девет година тројица наших официра упућена у Источни Тимор као војни посматрачи и да смо се на тај начин вратили у ред земаља које не само да препознају значај заједничког рада на изградњи и очувању мира и безбедности, него су спремне да у том послу и учествују. Од тада су припадници Војске Србије ангажовани у осам мисија, у којима су поред извршавања војничких задатака, помагали локалном становништву и спасавали људске животе. Знањем, професионалним и пожртвованим радом, на-

ши мировњаци су завредели признања и одликовања, стекли поштовање својих колега и задобили симпатије локалног становништва.

– Вод 21. пешадијског батаљона Друге бригаде Копнене војске – нагласио је генерал Милетић – остаће упамћен као прва јединица Војске Србије која одлази у мировну мисију Уједињених нација. Он ће задатке извршавати у зони мировне мисије УН на Кипру, са нашим наоружањем и опремом, а транспортоваће га ваздухопловство Војске Србије до Ларнаке, где ће се прикључити мађарско-словачком контингенту. То је најбоља потврда да су припадници наше војске оспособљени и обучени по најбољим светским стандардима и да је Србија учинила много на развоју својих капацитета у домену одбране и безбедности, те да је на међународном плану озбиљан партнер. Србија придаје велики значај свом ангажовању у програмима и активностима Уједињених нација, посебно онима који се односе на промоцију и очување мира. Учешћем у мултинационалним

Начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић, на нишком војном аеродрому испратио је вод Војске Србије који одлази у мировну мисију Уједињених нација UNFICYP на Кипру. Том при-

мира

операцијама УН Србија показује да је активни чинилац очувања стабилности и безбедности на међународном плану – рекао је генерал Милетић.

Обраћајући се старешинама и војницима, који су на основу одлуке председника Републике Србије, наредбе министра одбране и Годишњег плана употребе Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама УН упућени у мировну мисију, генерал Милетић је подвукао да им се пружила прилика

да у међународном окружењу, са колегама из других земаља, а пре свега Мађарске и Словачке, размените искуства из струке и покажу своје способности и квалитете.

– Своје задатке извршавајте савесно и стручно, часно и човечно. Имајте на уму да ћете пред становништвом Кипра и припадницима оружаних снага других земаља представљати Републику Србију и Војску Србије. Свим људима са којима ћете у контакту у току мисије мира, речима и делима пренесите поруке мира и пријатељства – поручио је генерал Милетић.

Два официра, 12 подофицира и 22 професионална војника који су отишли на Кипар припадници су 21.

пешадијског батаљона Друге бригаде Копнене војске из Рашке, којим командује потпуковник Мирослав Стефановић. Командант батаљона не скрива понос што су припадници његове јединице добили част да представљају нашу земљу у мировној мисији УН.

– У протеклом периоду реализовали смо све потребне садржаје обуке и потпуно сам уверен да наше старешине и војници спремни одлазе у мисију на Кипру. Вод је оспособљен за све изазове – изјавио је Стефановић.

Опште расположење у воду је позитивно и по речима командира вода поручника Александра Драмићанина, људи имају јак мотив за учешће у мировној мисији и хоће да задатак одраде како треба.

– Сигурни смо једни у друге и једва чекамо почетак мисије – изјавио је Драмићанин. – Наш први задатак биће да се уклопимо у нову средину, културу и мултинационално окружење, а ту ће нам несумњиво бити од помоћи дугогодишња сарадња са војскама других земаља у Копненој зони безбедности и учешће на вежбама у Украјини и Бугарској.

Мировњаци из Рашке у мисију су одлетели нашим авионом АН-26. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

МИСИЈА НА КИПРУ

UNFICYP – мировна мисија на Кипру, успостављена је 4. марта 1964. године, пошто је Савет безбедности УН једногласно усвојио Резолуцију број 186 којом се саветује успостављање мировних снага УН у Републици Кипар. Снаге су постале оперативне 27. марта 1964. године.

Војска Србије у мировној мисији на Кипру до сада је у мисији учествовала са једним штабним официром и још шест припадника, у оквиру мађарско-словачког контингента.

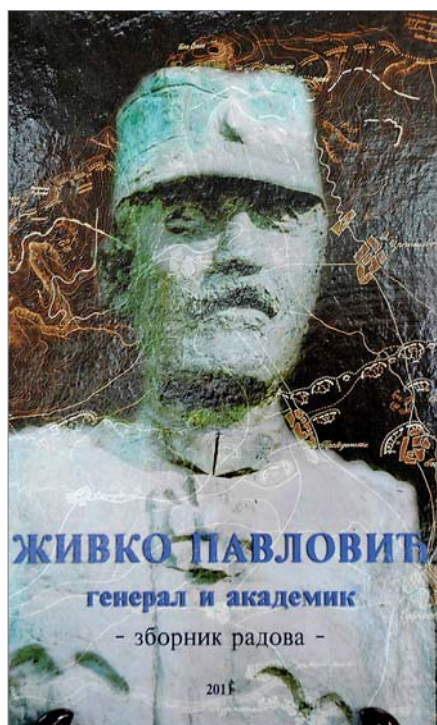
Припаднике вода, прве наше јединице која одлази у мировну мисију УН, примио је заменик начелника Генералштаба генерал-мајор Милан Бјелица и пожелео им успешно извршење одговорног задатка.

Министар Шутановац отворио манифестацију

Путокази славне

Начин на који се данас руководи Војском Србије омогућава да се наше друштво модернизује уз максимално поштовање прошлости, истакао је министар одбране Драган Шутановац на свечаности са традицијом дугом 177 година

У изради Зборника радова о генералу Живку Павловићу учествовали су и професори Војне академије, а свој допринос дали су и припадници Министарства одбране и Војске Србије

У Смедеревској Паланци министар одбране Драган Шутановац најпре је присуствовао промоцији зборника радова „Генерал Живко Павловић“ о српском дивизијском генералу, професору Војне академије, војном писцу и академику.

Говорећи о историјском лику и делу тог помало заборављеног генерала са почетка прошлог века, чије дело наша јавност тек треба да упозна, министар Шутановац је истакао да је његова борба била за будућност, а не за прошлост.

– Данас у Војсци Србије, Војној гимназији и Војној академији школују се нови Павловићи. Исто тако, данас, први пут и новијој историји, из те академије стасавају и девојке, ко-

је ће, надам се у годинама које су пред нама, постати први генерали и високи официри наше војске, које ће уз модернизацију чувати и традицију српске војске. Међу њима има и неколико девојака из Смедеревске Паланке – истакао је министар Шутановац.

Према његовим речима, током историје нашег народа велики помаци су се остваривали само онда када су људи сами покренули промене, реформе и транзицију.

– У систему одбране правимо такве резултате тако да за разлику од 21 кандидата од пре само пет година, ове године имамо 1.335 кандидата за Војну академију, од којих ће можда неки постати нови Живко Павловић. Војска Србије је у истом

Окуљени грађани на Градском тргу били су у прилици да уживају у променадном дефилеу Рејрезентативног оркестра Гарде и езерциру гардиста у окрешу

ПРОШЛОСТИ

КОСОВСКА ИСКУШЕЊА

Србија се, данас, на почетку друге деценије 21. века, још једном налази пред дилемама које је имала и у прошлости, које су тешке и које треба да разрешимо сви заједно у циљу очувања српског народа. Пролазимо кроз тежак период у коме људи траже помоћ, у коме наш народ на Косову и Метохији пролази кроз искушења, али веома храбро, на начин да не дозволимо никоме да помисли да смо провокатори и да желимо да изазовемо било какве сукобе. Напротив, ми се само боримо за своје место под сунцем и да живимо у миру и слози – поручио је министар Шутановац.

броју као и пре пет година, данас професионализована и омогућава да само они који желе да служе војни рок и само они посвећени војсци кроз посао имају могућност да јој приступе, без тога да било кога приморавамо – нагласио је министар Шутановац, додајући да је три и по пута више оних који се добровољно пријављују за служење војног рока у односу на потребе Србије, што ни највећи оптимисти нису предвидели.

Перспектива једног народа зависи управо од тога колико уважава своју прошлост, а они народи који немају историју много теже пролазе у будућности, оценио је министар Шутановац и нагласио да ми често, не поштујући своју историју, правимо исте грешке као у прошлости.

Србија може да сачува своју традицију и своју историју, оценио је министар, само уколико се модернизује и прихвати универзалне системе вредности, поштујући при том своју прошлост.

Манифестација дуге традиције

После шетње главном градском улицом, министар Шутановац је на Градском тргу отворио манифестацију Дани Смедеревске Паланке.

Најављујући министра одбране, помоћник општине Смедеревска Паланка Радослав Милојичић подсетио је да је захваљујући министру одбране поново отворен Дом Војске у Смедеревској Паланци, који је до недавно био потпуно руиниран, а сада ће обезбедити радно место за осамдесет Паланчана, као и да је у неколико села општине урађена водоводна мрежа.

Поздрављајући окупљене министар Шутановац је истакао да је мало ствари у историји српског народа које имају дугу традицију као што је то случај са манифестацијом у Смедеревској Паланци.

– Желим да вам честитам на тој традицији која је пре 177 година установљена управо овде у Смедеревској Паланци. Ове године, Министарство одбране желело је да упрличи нешто што се у Србији није изводило од 1925. године, а прошле године смо то обновили. То је егзерцир Гарде Војске Србије. Верујем да ће након данашње промоције Војске Србије велики број људи који стоје овде у првим редовима бити спремно да приступи јединицама српске војске, и да ће и они бити професионалци – истакао је министар Шутановац проглашавајући „Крстовданске дане“ отвореним. ■

Биљана МИЉИЋ
Никола ДРАЖОВИЋ

Бригадни генерал др Миодраг Гордић, командант 250. ракетне бригаде за ПВД

Хармонија у корену успеха

После успешног гађања циљева у ваздушном простору, реализованог на полигону *Шабла* у Бугарској, командант једине ракетне јединице за противваздухопловна дејства Војске Србије говори о бригади којом командује, средствима и системима којима располаже и напорима који се улажу у одржавању високог нивоа оспособљености и ватрене моћи те огледне јединице

На мењена за противваздухопловну одбрану Србије, посебно њених већих градова и војних јединица, 250. ракетна бригада за ПВД своје задатке извршава самостално и у садејству с другим снагама ПВО. Једина ракетна бригада Војске Србије размештена је на пет локација на којима њене јединице извршавају задатке из све три мисије. Оспособљена за вођење противваздухопловне борбе, одбрану ваздушног простора, пружање подршке у супротстављању тероризму из ваздуха и ефикасно реаговање на евентуалне инциденте на небу изнад Србије, 250. ракетна бригада нема одмора. Сложена интензивна обука, изградња и одржавање задатог степена оперативних способности који, између осталог, подразумева даноноћна дежурства, припадницима те респектабилне и по свему огледне јединице не дају времена за предах.

Свакодневни напори на побољшању борбене оспособљености и готово рутинска ефикасност, доказана и на најсложенијој провери обучености, ракетирању циљева у ваздушном простору, недавно изведеном на бугарском полигону *Шабла*, нису остали незапажени и ненаграђени.

Сваки успех представља мотив више за додатно улагање напора на повећању обучености појединаца и оперативне способности јединице, истиче командант 250. ракетне бригаде за ПВД бригадни генерал др Миодраг Гордић.

■ *Господине генерале, како за све ње вредне резултате моћивише припаднике јединице којом командујете?*

– Основна карактеристика кадровске политике у бригади је оријентација на младе, талентоване и образоване људе, патриоте спремне да бране отаџбину. Наш мотив је наш задатак, ми смо свесни колики је значај задатака које извршавамо и стога нам није тешко да се ангажујемо и више него што треба, него

ПУН ПОГОДАК

– Последње две године ми смо на полигону *Шабла* у Бугарској, на вежби с бојним гађањем циљева у ваздушном простору, имали 21 лансирање и 21 погодак у различите мете. Заједно с нашим колегама из Прве зенитно-ракетне бригаде Бугарске армије, провели смо десет дана на њиховом полигону, јер немамо наш. Али, тих десет дана је само врхунац, најатрактивније финале нашег вишемесечног, па и вишегодишњег обучавања и оспособљавања у Србији. Врхунски резултати које постижемо у обуци и које доказујемо на гађању, резултат су унутрашње хармоније циљева, напора, способности и изузетне мотивације сваког припадника јединице. Гађање у Бугарској показује да то није фраза – истиче генерал Гордић.

што изискују тренутни захтеви. Уколико се боље припремимо, лакше ћемо извршавати задатке, лакше и ефикасније ћемо остваривати задате мисије. Ту леже мотиви за наш свакодневни напоран и упоран рад.

У таквим околностима, успех није неочекиван, није изненађење, није непоновљив. Ми смо то показали на бојним гађањима у Бугарској прошле и ове године. Треба рећи и то да се од припадника 250. ракетне бригаде не тражи ништа што не можемо да испунимо. За постизање успеха који се од нас тражи и очекује, довољно је да радимо свакодневно, упорно и квалитетно, да улажемо максималне напоре на свом радном месту и ефекти неће изостати.

■ *Иако нисте све време били у ракетним јединицама, можемо рећи да сте највећи географског века провели управо с ракеташима?*

– Иако сам био на разним дужностима, попут начелника Одељења противваздухопловне одбране у Корпусу ПВО и Одељења за обуку и мобилизацију ВиПВО, или заменика начелника Управе за кадрове, најлепше успомене носим из трупе, с командантских дужности. Био сам начелник штаба и затим командант ракетног пука пет година, а сада сам већ пету годину командант 250. ракетне бригаде за ПВД. Све време, уз извршавање професионалних задатака на радном месту, да тако кажем, нисам прекидао с учењем, сва-

ка дужност захтевала је нова, комплексна знања и усавршавање.

■ *Завршили сте највише војне школе, на Генералштабној школи остварили сте просек оцена 9,60, а у међувремену сте и докторирали на Факултету политехничких наука, а Ваш докторат је 2008. године проглашен за најбољи у систему одбране. Како успевате све то да ускладите?*

– Разумљиво је да човек који руководи или обавља командантске дужности не сме да престане с учењем, са усавршавањем. Само тако може да рачуна на успех. Само ако зна шта, колико и како да тражи од својих потчињених, може да обезбеди прогрес, да се нада најбољем, најефикаснијем испуњавању задатака. Јасно је да сва стечена знања и искуство примењујем и проверавам свакодневно, у обављању своје функционалне дужности.

■ *Прејшостављам да високи критеријуми и захтеви нису превише за људе којима командујете?*

– Током неколико година које сам провео у Управи за кадрове, схватио сам да можемо очекивати просперитет само ако захтевамо максимум од свих, најпре, наравно, од себе. Да бисмо тај максимум и добили, најбољима морамо омогућити да се образују, да се усавршавају. Кад стекну неопходна знања, људи-

ма није тешко да пружи максимум. У годинама трансформације Војске показало се да наша очекивања нису била нереална и да смо пред све нас поставили остварљиве циљеве. Тако је и сада, у бригади. Постављени циљеви и захтеви нису превисоки, за њихово остваривање потребно је максимално залагање на обуци и спремност за проверу и тестирање у сваком тренутку.

■ *Јединица којом командујете располаже респективним ракетним системима. Да ли је то заиста тако?*

– Ракетни дивизиони наоружани су ракетним системом *нева*, а самоходни ракетни дивизиони опремљени су ракетним системом *куб*. Свака војска опремљена је оруђима и оружјима у складу с њеним економским и технолошким могућностима, сагласно развијеној и прихваћеној стратегији и тактици одбране. Тако је и с Војском Србије. Оно чи-

ме располажемо је исправно, функционално и, како се показало после спроведених модернизација, веома ефикасно. Важно је да се тиме што имамо рукује зналачки, ефикасно и хитро, готово рутински, аутоматски. Да и послуга и техника којом располажемо у сваком тренутку пружи максимум. То нам омогућава обука, њен модел, стандардизован и у складу с улогом бригаде у одбрани земље. При томе, није реч само о моделу обуке, њеном квалитету и ефикасности, већ и о људима који се оспособљавају, о њиховој жељи да успеју и остваре све задатке који се пред њих постављају. Успех у ефикасном извршавању наменских задатака је најважнији показатељ нашег рада и обучавања. То је најобјективнији стандард који искључује све пристрасности и сав субјективизам.

■ *Имаће и бројне посеће војних делегација из иностранства?*

– Војска Србије последњих година има веома развијену сарадњу са иностраним армијама, не само великих сила, већ и других европских земаља. Свакако да нам чини част што је једна од јединица у коју долазе представници страних армија и наша 250. ракетна бригада за ПВД. Сматрамо да за то има много разлога и да имамо чиме да се поносимо. На крају, и гађање у *Шабли* је резултат дугогодишње сарадње наше војске с Бугарском армијом. Та сарадња има вишеструки значај, пре свега јер је у континуитету и јер се ради о земљи чланици НАТО-а и Европске уније. То је погодна прилика за афирмацију нивоа обучености Војске Србије и подизање њеног угледа у свету, а несумњиво је и да се таквим активностима доприноси јачању регионалне сарадње у функцији изградње мира. ■

Душан ГЛИШИЋ

Снимио Јово МАМУЛА

Конференција Поверилачког фонда

На завршној конференцији НАТО/Партнерство за мир Поверилачког фонда за помоћ вишку војног кадра у Србији истакнуто је да је успех тог пројекта препорука Србије као озбиљног партнера и за будућу сарадњу

Скуп, одржан 13. и 14. септембра у Дому Гарде у Топчидеру, отворио је државни секретар Игор Јовичић, истичући да је тај пројекат, започет пре шест година, оцењен као један од најуспешнијих пројеката тог типа.

– Конференција је прилика да се размене стечена искуства у вођењу такве врсте пројеката и да се још једном нагласи његова успешност. Пројекат траје од 2006. године и током његове имплементације пружена је помоћ за више од четири хиљаде припадника система одбране – истакао је секретар Јовичић. Он је, том приликом, захвалио Краљевини Норвешкој, као водећој земљи донатору, у име свих којима је програм пружио подршку.

Говорећи о наредним потезима везаним за поменути пројекат, државни секретар Јовичић је нагласио да је званичним завршетком пројекта, Министарство одбране оспособљено да административну структуру настави аутономно, помажући вишку кадра који неће бити у могућности да продуже уговор због старосног доба. Успех тог пројекта је препорука Србије као озбиљног партнера за неке будуће пројекте – рекао је Јовичић.

Амбасадор Краљевине Норвешке у Србији Нилс Рагнар Камсваг је у име земаља донатора са великим задовољством констатовао да је пројекат завршен успешно.

– Обухватио је више од шест хиљада припадника Војске којима је помоћ била потребна, и то не само њима већ и њиховим породицама. Осим тога, имао је позитиван утицај на социоекономски развој земље и тиме допринео стабилности – истакао је норвешки амбасадор, додајући да је пројекат део реформског процеса Министарства одбране Србије.

Циљ завршне конференција је да се изнесу идеје и резултати започети кроз Програм PRISMA, а који би послужили као модел за развој сличних пројеката у будућности у региону.

Скupu су присуствовали државна секретарка др Тања Мишчевић, начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић, виши директор Дирекције за интеграције, партнерство и сарадњу Команде НАТО-а Јарослав Сконицеца, шеф Сектора за приправност и деловање у ванредним ситуацијама Међународне организације за миграције Марио Маланка Лито, представници Министарства одбране и Војске Србије, амбасадори и војни изасланици 18 земаља донатора, као и представници Међународне организације за миграције (ИОМ) која је учествовала у реализацији пројекта, те амбасада земаља које су заинтересоване за искуства Србије у процесу реформе система одбране. ■

Б. МИЉИЋ
Снимио Д. АТЛАГИЋ

Обележени празници интендантске и техничке и саобраћајне службе

У Центру за обуку логистике, у касарни „Цар Лазар“ у Крушевцу, обележени су Дан интендантске службе – 14. септембар и Дан техничке и саобраћајне службе – 15. септембар.

Обраћајући се присутнима, командант Центра за обуку логистике пуковник Милорад Димитријевић истакао је да је у протеклих годину дана Центар, чији је основни задатак обука кадра техничке, саобраћајне и интендантске службе, дао значајан допринос у подизању функционалних и оперативних способности команди и јединица Војске Србије и организационих целина Министарства одбране.

На свечаности су додељене стимулативне мере за припаднике Центра који су показали најбоље резултате у раду, а приређен је и свечани дефиле јединица Центра за обуку логистике. ■

Расклопљен понтонски мост на Лиду

Припадници 1. понтонирског батаљона Речне флотиле расклопили су средином септембра понтонски мост на земунском купалишту „Лидо“. Понтонски мост у дужини од 362 метра спајао је од 15. јуна познату плажу „Лидо“ на Великом ратном острву са земунским шеталиштем.

Према речима потпуковника Синише Маринковића, команданта батаљона, на расклапању понтонског моста учествовало је педесет професионалних припадника јединице.

Током летњих месеци мост је пружао могућност да грађани спас и освежење од врелине пронађу на острву и уживају у природи Великог ратног острва.

После дводневне пловидба реморкерима и скелама узводно реком Савом, понтонирци су се вратили у матичну касарну у Шапцу. ■

Војници на добровољном
служењу војног рока и
кадети положили
заклетву

Када се ВОЈСКА ВОЛИ

Када је прошле године децембарска генерација војника на редовном служењу војног рока положила заклетву, нагласио сам да то неће бити последњи пут да слушамо речи војничке заклетве. Војска Србије чува војничке традиције нашег народа и увек ће остати отворена за све грађане Србије – рекао је начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић на свечаности у Лесковцу.

Војници на добровољном служењу војног рока генерације „септембар 2011“ и кадети 136. класе Војне академије положили су 24. септембра заклетву у 3. центру за обуку у Лесковцу. Војници на добровољном служењу и кадети Војномедицинске академије положили су заклетву у центрима за обуку у Ваљево и Сомбору.

Свечаности у касарни „Петар Бојовић“ у Лесковцу присуствовали су начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић, командант Команде за обуку генерал-потпуковник Александар Живковић, командант 3. центра за обуку у Лесковцу пуковник Мијодраг Ђуровић, представници министарства одбране и унутрашњих послова, као и представници Српске православне цркве.

Генерал Милетић је поручио кадетима и војницима да заувек памте дату заклетву и да се њоме поносе јер ће убудуће доприносити сигурности и угледу Републике Србије и грађана који у њој живе.

ТРАДИЦИЈА СЕ НАСТАВЉА

Традиција српског војништва се наставља и у време добровољног служења војног рока, а родбина поново излази из касарни пуних срца.

– Данас сам веома поносан јер ми син Александар Крстић, кадет Војне академије, полаже заклетву и тако наставља породичну традицију која је дала много официра. Најбитнији је патриотизам и да се војска воли – каже Љубиша Крстић из Грабовца код Трстеника.

Мноштво младих људи је на раскршћу свог животног пута одлучило да се бави војничком професијом. Поред изазова, овај позив доноси и могућност за поселења.

– Планирам да завршим служење војног рока, а после ћу видети – можда останем да радим као професионалац. Данашња заклетва је почетак једне велике ствари која је и част нама и нашим родитељима – каже Бранко Божиновић из Соко Бање, који ће у наредна три месеца добровољно служити војни рок.

Снимио Иван ИВАНОВ

Обраћајући се кадетима 136. класе Војне академије, Милетић је истакао да је војнички посао веома одговорна и уједно најлепша и најчаснија професија. Рекао је да верује да ће они са успехом завршити школовање и израсти у модерне официре, способне да одговоре изазовима своје професије у 21. веку.

– Полажући заклетву начинили сте још један значајан корак на путу до првог официрског чина. Тај пут неће бити лак и прећи ће га само они који радом, знањем и усвајањем војничких врлина потврде своју приврженост официрском позиву.

Увек имајте на уму речи извезене на застави кадетске бригаде – „Част је наша имовина“ – казао је генерал Милетић.

Другу генерацију војника на добровољном служењу војног рока генерал Милетић је похвалио због њиховог избора. Поручио им је да уколико желе да постану професионални војници морају у наредна три месеца да буду одговорни и да се непрекидно усавршавају.

– Показали сте да млади људи у Србији имају свест о значају одбране и безбедности земље. Ваше старешине ће вам помоћи да што боље овладате војничким вештинама, да проверите своје психофизичке способности и да ојачате поверење у себе и у војни колектив. За време боравка у вашим јединицама научићете право значење тимског рада, дисциплине и одважности. Имаћете прилику да у средини која чува углед и част државе и професије стекнете драгоцену животну искуства и добре пријатеље – истакао је генерал Милетић.

Генерал Милетић је подсетио да се Војска Србије мења и реформише како би, јака и модерна, устројена по најбољим светским стандардима, могла ефикасно да одговори безбедносним изазовима.

– После професионализације настављамо са унапређивањем система обуке и модернизацијом нашег наоружања и војне опреме. Развијамо сарадњу са оружаним снагама земаља са свих континената. Кад год је потребно, у складу с могућностима, помажемо грађанима, јер нам је добробит народа и државе на првом месту. Успеси које смо постигли реформским процесима у Војсци важна су подршка настојању Србије да постане чланица Европске уније. Исто тако, будите сигурни да на путу европских интеграција Војска Србије неће урадити било шта на штету грађана Србије – истакао је генерал Милетић.

Генерал Милетић изјавио је да позиви за нови ратни распоред, који се упућују припадницима резервног састава, нису повезани са догађајима на северу Косова и нагласио да је Војска Србије „спремна да изврши све своје Уставом одређене задатке на начин како то одреди Република Србија”. ■

Сергеј КОМНЕНИЋ

„ОТВОРЕНИ ДАН“ У БАЧКОЈ ТОПОЛИ И КРУШЕВЦУ

Акцију „Отворени дан“ Прва бригада КоВ организовала је 9. септембра у гарнизону Бачка Топола, у касарни „Бачка”. Више од хиљаду посетилаца, ученика основних школа из Бачке Тополе и околних места као и ученика средњих школа из Бачке Тополе и Суботице, са наставницима и професорима, имало је прилику да види наоружање, опрему и средства механизованих, артиљеријских, извиђачких и инжињеријских јединица.

Бројни заинтересовани посетиоци могли су и да се, у улози укрцног дела посаде, провозају и у оклопном транспортеру М80. Практичне делове специјалистичке обуке ефектно су приказали припадници 17. механизованог батаљона, извиђачке чете и пионирског одељења чиме су измамили аплаузе посматрача.

У организовање „Отвореног дана“ укључили су се и органи локалне самоуправе и за ученике са територије целе општине организовали су бесплатан превоз до касарне. Акцији „Отворен дан“ присуствовао је и градоначелник Бачке Тополе Атила Баби.

Акција „Отворени дан“ организована је 24. септембра у касарни „Цар Лазар“ у Крушевцу. Припадници Центра за обуку логистике, Команде за развој Расинске бригаде, Центра за усавршавање кадрова АБХО и 246. батаљона АБХО осмислили су занимљив програм, у оквиру кога је, око хиљаду грађана тог града, имало прилику да види наоружање и војну опрему и приказе обуке.

Посетиоцима, међу којима су најбројнији били ученици основних и средњих школа, посебно је било интересантно лично наоружање, тенк М84, артиљеријска оруђа, вежба ватрогасне јединице, приказ прве помоћи, демонстрација употребе комплета за бушење бунара, рада са средствима интегралног транспорта и деконтаминација возила комплетом Санијет С21. Одушевљење присутних изазвале су вештине дресираних службених паса. За посетиоце је била отворена и спомен соба Центра за обуку логистике.

Велико је било и интересовање младих за конкурс за попуно слободних радних места професионалних војника у гарнизону Крушевац, али и јединицама Војске широм Србије, о чему су могли да добију информације на инфо пулту. ■

Б. М. П.

СУСРЕТ ГЕНЕРАЛА МИЛЕТИЋА И НОВОГ КОМАНДАНТА КФОР-А

Начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић сусрео се 14. септембра у Нишу са новим командантом КФОР-а генерал-мајором Ерхардом Древисом. Реч је о првом сусрету двојице генерала од како је генерал Древис именован за команданта КФОР-а.

Генерали Милетић и Древис разменили су мишљења о актуелној безбедносној ситуацији на Косову и Метохији. Том приликом генерал Милетић изразио је уверење да ће КФОР задржати неутралан и објективан однос, тим пре што је тренутна ситуација на Косову и Метохији врло осетљива. ■

ПЕТИ МЕЂУНАРОДНИ КУРС ЗА ОФИЦИРЕ ЛОГИСТИКЕ

Начелник Центра за мировне операције пуковник Јелесије Радивојевић отворио је у Центру за мировне операције пети међународни курс за официре логистике у мултинационалним операцијама Уједињених нација. Тема курса је оспособљавање официра за рад у логистичким одсечима команди Уједињених нација и националних команди у мултинационалним операцијама УН.

Пуковник Радивојевић пожелело је добродошлицу двадесеторици официра који ће похађати двонедељни курс који организују NORDEFCO (Nordic Defence Cooperation) и Војска Србије. Курс ће држати четворо инструктора из Шведске, Финске, Данске и Норвешке.

Официри Војске Србије, оружаних снага Босне и Херцеговине и припадници Министарства унутрашњих послова Србије стећи ће основна знања за планирање и извођење логистичких операција на оперативном и тактичком нивоу и вештине у решавању свакодневних логистичких задатака. ■

СУСРЕТ ТАЊЕ МИШЧЕВИЋ И ГЕНЕРАЛА СИРЕНА

Државна секретарка др Тања Мишчевић разговарала је са председавајућим Војног комитета ЕУ генералом Хакан Сиrenom.

На првом званичном састанку представника Министарства одбране и Војног комитета ЕУ било је речи о могућностима унапређења сарадње у области заједничке безбедносне и одбрамбене политике ЕУ.

Државна секретарка Мишчевић упознала је генерала Сирена са реформама које се спроводе у Министарству одбране, као и приоритетима у области европских интеграција.

Саговорници су разменили мишљења о ангажовању представника Министарства одбране и Војске Србије у операцијама за управљање кризама ЕУ за које је створена основа потписивањем Споразума о безбедносним процедурама за размену и заштиту поверљивих информација и Споразума којим се успоставља оквир за учешће у операцијама за управљање кризама ЕУ између Републике Србије и ЕУ. Констатована је пуна подршка за почетак ангажовања у војној операцији поморских снага ЕУ против пирата EUNAVFOR – ATALANTA у Сомалији и мисији ЕУ за обуку безбедносних снага Републике Сомалије у Уганди – EUTM Somalia. ■

СЕМИНАР О НАБАВКАМА У СИСТЕМУ ОДБРАНЕ

У Сектору за материјалне ресурсе Министарства одбране одржан је семинар „Принципи уговарања и преговарања у области одбрамбених набавки“. Предавања на курсу одржали су представници Морнаричке постдипломске школе у Монтереју у Калифорнији – др Елизабет Рајт, Вилијам Чедвик и професор Мајкл Ханс-Рудингер. Они су предочили своја искуства из области одбрамбених набавки у циљу практичне примене у систему Министарства одбране Србије.

Семинар је организовала Управа за одбрамбене технологије Сектора за материјалне ресурсе, а начелник Управе, бригадни генерал Бојан Зрнић присуствовао је уводном предавању које је одржала др Елизабет Рајт. Она је говорила о специфичности одбрамбених набавки у САД, упоређујући их са карактеристикама ове области у Србији.

Поред гостију из Сједињених Америчких Држава, на курсу је учествовало четрдесетак представника више организационих целина Министарства одбране и Војске Србије.

У плану је наставак сарадње Министарства одбране и Војске Србије са Морнаричком постдипломском школом у Монтереју и одржавање још неколико семинара. ■

Д. Б.

ДОНАЦИЈА АМЕРИЧКЕ АМБАСАДЕ

Кључеви два амбулантна возила, која су донација америчке амбасаде, уручени су Војномедицинској академији у компанији „Гранд моторс“ у Београду. Кључеви возила уручени су и Сектору за ванредне ситуације, КБЦ „Драгиша Мишовић“, Институту за мајку и дете и Здравственом центру Крушевац.

Кључеве возила уручила је амбасадорка САД у Београду Мери Ворлик, а промоцији донације присуствовали су државни секретар др Зоран Весић, представници Министарства унутрашњих послова и здравствених установа које су примиле донацију америчке амбасаде. У име Војномедицинске академије кључеве возила преузео је заменик начелника ВМА проф. др пуковник Драган Динчић.

Захваљујући у име Министарства одбране и Војномедицинске академије на донацији, државни секретар Весић нагласио је да су држава Србија и Министарство одбране до сада уложили значајан напор у побољшање услова лечења грађана Србије.

– Постоји још велика потреба за новом опремом, новим возилима, и сигуран сам да ће ова донација у великој мери унапредити ниво здравствене заштите који пружамо нашим грађанима – нагласио је Весић.

Амбасадорка Ворлик изразила је задовољство донацијом шест во-

зила хитне помоћи и шест возила за посебне намене, чија је укупна вредност 230.000 америчких долара. Осим возила хитне помоћи донирано је још шест возила градским болницама у Крушевцу и Краљеву и „Црвеном крсту Србије“.

– Заједничким радом, америчка амбасада у Београду и компанија „Гранд моторс“ били су у могућности да увеличају ефекат донације, тако што ће овим возилима помоћи заједницама широм Србије, од Краљева до Новог Пазара и Београда. Надам се да ће ова возила омогућити институцијама које су примаоци донације да боље служе народу Србије и да помогну овој земљи на путу ка просперитетној и успешној европској будућности – истакла је амбасадорка Ворлик обраћајући се новинарима.

Помоћник министра за унутрашње послове и начелник Сектора за ванредне ситуације Предраг Марић, истакао је да су сличне донације увек добродошле и да ће поклоњена возила служити грађанима Србије на најбољи начин.

Партнер америчке амбасаде у донацији била је компанија „Гранд моторс“, чији су стручњаци дорадили и технички прилагодили донирана возила хитне помоћи. ■

Н. ДРАЖОВИЋ
Снимио Р. ПОПОВИЋ

КОНЦЕРТ УМЕТНИЧКОГ АНСАМБЛА „СТАНИСЛАВ БИНИЧКИ“

31

Свечани концерт Уметничког ансамбла Министарства одбране „Станислав Бинички“, поводом 112 година постојања, одржан је 27. септембра у Дому Војске Србије.

У част Станислава Биничког, великана чије име Уметнички ансамбл носи, његови следбеници надахнуто су извели дела наших и страних аутора. Концерт су опленили уметници – Мерица Његомир, Жарко Данчуо, Тино Фаваца, Јелена Јовичић, затим, Екстра Нена, Душко Свилар, Биљана Васиљевић, као и Мирјана Коњиковац, Драга Џинић и Анђела Илић. Програм је водила Душица Спасић, а дириговали су мајор Игор Митровић и Павле Медаковић, док је гост диригент био Војкан Борисављевић. Шумадијским сплетом игара представио се и КУД „Лола“.

Уметнички ансамбл је као „Први симфонијски београдски војни оркестар“ основан 26. септембра 1899. године, наредбом краља Александра Обреновића. Један од утемељивача оркестра био је Станислав Бинички, композитор, капелник, организатор музичког живота у Србији и аутор прве српске опере „На кладенцу“. ■

В. П.

ГЕНЕРАЛ БЈЕЛИЦА У ПОСЕТИ СЛОВЕНИЈИ

Заменик начелника Генералштаба Војске Србије генерал-мајор Милан Бјелица, са делегацијом, боравио је у посети Републици Словенији. Током разговора који су јуче вођени у словеначком Генералштабу, домаћини су делегацији из Србије презентovali структуру и организацију Оружаних снага Словеније, као и информације о трансформацији словеначке војске и њеним приоритетима за наредни период, ангажовању у мултинационалним операцијама и мисијама, с посебним акцентом на даљем развоју оружаних снага са аспекта људских и материјалних капацитета и буџета.

Генерал Бјелица је током посете у Министарству одбране имао радни ручак са Приможом Шавцом, генералним директором Дирекције за политику одбране, а састао се и са начелником Генералштаба ОС Словеније генералом Алојзом Штајнером,

Делегација Војске Србије посетила је и Команду за развој и образовање. Том приликом разговарало се о унапређењу сарадње у области обуке и образовања, размени наставника и студената на различитим облицима усавршавања и размени стручне литературе и публикација. Делегација је посетила и 1. пешадијску бригаду словеначке војске.

Посета генерала Бјелице Словенији представља узвратну посету након посете тадашњег заменика начелника Генералштаба ОС Словеније бригадног генерала Бранимира Фурлана Србији у марту 2010. године. ■

ГЕНЕРАЛ ДИКОВИЋ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ КОМАНДАНАТА КОПНЕНИХ ВОЈСКИ

Командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић учествовао је на годишњој конференцији команданата копнених војски европских земаља, која је одржана од 19. до 21. септембра у Венецији.

Овогодишњу конференцију, на којој су учествовали представници копнених војски 36 европских земаља, представници Канаде и САД, организовали су Европска команда Копнене војске САД и Оружане снаге Италије.

Тема овогодишње конференције била је „Операција као катализатор промена“. ■

ПРИЈЕМ НОВИХ ПОТПОРУЧНИКА

Командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић са најближим сарадницима примио је 86 новопроектираних потпоручника који су распоређени у јединице Копнене војске. Генерал Диковић је посебно указао на значај обезбеђења Копнене зоне безбедности и административне линије према Косову и Метохији и мисију учешћа у изградњи и очувању мира.

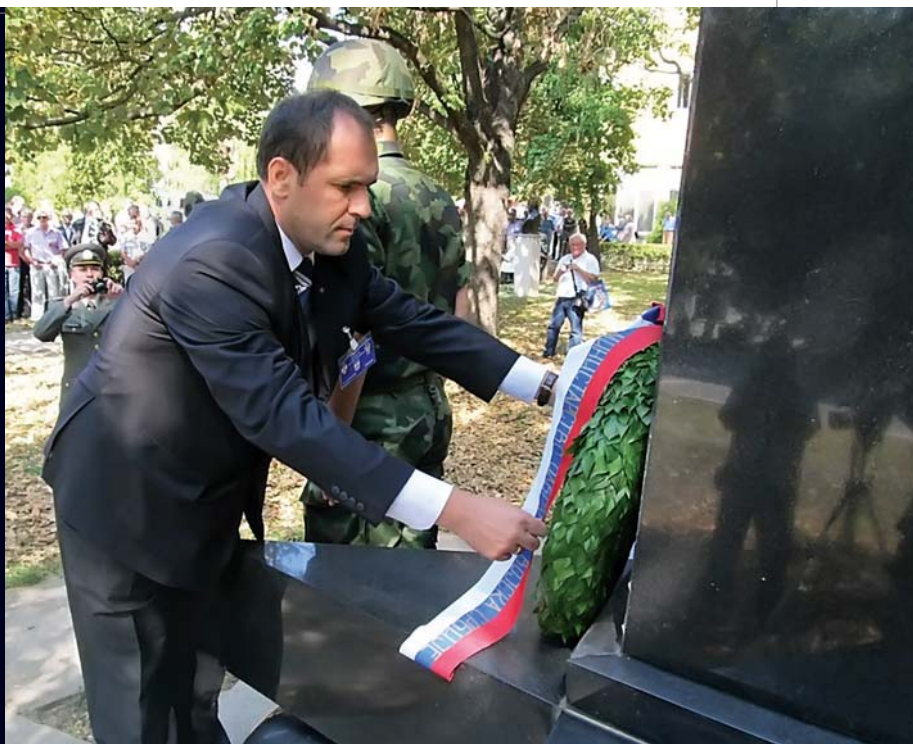
У Дому Гарде у Београду заменик команданта Команде за обуку бригадни генерал Горан Радовановић примио је најмлађе офицере који су по завршетку школовања распоређени у јединице Команде за обуку, честитао им успешно завршено школовање и пожелео пуно успеха у раду на почетним дужностима.

У састав 204. ваздухопловне бригаде ступило је тринаест нових потпоручника. На новобеоградском кеју, код споменика Пилотима браниоцима Београда у Априлском рату 1941, дочекао их је командант бригаде пуковник Предраг Бандић, упознао их са традицијом јединице и подсетио на људе који су делима исписали странице историје ваздухопловства Србије. ■

З. М. – Д. Б.

Обележавање Дана савеза резервних војних старешина Србије

Ослонац на резервне снаге

П олагањем венаца на спомен обележја погинулима у НОР-у и оружаним сукобима од 1990–1999. године, тактичко-техничким збором наоружања, опреме и приказом сегмената борилачке обуке припадника Првог центра за обуку и Свечаном академијом у Дому културе, у Апатину је, 24. септембра, одржана централна свечаност обележавања Дана организација савеза резервних војних старешина Србије.

Испред Министарства одбране свечаности је присуствовао државни секретар Игор Јовичић, који је на челу

делегације Министарства одбране и Генералштаба ВС положио венце на спомен обележја.

Обраћајући се резервним војним старешинама, државни секретар Јовичић је истакао да нам савремени токови живота намећу и другачији начин организовања цивилних и војних структура државе, па самим тим и организацију Савеза резервних војних старешина, као и реализацију програмских задатака у односу на раније периоде.

– Данас се готово све армије света у одређеним ситуацијама ослањају на своје резервне снаге и у том смислу ни ми нисмо изузетак – рекао је Јовичић и истакао како нам је циљ, припремајући се да успешно одговоримо савременим безбедносним изазовима, ризицима и претњама, обучавање и оспособљавање свих структура система одбране и безбедности наше државе. Он је додао да је у складу са постављеним задацима и мисијама и садашња обука професионалних припадника Војске усмерена ка новим правцима и има другачији карактер у односу на претходни.

– Постигнути ниво професионализације Војске је процес од општег друштвеног интереса, а достизање постављених циљева захтева реализацију низа задатака, у првом реду заокружењем процеса трансформације Војске, као и ангажовање у оквиру програма Партнерства за мир и учешће у мултинационалним операцијама – нагласио је државни секретар Јовичић.

Обележавању Дана СОРВСС присуствовали су и бригадни генерал Добривоје Вељковић, начелник Управе за људске ресурсе ГШ ВС, пуковник Слађан Ристић, начелник Управе за традиције, стандард и ветеране, др Живоград Смиљанић, градоначелник Апатина и бројни гости. ■

ОМАСОВЉЕЊЕ ЧЛАНСТВА

Свечану академију поводом Дана Савеза организација резервних војних старешина Србије, у Дому културе у Апатину отворио је председник Ђорђе Маленковић. Он је најпре рекао да је Влада Републике Србије и ове године одредила Савез као организацију од посебног значаја за систем одбране и Војску. Истакао је и изузетно успешну сарадња Савеза са Министарством одбране и Војском Србије и жељу резервних војних старешина за учешћем у пословима везаним за активну и пасивну резерву, за популарисање Војске и професионалног војног позива међу младима за шта, како је рекао, чланство Савеза има значајан потенцијал. Као један од важнијих циљева даљег ангажовања Маленковић је навео омасовљавање чланства и подмлађивање руководства.

Савеза организација резервних војних старешина Србије тренутно је организован у 59 регистрованих и четрдесетак организација у фази пререгистрације и окупља око 35.000 чланова.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Потпуковник Дејан Мрљеш, директор Војне установе „Дедиње“

Од новине до рутине

Снимио З. МИЛОВАНОВИЋ

Нов визуелни изглед и асортиман производа у кантинама, по популарним ценама, новине у пословању војносамачких хотела и куповина униформе наруџбеницом, само су неке од погодности које корисницима нуди Војна установа „Дедиње“

Војна установа „Дедиње“ препознатљива је по четири основне делатности које обавља за систем одбране. На првом месту је угоститељско-кантињерска делатност, потом војносамачки смештај, затим одевање професионалних припадника Војске, а изузетно корисна је и пољопривредна делатност, која се обавља на две војне економије. У разговору с директором те установе потпуковником Дејаном Мрљешом, осврнућемо се на прве три поменуте јер су новине у њиховом раду најсвежијег датума.

** Господине потпуковниче, војне кантине претрпеће, почев од 3. октобра, значајне измене – и у асортиману и у визуелном изгледу? Шта је иницирало те промене?*

– У оквиру процеса рационализације пословања наше установе, која ради по доходовном принципу, и трансформације Војске, нашли смо се у тешкој и незавидној ситуацији након 1. марта ове године. Тада смо остали без војника на редовном служењу војног рока, који су у кантињерским установама били основни и најбољи потрошачи. После њиховог одласка знатно је пао промет у кантинама, чак за 30–40 одсто, и ми смо морали да се окренемо новим корисницима, односно да покушавамо придобити професионалне припаднике Војске којима исхрана није регулисана у току радног времена. Зато смо увели нов асортиман производа и нов ценовник.

** Колико је кантина и других објеката обухваћено тим мерама?*

– Овај пробни период најпре ћемо реализовати у 20 кантина које су у кругу од око сто километара од Београда. Значи, неће одмах бити обухваћена сва 73 објекта колико имамо на територији Србије, било да је реч о кантинама, бифеима или продавницама које се баве угоститељско-кантињерском делатношћу. Наш првенац јесте кантина у Војнотехничком институту у Жаркову, где смо од 15. септембра кренули у акцију с новим асортиманом производа. Пре њих, морам то да поменем, средили смо и кантину на Војној академији, која је, заиста, репрезентативна.

Корисницима ћемо понудити пецива по изузетно повољним ценама, која се праве у нашој пекари. Поред тога, имаћемо сендвиче по повољним ценама, а као хит издвајам дневни мени – мали и велики. Мали ће обухватати јело са салатом и лепињом, а велики ће имати још чорбу, колач и кафу. У менију ће бити заступљено десет врста јела. Готова јела, торте, колачи и пецива биће припремани у нашој централној кухињи у „Бристолу“, одакле ћемо их транспортовати до кантина. Квалитет и укусу наших производа се подразумевају.

Поред тога, професионалне припаднике Војске желимо да привучемо у наше објекте и новим визуелним изгледом наших кантина, у смислу брендирања и идентитета. Амбијент ћемо освежити новим панелима, подовима, бојама и учинићемо све да се наши корисници пријатно осећају у том простору. У томе ће нам помоћи архитекти, који ће осмислити неколико варијанти уређења објеката по различитим ценама. По-

степену ћемо срећивати један по један објекат. На пример, у једној години уредићемо их 10–15, у другој исто, да бисмо све заокружили на крају четворогодишњег периода.

** У свих седамдесет њи објекта?*

– У начелу, да, а колико ћемо заиста објеката уредити, видећемо у предстојећем периоду. Тамо где не буде био велик промет, дефинитивно нећемо улагати паре, јер не постоји економска рачуница, а где буду људи користили кантине, сигурно ћемо уложити средства јер имамо интерес, а очекујемо и помоћ Министарства одбране јер нам је то заједнички циљ.

** Где видићете економску рачуницу?*

– Ми немамо пуно избора. Економска рачуница је у томе да повећамо промет на конто мале марже. Значи перспектива ВУ „Дедиње“ по

питању угоститељско-кантињерске делатности јесте или да вежемо за нас наше потрошаче и верне купце, или нас неће бити. Економска рачуница је јасна и ту нема недоумица, али ни алтернативе.

МЕНИ

У двадесет кантина ВУ „Дедиње“ у кругу од 100 километара од Београда моћи ће од 3. октобра да се наруче велики или мали дневни мени – мали по ценама до 150 динара, а велики до 250. Поред тога, обавезан асортиман чине пецива по популарним ценама – бурек са сиром од 75 динара, разни сендвичи по ценама од 60 до 80 динара, кифле од 10 динара, погачице од 20, кроасани и пужићи од 45 динара, а и разне торте и колачи по изузетно популарним ценама – од 50 динара по комаду.

** Да ли промене у раду поиграју и пријем млађег кадра?*

– Трансформацијом војске, трансформише се и Војна установа „Дедиње“, и ми смо до сада отпустили 256 људи и послали на социјални програм. Старосна структура наших запослених радника је веома неповољна – просек година је 44,5. Међутим, мислим да сада не постоје могућности за довођење новог кадра. Неке ствари ћемо ипак морати да мењамо, на пример кодекс понашања запослених радника у тим објектима. Њихов рад ће морати да буде промењен и подигнут на виши ниво – у смислу усавршавања, професионалног односа и понашања и промена старих навика. Ако се већ новац уложи у те објекте онда мора и особље да буде другачије.

** Војносамачки смештај друга је делатности вашег рада. Међу њим, у прошлених двадесет*

Снимео Јово МАМУЛА

година њи објекти нису служили својој намени. До скоро су у њима већином живеле породице припадника Војске које су остале без станаова током рата на простору бивше СФРЈ. Овогодишњим активностима наговестили смо да ће се мењати и стајус и корисници њих објекта.

У чему се огледају промене?

– Тачно је да ми пружамо војносамачки смештај у објектима посебне намене по решењима надлежног органа Министарства одбране и у нашем саставу послује шест таквих објеката. Сви су у Београду. Такође,

у нашем саставу су и бунгалови који се налазе у оквиру спортско-рекреативног центра Сурчин. У тим објектима је, према подацима од 1. септембра, смештено 556 домаћинстава и 1.010 људи. Више од 40 одсто наших корисника су породице пензионисаних припадника Министарства одбране и Војске.

Кад кажемо војносамачки смештај у хотелима, треба рећи да су то објекти који су раније служили као канцеларијски и сличан простор и који је силом прилика адаптиран и пренамењен у самачки смештај. Они су у лошем стању и ми се трудимо колико можемо да их инвестиционим улагањима колико-толико учинимо условним за становање. Уз општу логистичку подршку претпостављеног и осталих надлежних органа Министарства одбране, сачинили смо план потребних радова, који су већ отпочели.

Такође, морам да напоменем да смо предузели мере ради рационализације и привођења правој намени ове делатности. Почетком године комисијски је исељено више од

100 смештајних јединица у свим објектима јер су бесправно и ненаменски кориштени. То није била кампањска активност, већ стални задатак, јасно дефинисан према постојећој регулативи.

Ми смо са надлежним инстанцама у Министарству сарађивали и око даљих злоупотреба у овој области па смо покренули поступак за

исељење још 32 лица, која су на било који начин решила стамбено питање, а и даље користе самачки смештај у нашим објектима. На овај начин створени су услови за гашење и прераспodelу ли-

– Простор који заузимају канџине неће бити више додељен на део за војнике и део за официре и догодице. Биће јединствен за све професионалне припаднике Војске. Тако да са нашим услужама морају бити задовољни и генерал и војник по уговору. Јеловник је исти.

ца из објекта депанданса „Звездара“, и тај процес је при крају, а у наредном периоду угасићемо и затворити још један објекат. Све то радимо ради рационализације пословања.

Новим правилником и у сарадњи са Фондом СОВО Управе за традицију, стандард и ветеране решено је коначно питање финансирања смештаја пензионисаних припадника Министарства одбране и Војске у нашим објектима и уместо исплате накнаде дела трошкова становања на личност корисника, средства се, наравно за лица с утврђеним правом, уплаћују нашој установи, према важећем ценовнику.

* *Цене ће остати и даље бенефициране?*

– Наравно. Један кревет кошта 2.500 динара месечно, а кревет подразумева и струју и воду и грејање и кров над главом. Смештај је каква-такав, али су хотели на атрактивним локацијама у граду – у улици Светозара Марковића, Делиградској, на Звездари, у Цара Уроша на Дорћолу. Ми морамо да идемо до краја и да направимо ред, а уз наше текуће инвестиционо и капиталног одржавање створићемо услове да онима који имају право, обезбедимо бољи смештај. Они ће за то морати и да плате.

* *Кад бугеће уредили собе у њим објектима како ћеће конструисати да ли се њај простор одржава?*

– Процедура је следећа. Када комисија из састава Министарства уради појединцу решење за коришћење смештаја, он долази код нас и потписује уговор и административ-

ну забрану да му се за смештај одбија од плате. Саставни део тог уговора је и записник по коме је станар обавештен да је примио собу окречену и да је све у њој од елемената исправно, а након изласка из ње дужан је да је преда у стању у ком је затекао. У случају да то не уради, биће судски гоњен и ми

ћемо поднети тужбу. Не постоји други начин него тај записнички и то је новина коју смо увели као саставни део уговора.

* *Да ли ће у њим собама убудуће моћи да станују и чланови породица лица који су добили смештај?*

– Они који тако живе сада, живеће и убудуће, али ће нови станари бити само самци. То ће важити за

– Нажалост и даље смо принуђени да поправања, по основу накнаде за коришћење смештаја, остварујемо судским путем. Свакако није угодно да се установа, као део Министарства одбране и система одбране, служи са лицима из истој састава. Међушим, ми живимо од остварене добити и у тој ситуацији не постоје другачија решење.

свих пет категорија лица која имају право на овакав смештај, а то су официри, подофицири, војни намештеници и службеници и војници по уговору.

** Делатност одевања иако је је од интереса за систем одбране и њу сиремаће новине?*

– Ми сада имамо две стационарне продавнице – у Београду и Нишу, и салон за израду одеће по мери. Постоји и покретна продавница униформе и репроматеријала која обилази гарнизоне у пролећној и јесењој тури униформе. У тим турама униформа се продаје и преправља на лицу места у касарнама. Али, светски стандарди и трендови у страним армијама такви су да постоји могућност наручивања униформе и интернетом. Припадник војске било где да се налази у свету, конектује се помоћу сателита и наручи униформу у својој земљи, и она му буде достављена као да је тамо купио.

Ми смо решили да ове године, тачније од 1. октобра, започнемо и каталошку продају комплекта службене и свечане униформе. Продаја ће се обављати наруџбеницама које ће нам стизати, а ми ћемо испоруку реализовати у року од 10 дана. На тај начин ћемо обезбедити униформу и оним старешинама који нису у могућности или немају времена да је купе у нашим продавницама.

Морам да подсетим да је таква врста продаје постојала до осамдесетих када смо имали велики број малопродајних објеката на територији читаве СФРЈ. Распадом те државе, престала је потреба за тим.

** Какав је њосиујак наручивања униформе наруџбеницом?*

– Старшина ће попунити наруџбеницу коју може наћи у одговарајућем каталогу који ће бити дистрибуиран свим војним поштама. Наружбенице шаље ВУ „Дедиње“ и испорука ће бити реализована у ро-

ку у од 10 дана по пријему наруџбенице. Артикали се шаљу Пост експресом сваком наручиоцу. Део који плаћа старешина, а то јесте учешће од 10 одсто, биће решен на следећи начин – у оквиру наруџбенице биће образац решења на основу кога се наручиоцу тај новац одбија од плате административном забраном. Ми ћемо поштовати рокове, а евентуално оно што нема, обавестићемо о томе наше кориснике

** На њај начин ипак неће моћи да кујују сви. За кога она не важи?*

– Она неће важити за оне који нису по стандардима и конфекцијским бројевима. За њих ће и даље постојати салон за израду одеће по мери. Још не знам да ли ће оваквом продајом бити укинута покретна продавница или ће постојати само јесења или пролећна тура. Даље мере кројиће нова искуства. ■

Мира ШВЕДИЋ

Репрезентативна канџина у Војној академији

У функцији ефикасног

Свечаним постројавањем припадника Бригаде везе, у Топчидеру је одржана централна манифестација обележавања 20. септембра – Дана службе телекомуникација и Дан Бригаде везе

Обраћајући се гостима и постројеним припадницима јединице командант бригаде пуковник Влатко Курај је, сем осталог, истакао да су развој и организација рода, од оснивања јединице, 30. октобра 2006. године, пратили организацију војске и прилагођавали се потребама командовања у складу са материјалним могућностима.

– Посебно смо поносни на увођење нове, модерне опреме која омогућава интеграцију више различитих врста телекомуникација. Нова техника ће свакако обезбедити остварење нашег гесла „пренос информација у реалном времену“. У последњих годину дана успели смо да осигурамо висок степен непрекидности и квалитета функционисања веза, информатичке подршке и заштите информација за потребе Министарства одбране и Војске Србије. У оперативну употребу ставили смо нови дигитални

ПРИЈЕМ ПОВОДОМ ДАНА СЛУЖБЕ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Поводом Дана службе телекомуникација, у Дому Гарде на Топчидеру одржана је свечаност којој је присуствовао начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић са најближим сарадницима.

Између два празника припадници Управе за телекомуникације и информатику Генералштаба ВС остварили су низ успешних пројеката међу којима се, према речима начелника Управе за телекомуникације и информатику генералмајора Радивоја Вукобровића посебно истичу унапређење мобилне и стационарне компоненте система, интегрисане тек 2006. године.

– Такмичење произвођача телекомуникационих средстава и опреме непрекидно траје, што води сталном унапређењу телекомуникаци-

оних система. Том процесу тешко одолевају и најмоћније и најбогатије армије света, а ми с поносом можемо да кажемо да нам је опрема коју смо набавили последњих година отворила пут у будућност – рекао је генерал Вукобровић и додао да су, обезбеђујући функционисање старог телекомуникационог система и градећи нови, у Управи паралелно усклађивали организацију живота и рада припадника службе у складу са новим законским прописима и регулативама.

Излагање генерала Вукобровића било је пропраћено видеолинком са вежбе „Combined Endeavor“ у Немачкој, у којој учествују и припадници Војске Србије, а директор вежбе је видеолинком честитао припадницима Управе за телекомуникације Дан службе.

преносни систем према споразуму о замени капацитета са Телекомом Србије, чиме су створени услови за премештање стационарних и мобилних радио-релејних веза Војске у новодељене фреквенцијске опсеге. У потпуности смо реорганизовали и проширили рачунарску мрежу командовања (РАМКО) до нивоа батаљона и активно смо учествовали у пројектовању и изградњи функционалних модела за покретну компоненту интегрисаног телекомуникационог информационог система у ВТИ Жарково. То су само нека достигнућа припадника Бригаде везе у току 2011. године, међу којима бих посебно истакао и учешће седам припадника јединице на међународној вежби „Combined Endeavor“ у Немачкој од 4. до 23. септембра ове године – нагласио је пуковник Влатко Курај.

Поред тога, припадници Бригаде везе реализовали су телекомуникационо-информатичку подршку за бројне вежбове активности попут „Симулације SEESIM 2010“, „Ушће 2011“, „Дипломац 2011“, „Партнер 2011“, „Искорак 2011“ са новом телекомуникационом и информатичком опремом. Учествовали су у обезбеђењу телекомуникационе подршке 3. Конференције начелника генералштабова балканских земаља, као и подршци вежбовним активностима за јединице Копнене војске на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“.

Честитке поводом празника упутили су министар одбране Драган Шутановац и начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић.

Одлуком начелника Генералштаба од 19. јануара 2008. године, 20. септембар је одређен за Дан службе телекомуникација. На тај дан је престолонаследник Александар Карађорђевић, 1916. године, донео Уредбу о војном телеграфу. Овом уредбом је регулисано да се веза, која је била у саставу рода инжењерије, издвоји и организује као самостални род војске. ■

Душан ГЛИШИЋ
Снимио Јово МАМУЛА

Пријем поводом Дана војне полиције

39

У Великој ратној сали Старог генералштаба организован је пријем поводом 14. септембра – Дана војне полиције.

Поздрављајући госте, начелник Управе војне полиције Генералштаба пуковник Дејан Јанковић истакао је да јачање састава војне полиције доприноси превенцији и смањењу криминалитета у Министарству одбране и Војсци Србије. Такође је навео да су унапређење безбедносне заштите војних лица, објеката и активности, очување војног реда и дисциплине, као и побољшање обучености противтерористичке јединице приоритети у години пред нама.

– У претходном периоду прилагођавали смо приоритете рада процесу реформи система одбране, тежећи да створимо ефикасну, добро опремљену, врхунски обучену и у друштву препознатљиву војну полицију – рекао је пуковник Јанковић.

Војна полиција обележава 14. септембар као сећање на дан када су наредбом књаза Милана Обреновића 1876. године формирана полицијска одељења у тадашњој српској војсци. ■

КОМАНДНО-ШТАБНА ВЕЖБА У КОМАНДИ ЗА ОБУКУ

У касарни „Топчидер“ реализована је командно-штабна вежба „Одговор 2011“. Петодневном вежбом, чији је циљ унапређење оспособљености припадника Команде за обуку у процесу доношења одлуке за ангажовање јединица, руководио је начелник штаба Команде за обуку бригадни генерал Млађен Нишевић. ■

ЗАХВАЛНОСТ РУСКИМ ЛЕКАРИМА

Спомен-плоча захвалности руским лекарима и медицинским сестрама који су помогли српском народу у ратовима 1912–1917. године откривена је на згради Српског лекарског друштва у Београду

Спомен-плочу су, 24. септембра, открили амбасадор Русије у Београду Александар Конузин и председник Српског лекарског друштва Радоје Чоловић, у присуству министра здравља Србије Зорана Станковића.

После откривања спомен-плоче, венце су положили амбасадор Конузин, академик Чоловић и представник Министарства одбране пуковник др Јован Максић.

– Почетком 20. века, Србија и српски народ понели су терет мноштва несрећа и страдања, а сукоби су однели милионе људских живота – изјавио је Конузин после откривања спомен-плоче и полагања венаца, подсетивши да се у наредне три године навршава 100 година од почетка два балканска рата и Првог светског рата.

Амбасадор Конузин је напоменуо да се руски народ с највећим саосећањем односио према Србима, пружајући им сву помоћ. Према његовим речима, у Србију је 1912. године из Русије дошао велики број лекара и другог медицинског особља, од којих су неки остали да раде по уговору и после балканских ратова, а нове мисије су наставиле да пристижу убрзо по избијању Првог светског рата.

– Наши православни пријатељи ни после скоро 100 година нису за-

боравили помоћ који су јој пружили наши лекари – рекао је Конузин. Датум, према његовим речима, није случајно одабран за откривање спомен-плоче и полагање венаца јер је управо на тај дан 1914. године у Србију стигла прва медицинска мисија из иностранства, и то баш руска.

– То је традиција између наших народа, традиција узајамног пружања помоћи – казао је Конузин. Он је подсетио и на чињеницу да је 1999. у Србији била размештена болница руског Министарства за ванредне ситуације, која је примала рањене и болесне с Косова током ваздушне операције НАТО.

Министар Станковић је, у име Србије и српског народа, изразио захвалност Русији. „Грађани Србије и српски народ изражавају захвалност за сву помоћ коју сте нам пружили, пружате и, надам се, пружаћете и у будућности”.

Председник Српског лекарског друштва Радоје Чоловић истакао је да је Русија вековима пристизала у помоћ Србији у тешким ситуацијама и пружала војну, економску, политичку, дипломатску и све друге врсте помоћи. Он је подсетио и да су руски добровољци у Србију долазили у време Првог српског устанка (1807–1810), у време првог турско-српског рата (1876) и другог турско-српског рата (1877–1878), у којем је учествовала и Русија.

За време Балканских ослободилачких ратова 1912–1913, у Србији је радило осам медицинских мисија, углавном хируршких, а за време Првог српског рата пет мисија. На Солунском фронту дејствовала је једна руска мисија, све до почетка Октобарске револуције. ■

Танјуг

КОМЕМОРАЦИЈЕ СРПСКИМ РАТНИЦИМА

Представници Министарства одбране и Војске Србије учествовали су у церемонији обележавања годишњице пробоја Солунског фронта, у оквиру студијског наградног путовања кадета Војне академије Војске Србије, а у организацији Министарства рада и социјалне политике.

Они су положили лаворове венце у маузолеју и на Морнарничком крсту на острву Видо и Плавој гробници. У делегацији су били пуковник Драган Раденковић из Управе за традицију, стандард и ветеране, пуковник Предраг Стефановић, војни аташе Србије у Грчкој и мајор Срђан Миљковић из Војне академије.

У име Републике Србије венце су положили државни секретар Министарства рада и социјалне политике Негован Стојковић, амбасадор Србије у Грчкој, Драган Жупањевац и почасни конзул Србије на острву Крф, Спирос Мастерос.

Одавање почаста српским ратницима настављено је полагањем венаца на спомен-плочи у Гувији, месту искрцавања српске војске на Крфу, на гробљу Дринске дивизије и код споменика Јанису Јанулису у селу Агиос Матеос, затим у Солуну и Поликастру. ■

ЈУГОСЛАВУ ВЛАХОВИЋУ ГРАН ПРИ САЛОНА АНТИРАТНЕ КАРИКАТУРЕ

Београдски карикатуриста и илустратор Југослав Влаховић освојио је Гран при „Куир мир” на 16. међународном салону антиратне карикатуре у Крагујевцу, коју додељује Међународна асоцијација градова весника мира.

Златна плакета припала је Тоши Борковићу, а новчане награде добили су Ехсан Гањи из Ирана, Дарко Дрљевић из Црне Горе и Георге Матеи из Румуније. ■

Обележени
празници
артиљерије,
војне
полиције и
интендантске
службе

Обука за нове задатке

У нишкој касарни „Мија Станимировић“, 14. септембра, одржана је свечаност на којој су, у присуству начелника Генералштаба генерала Милоја Милетића, обележени Дан рода артиљерије, Дан војне полиције и Дан интендантске службе.

Честитајући празник, генерал Милетић је нагласио да артиљерија није само род војске него и симбол моћи да се заштити слобода и способности да се извојује победа.

Генерал Милетић се посебно осврнуо на позитивне резултате у Вој-

сци Србије попут поверења које Војска ужива међу грађанима, професионализацију, изведене вежбе на нашим полигонима и у иностранству, обучавање професионалних војника и војника на добровољном служењу војног рока, на помоћ локалним властима и становништву кад год је било потребно и чињеницу да Војска представља незаобилазан фактор стабилности у земљи и региону.

Начелник Генералштаба истакао је да припадници Мешовите артиљеријске бригаде и 3. батаљона војне

полиције значајно доприносе овим заједничким успесима, пре свега изграђујући оперативне способности својих јединица и Копнене војске.

Командант Мешовите артиљеријске бригаде пуковник Саша Недељковић истакао је да искуства из савремених ратова говоре да је данас потребна брза, прецизна и ефикасна артиљеријска ватра, и то са већих одстојања, те да се нишки артиљерци управо оспособљавају за извршавање таквих задатака.

Поводом Дана артиљерије и Дана војне полиције, за најбољу јединицу ранга чета/батерија проглашена је 3. топовско-хаубичка артиљеријска батерија којом командује мајор Иван Ристић.

У 3. батаљону војне полиције најбољи је је вод који предводи поручник Дамир Тоцаковић, најбољи референт за сузбијање криминалитета је старији водник прве класе Дејан Андрић, најбољи возач старији водник прве класе Игор Ђелић, док је за најбољег стрелца проглашен старији водник прве класе Саша Митић.

Свечаности су присуствовали и директор Инспектората одбране генерал-потпуковник Петар Радојчић, начелник Управе војне полиције пуковник Дејан Јанковић, представници локалних самоуправа Ниша и Алексинца, привредних организација, Министарства унутрашњих послова и други гости. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

ПРИЈЕМ ПОВОДОМ ДАНА АРТИЉЕРИЈЕ

Поводом Дана артиљерије, начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић примио је делегацију тог рода, коју је предводио заменик команданта Копнене војске генерал-мајор Видоје Живковић.

Поред генерала Живковића, који је и председник Савета рода артиљерије, у саставу делегације били су и командант Мешовите артиљеријске бригаде пуковник Саша Недељковић и командант 44. дивизиона самоходних вишецевних лансера ракета мајор Михајло Станојевић.

Дан артиљерије обележава се 14. септембра у знак сећања на исти датум 1918. године када је почела артиљеријска припрема пробоја Солунског фронта.

ПРИЈЕМ У ЧЛАНСТВО ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА

На Генералној скупштини Европске комисије за безбедност саобраћаја у оружаним снагама (European Commission for Road safety in the Armed Forces), одржаној 16. септембра у Прагу, Министарство одбране и Војска Србије примљени су у чланство те комисије.

Тема десетог по реду конгреса те асоцијације била је „Процена ризика и употреба симулатора у обуци возача“. Поред 28 представника из 15 земаља чланица и представника Израела као посматрача, на конгресу је учествовала и делегација Управе за општу логистику Сектора за материјалне ресурсе, коју је предводио пуковник др Жељко Ранковић.

Током конгреса организован је обилазак Института чешке војске за образовање и обуку у транспорту, у граду Вишкову. Том приликом презентовани су симулатори чеоног судара и превртања, кабинет за обуку у одржавању возила, симулатори за обуку возача на неборбеним и борбеним возилима у путним и теренским условима и полигони за обуку возача.

Последњег дана одржана је Генерална скупштина, на којој је изложен годишњи извештај о раду комисије. Досадашњем председнику пуковнику норвешке војске Одвару Хагенсену продужен је мандат за још две године.

Учесницима се обратио пуковник Ранковић, захваливши на пријему у чланство, до кога је дошло на иницијативу председника комисије пуковника Хагенсена, који је присуствовао 5. стручном скупу "Безбедност војних учесника у саобраћају" на Војној академији у мају ове године.

Значај пријема Министарства одбране и Војске Србије у Европску комисију за безбедност саобраћаја у оружаним снагама огледа се у учешћу наших припадника у активностима које се на европском нивоу спроводе на побољшању безбедности саобраћаја и спровођењу стратегије смањења настрадалих лица у саобраћајним незгодама припадника оружаних снага. ■

ХРВАТСКА ДЕЛЕГАЦИЈА У ПОСЕТИ СЕКТОРУ ЗА БУЏЕТ И ФИНАНСИЈЕ

Делегација Министарства одбране Републике Хрватске коју је предводио равнатељ Управе за финансије и прорачун Иван Брковић боравила је у званичној посети Сектору за буџет и финансије, са циљем успостављања сарадње између два министарства у области управљања финансијама у систему одбране.

Делегацију је примио помоћник министра одбране за буџет и финансије Србислав Цвејић.

У разговорима представника два министарства обухваћене су теме у вези са припремом и доношењем буџета одбране, планирањем и буџетирањем у систему одбране и финансирањем учешћа припадника Војске у мировним мисијама. ■

СЕМИНАР О РЕФОРМИ СЕКТОРА БЕЗБЕДНОСТИ

У организацији Управе за стратегијско планирање Министарства одбране и Управе за планирање и развој Генералштаба, у сарадњи са НАТО мобилним тимом за обуку из Команде здружених снага Напуљ, од 21. до 23. септембра одржан је семинар о „Реформи сектора безбедности – Семинар о изради оперативних концепата“.

Семинару у Центру за мировне операције, који је отворио генерал-мајор Драган Колунџија, начелник Управе за оперативне послове Генералштаба, присуствовало је око 40 припадника Министарства одбране и Војске Србије.

У уводном делу презентовани су досадашњи резултати и будући приоритети у процесу реформе система одбране Републике Србије. Такође, презентовани су садржаји о реформи сектора безбедности (искуства држава чланица НАТО програма Партнерство за мир, НАТО и ЕУ), улози НАТО и ЕУ у одбрани и реформи сектора безбедности и стандардизацији у оквиру НАТО.

У завршном обраћању учесницима семинара, шеф НАТО војне канцеларије за везу у Београду, бригадни генерал Мауро Де Винћентис и капетан фрегате Стефан Тампау изразили су посебно задовољство организацијом и током реализације семинара, посебно нагласивши спремност за будућу сарадњу у овој области. ■

С. С.

ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ НА ИНТЕРНЕТУ

Ако су у друштву досад доминирали државна, војна и економска моћ, сада се друштвене мреже појављују као четврти стуб моћи који окупља грађане и представља шансу да се дође до одређене равнотеже.

Друштвене мреже се све више користе за покретање разних иницијатива, као и окупљање и самоорганизовање истомишљеника. Шири се, истовремено, круг држава у којима се друштвене мреже не доживљавају само као занимљив технички новитет – оне се схватају и као савезници, али и као опасност по владајући режим.

Мрежна ЦИВИЛИЗАЦИЈА

Свакодневно у свету више од 1,5 милијарди људи посети неку од популарних друштвених мрежа, а од тог броја више од 2,5 милиона корисника Интернета је из Србије, што нас сврстава на 45. место светске ранг листе по броју корисника друштвених мрежа. Оно што Србију, међутим, разликује од осталих земаља, је то што наши сународници запостављају примене друштвених мрежа у пословању, али и то што је изучавање социјалних ефеката тог феномена тек у заметку.

Како је популарност друштвених мрежа последњих година расла, преузимале су кључну улогу у интензивирању комуникација, па су се показале као одлично оруђе за покретање великих друштвених догађаја и организовање присталица, а онедавно смо сведоци и тероризма уз помоћ друштвених мрежа.

Тема о којој је доскора брујала Европа је расправа у Великој Британији о забрани друштвених мрежа, која се јавила након недавних нереда који су у највећој мери организовани телефоном и интернетом. Британска влада је, наиме, разматрала да ли треба да искључи друштвене мреже и онемогући слање СМС-ова током немира. Британски медији су пренели да је премијер Дејвид Каме-рон у јеку кризе заступницима током ванредне седнице

зација

британског парламента рекао да су обавештајне службе и полиција разматрале да ли је исправно и могуће одсећи приступ тим платформама онима који их користе како би договарали насиље и нереде.

С друге стране, премијер Русије Владимир Путин, истакао је да модерне државе не би требало да ограничавају интернет слободу, додајући да држава има средства и начине да ограничи слободу интернета, али је сугерисао да би то било погрешно са моралног аспекта.

– Увек је могуће наметнути контролу, али је питање да ли држава има право да се меша. У савременом свету ништа не можете да ограничите. Једноставно морате ефикасније да радите у овој области – рекао је премијер Русије, наговештавајући да влада треба боље да искористи интернет да би се одбранила од критика које се објављују на мрежи.

Имајући у виду те догађаје, али и значај и ефекте све популарнијих друштвених мрежа који су обележили претходни период, Друштво за информатику Србије и Привредна комора Србије недавно су организовали разговор о „Расту моћи друштвених мрежа“.

Том приликом о порасту улоге друштвених мрежа дискутовали су директор предузећа за информатички инжењеринг и трговину „Инет“ Војислав Родић, публициста и професор др Станко Црнобрња, представник Националног регистра интернет домена др Оливер Суботић, Слободан Марковић из Управе за дигиталну агенду и професор са Академије за дипломатију и безбедност др Бошко Родић, уз модерацију Николе Марковића, председника Друштва за информатику Србије.

Четврти стуб моћи

Учесници су се сложили да су друштвене мреже све заступљеније у свакодневној комуникацији и информисању великог броја људи, посебно подсећајући на драгоцен допринос младог „твитераша“ Стефана Живковића који је приликом недавних догађаја на административном прелазу

БОЛЕСТ ЗАВИСНОСТИ

Лечење болести зависности није једноставно, а сада се, као лакши облик, појављује новопечена завист од друштвеног умрежавања.

Амерички научници недавно су представили резултате једне занимљиве студије која се бавила понашањем корисника на интернету. Узорак се састојао од хиљаду особа различитог пола, година, прихода и локације у Сједињеним Америчким Државама.

Резултати сведоче да 40 одсто корисника млађих од 35 година приступа друштвеним мрежама из свог аута, а чак 64 одсто испитаника у истој старосној групи то чини за време радног времена, 65 одсто на одмору, а 34 на пословном састанку.

Истраживање је показало да је од свих мрежа за друштвено умрежавање „Твитер“ „најопаснији“, највише због једноставности коришћења овог сервиса, јер је потребно мало времена и труда да се порука пошаље и погледају поруке других корисника. Најбољи савезници зависности од друштвених мрежа су „паметни“ мобилни телефони и остали уређаји сличне намене.

У прилог томе иде и чињеница да популација старија од 35 година друштвеним мрежама приступа са лаптопова и десктоп рачунара, док скоро половина младих пут до свог омиљеног сервиса проналази уз помоћ мобилног телефона.

са Косовом и Метохијом имао изузетно важну улогу у брзом и тачном информисању.

Друштвене мреже се, како је истакнуто током разговора, све више у свету, па и код нас, користе за покретање разних иницијатива, као и окупљање и самоорганизовање истомисленика. Шири се, истовремено, круг држава у којима се друштвене мреже не доживљавају као занимљив технички новитет. У појединим ситуацијама, као што је било речи, оне се не схватају као савезници већ као опасност по режим.

– Ако су у друштву досад доминирали државна, војна и економска моћ, сада се друштвене мреже појављују као четврти стуб моћи који окупља грађане и представља шансу да се дође до одређене равнотеже моћи – нагласио је директор „Инета“ Војислав Родић. Он је, такође, истакао да друштвене мреже пружају могућности за нове моделе пословања. Грађани су добили нову могућност пословне конверзације. У Србији се, међутим, веома ретко користе друштвене мреже за пословање, па је Родић констатовао да је на пословним субјектима да пронађу начин како да се правилно укључе.

– Компаније треба да науче на који начин да комуницирају са корисницима преко друштвених мрежа – казао је он и додао да предузећа треба да се усмере прво на постојеће кориснике. Родић је подсетио да број „лајкова“ на мрежама, на које се многи ослањају као мерило успеха, за компаније не значи и број стварних корисника. Он је такође указао на значај интеграције веб сајтова и друштвених мрежа.

Огласне табле

У наставку дискусије, представник Управе за дигиталну агенду Слободан Марковић оценио је да грађани треба још активније да буду присутни на Интернету, посебно нагласивши да треба искористити могућност међусобног комуницирања на друштвеним мрежама.

– Политичке партије погрешно користе друштвене мреже као „таблу за саопштења“ – подвукао је Марковић, додајући да партије предстојећу политичку кампању могу да претворе у једносмерно „бомбардовање“ информацијама на друштвеним мрежама, имајући у виду да су многе од њих отвориле налоге на друштвеним мрежама.

– Политичке партије не користе друштвене мреже у складу са могућностима тог медија – казао је Марковић и додао да су друштвене мреже намењене вишеструкој комуникацији. Он је поручио да грађани треба још више да буду активно присутни на мрежи.

Говорећи о различитим аспектима безбедности на интернету, проф. др Бошко Родић је указао на пораст безбедносних проблема, појаву тероризма и посебно ризике за злоупотребу личних података приликом коришћења

ВИРТУЕЛНА СРБИЈА

По броју корисника Фејсбука, Србија је на првом месту у односу на остале земље бивше Југославије. Статистика једног од веб сајтова, који прати посећеност друштвених мрежа, показује да је у Србији регистровано готово 2.600.000 налога, што је дупло више у односу на Хрватску, која је на другом месту.

Србија, наиме, није изузетак, јер су друштвене мреже постале изузетно популарни сервиси, привлачећи милионе, па и стотине милиона корисника. Ова популарност је дошла добрим делом и због самог концепта друштвених мрежа, који се базира на Веб 2.0 технологији, а који кориснике ставља у центар збивања, омогућавајући им да они буду ти који ће креирати садржај на интернету и понудити га другим корисницима.

друштвених мрежа. Он је, такође, упозорио на чињеницу да наша земља нема уређен систем CERT сертификата који се односе на безбедност на мрежи на нивоу државе и да то питање треба институционализовати преко највиших органа државне безбедности. Родић је, такође, подсетио на то да је први информатички рат вођен на овим просторима за време рата у СФРЈ.

Представник Националног регистра интернет домена Оливер Суботић упозорио је на огроман број података на друштвеним мрежама на којима се у скорој будућности неће лако проналазити подаци.

– Оно што може да се деси, услед велике количине неконтролисаних информација на друштвеним мрежама, довешће до „интернет инфлације“, где ће се теже долазити до жељених података – рекао је он.

Осврћући се на савремене комуниколошке теорије, професор Станко Црнобрња је указао на то да после постмодерне наступа мрежна цивилизација и да је са становишта теорије медија потребно анализирати савремене феномене у друштвеним мрежама. У савременом добу, уз помоћ интернета, дошло је до слободног кружења

знања, о чему сведочи велика популарност веб сајтова Википедија, а онедавно и Викиликс, што је револуционарни потез. Када је реч о појединцу, основно питање је како да он врши навигацију у мрежи. Осим тога, додао је професор Црнобрња, делови личности појединца беже и нестају у мрежи, а корисничко јавно лице претвара се у колекцију „линкова“.

Интернет инфлација

Представник Националног регистра интернет домена Оливер Суботић упозорио је на огроман број података на друштвеним мрежама на којима се у скорој будућности неће лако сналазити у потреби за одговарајућим информацијама.

- Оно што може да се деси, услед велике количине неконтролисаних информација на друштвеним мрежама, довешће до "интернет инфлације", где ће се теже долазити до жељених података - рекао је. Осим тога, дошло је и до експанзије знакова, која може да утиче на кризу идентитета. Друштвене мреже су строго конципиран модел комуникације који раде помоћу строго конципираног алата који је творац осмислио.

Друштвене мреже се све више у свету па и код нас користе за покретање разних иницијатива, окупљање и самоорганизовање истомисленика. Истовремено, шири се круг држава у којима се друштвене мреже не доживљавају као занимљива техничка новост. Током дискусије је констатовано да је за проблеме у појединим земљама нису криве друштвене мреже, него они који проблеме изазивају или не решавају. Зато упоредо са растом моћи друштвених мрежа постоје и опасности да се угрози њихова независност.

Учесници скупа су констатовали да је потребно наставити разговоре о друштвеним мрежама као феномену који све више обузима све сфере живота и рада, али се и заложиле за даље ширење примене друштвених мрежа и одбрану њихове независности. ■

Биљана
МИЉИЋ

Одговорност за говор на друштвеним мрежама

47

Законска регулатива која се односи на одговорност за ширење информација преко друштвених мрежа и даље је велика непознаница за кориснике, тако да она зависи од сензибилитета појединца, корисника друштвених мрежа.

О тој теми недавно је дискутовано на округлом столу „Одговорности за говор на друштвеним мрежама“ који је организовао НУНС у сарадњи са Мисијом ОЕБС –а у Србији у Медија центру.

Учесници скупа адвокат Слободан Крмењак, експерт за медије и телекомуникације Јелена Сурчулија, новинар Њуз нета Дејан Николић, и менаџери друштвених мрежа Вељко Поповић и Даница Радишић, указали су на чињеницу да се за јавну реч одговара на различите начине, без обзира на то где је изговорена.

Иступање на друштвеним мрежама са правног аспекта, истакао је Крмењак, је релативно нов феномен, па се поставља питање да ли је реч о одговорности за изговорену реч само упаковану у нову форму? Осим тога, оценио је он, постоје дилеме како толерисати простор на интернету, да ли као традиционалне медије или осмислити неки другачији модел.

У дискусији је даље било речи о томе да ли одговорност треба да лежи и на власнику сајта преко кога је корисник изрекао своју мисао, јер је у Америци још средином деведесетих изгласан имунитет за операторе мрежа.

Држава, како је наведено, има интенцију да се онлајн свет регулише као и реалан, док су неки од учесника рекли да на онлајн садржаје и „четовање“ не треба одговарати, јер се људи превише опусте кад су на интернету.

Када је реч о медијској слици, Јелена Сурчулија наводи да бројне јавне личности понекад губе из вида чињеницу да када „твитују“ и коментаришу вести и догађаје, они то раде и као личности и као функција коју представљају. Такође, она је истакла да се људи у говору на друштвеним мрежама често „опусте“, заборављајући да је то јавна сфера, за разлику од имејла који се може сматрати приватном преписком. Она упозорава, да за разлику од традиционалних медија, интернет чува све податке који су икада написани на њему, па је у последње време било случајева да појединци туже новину за коментар уз текст на интернет издању који је изашао пре неколико година.

Интернет консултант Даница Радишић, међутим, сматра да јавно и приватно понашање не треба да се разликују ни на интернету.

- Слобода говора мора и треба да постоји, али само док не газите по другима – рекла је она, сматрајући да су друштвене мреже јавне платформе. „Онлајн“ и „офлајн“ репутација су исто, оценила је Радишићева.

- Оно што не желите да заврши на Фејсбуку, немојте ни да радите, то је једноставно – изричито је она, сматрајући да је читав проблем у деградацији друштва и у васпитању. Она, такође, сматра да власници блогова треба да одговарају за садржаје на блогovima. ■

Б. М.

Виртуелни живот

Mark Zuckerberg – оснивач

Све чешће наш социјални живот постаје симулиран преко друштвених мрежа. Као што су свременом мобилни телефони постали свакодневна појава у нашим животима, тако је и наше присуство на једној или више друштвених мрежа све пожељније.

Феномен друштвених мрежа је актуелан тек у последњих седам-осам година али раст броја корисника постао је вртоглав. Смањење времена које имамо на располагању захтевало је да наше потребе за контактом са другим људима задовољавамо помоћу разних интернет страница на којима би потражили наше познанике и упознали нове. Заједничко свим друштвеним мрежама су „профили“ са вашим подацима и фотографијама. Због могућих нетачних података, што случајно, што намерно, може се десити да некога теже пронађете или да контактирате погрешну особу.

Facebook

Почетком 2004. године довитљиви студент Марк Зукерберг региструје интернет страницу facebook.com и убрзо од странице за контакте међу студентима постаје место на коме се окупљају и студенти са других универзитета. Како су месеци пролазили, уз студенте су на Фејсбук долазили и остали корисници, па је та мрежа почела веома убрзано да добија све више корисника и данас је премашила цифру од 750 милиона.

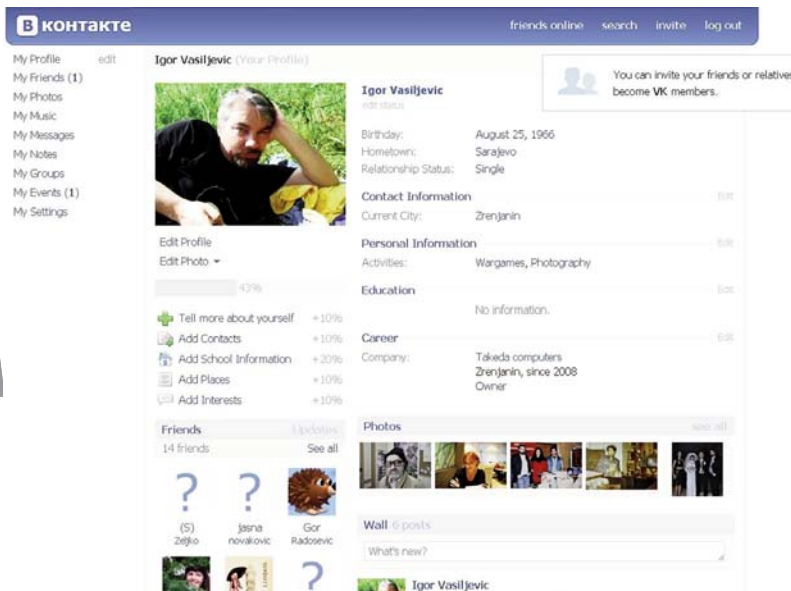
Фејсбук није била прва друштвена мрежа и компанија је финансијски дуго јако лоше стојала. Тек 2009. имала је позитиван финансијски биланс. Највећа социјална мрежа учинила је свог творца најмлађим милијардером. Но он је убрзо показао да је и велики филантроп, покловивши стотине милиона долара за образовање сиромашних, потписујући уговор са Билом Гејтсом о поклањању половине свог иметка хуманитарним организацијама.

У неким земљама (попут Кине, Ирана, Сирије) приступ Фејсбуку је забрањен, али и поред тога ово је водећа светска друштвена мрежа. Пошто је била пионир у друштвеним мрежама, ова компанија сурела се са многим проблемима. Почевши од разних тужби за ауторска права до тужбе заменика државног тужиоца Пакистана (јуна 2010) који је покренуо истрагу против оснивача Фејсбука и неколико његових сарадника због богохуљења, јер је анонимна Немица на покренула конкурс под називом

„нацртајте Мухамеда“. Док конкурс није уклоњен Фејсбук је био блокиран у Пакистану.

Осим правних проблема, сретали су се и са проблемима крађе идентитета, лажних профила, крађе личних података корисника, ширења говора мржње (расиста, националиста, нациста...). Неке криминалне и терористичке групе користиле су податке са Фејсбука јер им је дозвољен приступ и ако нисте регистрован корисник те мреже. Информације кад и где неко иде на одмор били биле често су коришћене да би се организовале провале у станове и куће.

Осим оваквих проблема које су имали корисници, постоје и проблеми које су имали администратори и програмери друштвених мрежа. Попут проблема са смештајем фотографија које су кори-

сници постављали, јер је њихов број тренутно преко 100 милијарди.

Twitter

Са 200 милиона корисника, ова социјална мрежа није у самом врху али је донекле другачија од осталих. Основни облик комуникације међу корисницима су поруке од максимум 140 карактера, тзв. „твитови“.

Од 2006. године кад се појавио, осим солидног броја корисника, може се похвалити да сваког дана има 1.6 милијарди претрага и 200 милиона „твитова“. По свему овоме ова социјална мрежа може се сматрати СМС мрежом Интернета.

Необично је да скоро подједнако (20 процената) има корисника из Индонезије, Бразила, Венецуеле, Холандије и Јапана. Такође, познате личности неупоредиво више користе ову мрежу од Фејсбука. Статистички, од свих анкетираних познатих личности, дуго више их користи ову друштвену мрежу од Фејсбука.

Корисници твитера који станују у Београду организовали су се и покренули групу која сакупља информације о опасним рупама на Београдским улицама.

My Space

Једна од првих друштвених мрежа (основана 2003), тренутно броји „само“ 50 милиона корисника. My Space је имао вртоглави успон и скоро једнако брз финансијски крах. Проблеми са застарелим софтвером и руководством фирме која је прелазила „из руке у руку“ довели су до тога да је фирма недавно продата за 35 милиона долара, док јој је вредност пре неколико година била 585 милиона долара.

Огромни губици су погоршавали стање и тако су се још брже губили корисници. А 2006. били су по броју корисника испред главног ривала, Фејсбука. Али су поменути проблеми скоро уништили ову друштвену мрежу.

Ту је много „шареније“ од Фејсбука има више могућности за подешавања изгледа ваше стране, али је све много спорије од фејсбука. Многи произвођачи забавног софтвера напустили су ову друштвену мрежу и тиме додатно смањили број корисника заинтересованих да остану на њој. Било је хакерских упада (једном је „скинуто“ преко 500.000 приватних фотографија) и грешака због којих су у рачунар корисника могла упасти вируси и други слични проблеми.

Вконтакте

Септембра 2006. појављује се Руска друштвена мрежа *Вконтакте* која из-

гледом подсећа на Фејсбук. Ова мрежа ни по чему није боља од осталих, али се аутор Павел Дуров обогатио. Тренутно је главна друштвена мрежа у Русији, Белорусији, Украјини и Казахстану и има преко 130 милиона корисника и преведена је на 67 језика.

Skype

Са 140 милиона корисника ова друштвена мрежа није у врху по њиховом броју али нуди оно што не имају друге мреже. Основана 2003. године, ова компанија понудила је бесплатно телефонирање између корисника и јефтиније телефонирање према фиксним телефонима. Од 2005. Скајп нуди корисницима и видео-телефонирање, а од маја 2011. године *Мајкрософт* је купио ову фирму за 8,5 милијарди долара.

Orkut, Gmail, Google+

Око 120 милиона корисника ове друштвене мреже већином долази из Бразила и Индије. Ова мрежа је покушај фирме *Гугл* да има своју друштвену мрежу, а користи податке из вашег *gmail* налога. Развој је прекинут и све је остало у бета фази а компанија *Гугл* је тренутно у фази тестирања *гугл плус* друштвене мреже, која такође користи *gmail* налог за основу.

Badoo

Ова друштвена мрежа са такође око 120 милиона корисника првенствено служи за успостављање нових контаката, јер поседује претраге по годинама и месту боравка. Један део опција није бесплатан, али уместо плаћања можете позвати 30 пријатеља и тако користити неке напредније опције.

Qzone, QQ weibo, Sina weibo, Renren

Кина је блокирала већину западних друштвених мрежа, али своје потребе је морала некако да задовољи. Неколико кинеских друштвених мрежа заједно имају преко милијарду корисничких налога.

Karika, Neogen....

Наше друштвене мреже су делимично под лиценцом страних друштвених мрежа (*neogen.com*, *flirtic.com*...) и скоро све имају неки облик плаћања услуга. Бројност чланова се броји у десетинама хиљада, али је то несигуран податак јер већина наших друштвених мрежа не омогућава брисање вашег налога да би потенцијалним клијентима који би се рекламирали показали већи број корисника те мреже. ■

Игор ВАСИЉЕВИЋ

ПРЕДНОСТИ И РИЗИЦИ

Скоро све друштвене мреже имају сличне проблеме и начин рада. Веома лако регистровање и коришћење не представља проблем ни онима који су мање вични рачунарима. Из тог разлога деца су често изложена ризику напада од педофила, али нажалост то није једина злоупотреба и опасност.

Проблем је и у односу између корисника, јер се толеранција смањује због тога што имате десетине и стотине других „потенцијално“ занимљивијих корисника.

Чини се да су друштвене мреже нужно зло модерног времена, али никако не би смеле заменити личне контакте. Уколико сте спремни да се према вама већином опходе као према „виртуелним личностима“ слободно поставите члан неке од друштвених мрежа. У супротном користите их само колико будете морали.

Талас „интерне

Да ли су интернет заједнице и друштвене мреже заиста одиграле пресудну улогу у последњим протестима у арапским земљама

Актуелна „дешавања народа“ у земљама северне Африке често добијају епитет Фејсбук (Facebook) револуција. Улога интернета у демократској транзицији тема је о којој се последњих година доста полемисало у западној јавности. Друштвене мреже препознате су као средство политичке борбе током предизборне кампање америчког председника Обаме 2008. године, када је интернет био основно средство за промоцију његовог програма и путем кога је прикупљена до тада рекордна сума новца за кампању.

Утицајни западни медији прозвали су протесте након председничких избора у Ирану 2009. године – „Твитер револуцијом“, иако каснија истраживања нису ишла у прилог оваквог атрибута – наиме у то време проценат иранске популације који је активно користио Твитер као средство комуникације није био велик.

Незадрживи талас протеста на северу Африке и Блиском истоку многи западни медији окарактерисали су као Фејсбук (Facebook) револуције, по познатој друштвеној мрежи путем које су иницијатори протеста позивали грађане на улице. Истиче се да су друштвене мреже главно средство за организовање грађанских протеста против репресивних власти у земљама овог региона. Иако је еви-

дентно да су друштвене мреже играле важну улогу у мобилисању демонстраната, нарочито у почетној фази ових дешавања, још увек није урађено меродавно истраживање које би прецизније утврдило у којој мери су заиста заслужне за догађаје који су уследили.

Поводи за протесте

Догађаји у Тунису означили су почетак таласа грађанских немира. Друштвена мрежа „Твитер“ коришћена је за покретање демонстрација, чија је иницијална каписла било протестно самоспаљивање младића Мухамеда Буазизија. Вест о самоспаљивању брзо се раширила Тунисом и подстакла већ постојеће незадовољство грађана. У почетној фази, информације о протестима организованим у месту Сиди Боузид посредоване су путем „Твитера“. Млади блогери и интернет активисти су у маниру народних репортера прикупљали информације о дешавањима на улицама и објављивали их на својим блоговима и у ту сврху постављеним веб-страницама. Овакви на брзину постављени сајтови постали су извор информација не само за грађане, већ и за тзв. mainstream медије који су често преузимали и емитовали снимке са ЈуТјуба и Фејсбука.

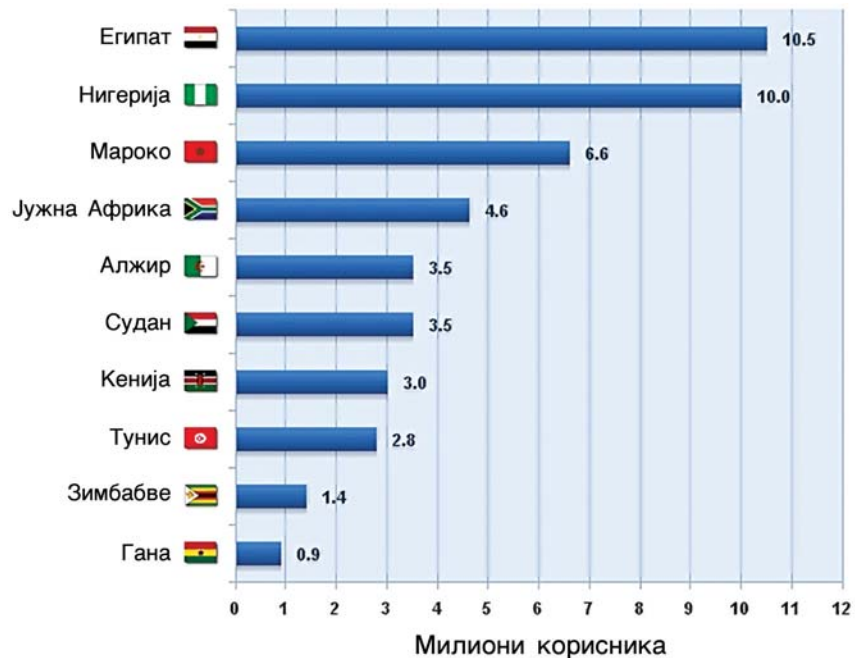
Т р е в о л у ц и ј а ”

Кампања на интернету поводом убиства младића Каледа Саида у Александрији од стране корумпираних полицајаца, постала је катализатор бурних протеста које су окончале владавину Хоснија Мубарака. Путем *Фејсбук* страница посвећених убиству Саида, иницијатор, млади компјутерски стручњак Ваел Гоним, позвао је 25. јануара онлајн следбенике на протесте, кампања коју је у том тренутку подржало више од 80 хиљада људи.

У Египту се након преврата ситуација још увек није смирила док су активисти у Либији путем „Твитера“ и *Фејсбука* и опозиционих сајтова мобилисали грађане на протесте. Власти Либије препознале су у интернету моћно средство мобилизације јавног мњења, па је као и у претходним случајевима приступ интернету за грађане био убрзо блокиран.

Шта је друштвене мреже од превасходно средства разбриге учинило важним оруђем политичких активиста? Једна од најважнијих особина је могућност да у кратком року свако дистрибуира поруку великом броју других корисника, омогућавајући му и лако идентификовање циљних група према кластерима који повезују кориснике према заједничким интересовањима. Што је још важније, омогућава да иницијатор кампање остане анониман. Друштвене мреже омогућавају комуникацију у ситуацији када су кретање или непосредна комуникација грађана ограничени, као што је случај током полицијског часа или ванредног стања.

Међутим, сваки покушај грађана да се самоорганизују неће проћи непримећено за безбедносне службе, које и у консолидованим демократијама користе друштвене мреже за прикупљање оперативних података. Штавише, анонимност извора информација омогућава репресивним режимима да користе друштвене мреже за ширење дезинформација или манипулисање перцепцијом корисника.

У пракси, драматични и емотивни призори са улица највише утичу на ставове грађана и мобилишу демонстранте. Друштвене мреже су лако доступне путем мобилних телефона па је аматерске снимке могуће брзо „апловати“ на глобалну мрежу. Снимак бруталног убиства Неде Солтан на улицама Техерана 2009. начињен мобилним телефоном обишао је свет путем Јутјуба, дајући додатни подстрек демонстрацијама. У условима где је светским

медијима био онемогућен приступ догађајима у Ирану, снимци попут ових у доброј мери су утицали на ставове светских медија и међународне јавности.

Протести организовани путем друштвених мрежа наизглед су без јасне лидерске структуре, али омогућавају да се брзо процени опредељење једног броја грађана према одређеној иницијативи. Једна од предности организовања путем друштвених мрежа је што представља готово бесплатан начин организовања и размене информација у срединама где је интернет лако доступан.

Мит или стварност

Интернет је основно средство комуникације доминантно млађе и добрим делом незапослене популације, која је уједно била иницијатор демократских покрета. Претпоставка за успешан онлајн активизам је да у одређеној средини довољан проценат грађана има могућност да користи интернет као свакодневно средство комуникације. Процењује се да се Египат, а нарочито Тунис, налазе међу афричким земљама са највећим процентом корисника интернета. То међутим није случај са Либијом. У регији захваћеној протестима око 20 одсто људи користи интернет, док је корисника нпр. Фејсбука значајно мање – око 5 одсто.

Начин на који се велики број грађана у овим протестима самоорганизовао и синхронизовао своје активности и даље интригира западну јавност. Управо из тих разлога, сматрају поједини стручњаци за комуникације, створен је мит да су протести резултат самоорганизовања грађана путем интернета, што је, како наводе, поједностављен начин гледања на ствари кроз призму типично западњачког начина живота и својеврсног култа нових технологија.

Многи инострани коментатори сматрају да би се политичке промене у овим земљама одиграле у сваком случају, те да су друштвене мреже дало само додатни импулс.

Поједини стручњаци за комуникације сматрају да је пре свега СМС технологија одиграла најважнију улогу као средство комуникације међу демонстрантима, као и да су традиционални медији остали најважнији извор информација. По свему судећи занемарена је улога, пре свега телевизијских станица, попут *Ал Џазире*.

Несумњиво је да су нове технологије и алтернативни медији умногоме помогли мобилисању грађана. Из дана у дан, снимци протеста мобилним телефонима, који

СЛУЧАЈ НЕДЕ СОЛТАН

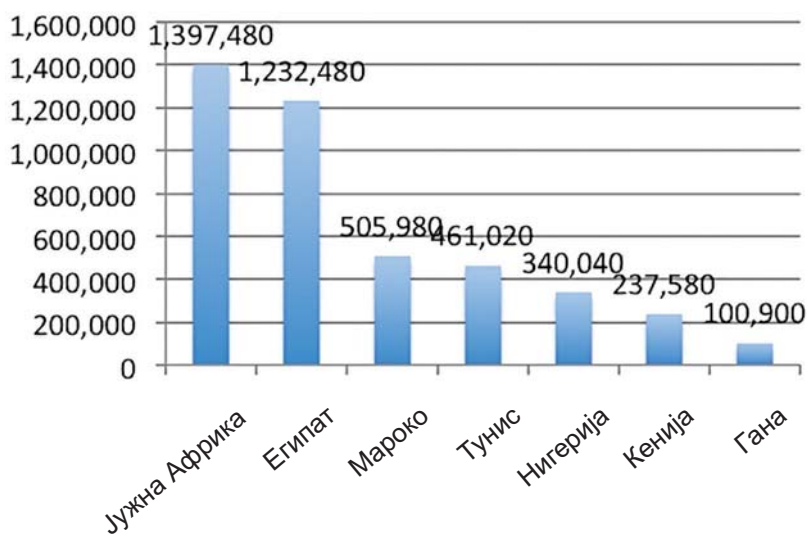
Глад за инстант информацијама и све чешће коришћење друштвених мрежа као извора информација од стране традиционалних медија доводе до озбиљних медијских пропуста. Жртве су по правилу обични грађани чија приватност је нарушена, а има и случајева замене идентитета.

Током протеста у Техерану 2009. године присталице режима без повода су пуцале на демонстранте и том приликом убили двадесетогодишњу Неду Солтан. Потресан снимак последњих тренутака њеног живота начинио је мобилним телефоном један од демонстраната. Снимак је убрзо пуштен на интернет и обишао је свет.

Недин лик постао је симбол недужне жртве протеста у Персијском заливу, а опозиција је од ње начинила симбол отпора против власти. Тог тренутка почела је потеря за информацијама од стране медија и интернет корисника. У року од неколико сати, неко је скинуо Недину слику са Фејсбук профила и посредовао је друштвеним мрежама, блогovima и веб порталима. Фотографију су преузели светски медији и ускоро су је објавиле станице као што су CNN и BBC.

Слика која је обишла свет и коју су носили многи демонстранти припадала је заправо њеној сународници Неди Солтани, готово идентичног имена и презимена, која је ликом подсећала на жртву. Иако је замена идентитета након извесног времена откривена, било је потребно две недеље да један од светских медија то обелодани. Упркос томе, фотографија погрешне особе објављивана је месецима након трагичног догађаја.

Корисници facebooka

освану на Јутјубу подстичу талас незадовољства и вапаја за променама у све већем броју земаља, од којих је последња Сирија.

Како број корисника интернета глобално бележи пораст у свим деловима света, његова улога у политичким дешавањима биће све значајнија. У условима државне репресије глобална мрежа је често једини медиј за слободну размену идеја и информација. ■

Изток БОЈОВИЋ

Екипа серије „Војна академија“ у Ваљеву

После летње паузе екипа серије „Војна академија“ наставила је снимање у касарни „Живојин Мишић“ у Ваљеву. Глумци који тумаче ликове кадета припремали су се за полагање заклетве. Заузели су места у строју, извршавајући команде командира који су припремали кадете и кадеткиње 136. класе Академије за свечаност.

Почело је снимање из једног кадра, без понављања, а упутства су долазила не од редитеља већ од команданта свечаности. Присуство телевизијске екипе привукло је пажњу многобројних гостију.

Кадет Данило Лазовић и кадеткиња Оља Јеркић, који су потписали текст заклетве, кажу да су поносни што су започели војничку каријеру. Драго им је и што са глумцима учествују у снимању серије о животу и школовању на Војној академији.

Иван Михаиловић, који у серији глуми кадета Мирка Клисуре, истиче да му је част и привилегија да буде у

строју с онима који полагају заклетву. Његова колегиница Јелисавета Орашанин, која глуми кадеткињу Роксанду, наводи да су на глумце посебан утисак оставили кадети који уиграно извршавају задатке приликом дочека државне заставе и интонирања химне.

– Телевизијска екипа има 90 чланова и други је пут у Ваљеву – каже директор серије „Војна академија“ Ненад Димитријевић, додајући да су наишли на велико гостопримство старешина у касарни, који настоје да обезбеде што повољније услове за снимање.

Серија, за коју је сценарио написао Гордан Михаић, а режира је Дејан Зечевић, снима се под покровитељством Министарства одбране и Војне академије, у продукцији „НИРА ПРО“. Шеснаест једночасовних епизода, које ће се емитовати на РТС-у наредне сезоне, засноване су на истинитим догађајима, а проткане су посебним хумором. ■

Српски кадети посетили Каиру

Кадети Војне академије боравили су од 11. до 15. септембра у посети Војној академији, Војнотехничкој академији и Војнотехничком институту Арапске Републике Египат у Каиру. Том приликом сагледали су војни образовни систем, културу и традицију домаћина. Такође, обишли су војноисторијски комплекс „Панорама октобарског рата“, Војни музеј на Цитадели, стари део Каира и пирамиде у Гизи. ■

Делегација Египта на Војној академији

53

Делегација Војнотехничког колеџа Египта, коју је предводио пуковник Sameh Youseef Mahfouz Yassin, посетила је 20. септембра Војну академију. О историји и организацији Академије, као и о реформама нашег војног школства гостима је говорио продекан пуковник др Бобан Ђоровић. Нагласио је да је Војна академија акредитована високошколска установа у систему високог образовања Републике Србије.

Током боравка египатска делегација обишла је лабораторије катедри телекомуникација и информатике, војноелектронског инжењерства и војномашинског инжењерства, кабинет наоружања и војне опреме. Домаћини су демонстрирали опрему која се користи у реализацији наставе и информисали госте о новим пројектима у области научноистраживачког рада. ■

Почетак курсева страних језика

У Катедри страних језика започели су тромесечни интензивни курсеви страних језика за припаднике 77. класе курсева страних језика, који ће трајати од 19. септембра до 19. децембра 2011. године.

На усавршавању се налазе 53 припадника Министарства одбране и Војске Србије и два припадника Министарства унутрашњих послова Србије, који ће учити енглески, руски и албански језик.

Начелник Катедре страних језика пуковник др Драгић Марић истакао је да су им курсеви за стране језике тежишни задаци. Током 2010. године организовани су курсеви из српског, енглеског, руског, француског, немачког и италијанског језика, које је похађало 145 полазника. ■

Припремио Светозар ВАСИЛЕСКИ

Снимила Ранка ТОМИЋ

Вежба „Гвоздена мачка 2011“

Заједнички нишан

Припадници артиљеријске специјалности речних јединица првог речног одреда Речне флотиле Војске Србије и првог пука за противминска дејства Оружаних снага Мађарске извели су недавно појединачна артиљеријска гађања из бродског наоружања циљева на копну и води с речних миноловаца на Привременом стрелишту „Тител“ на Тиси

У саставу чете ратних бродова првог пука за противминска дејства Оружаних снага Мађарске налазе се три миноловца 331 „Нештин“, потпуно идентична бродовима наше речне флотиле, наоружана прамчаним четвороцевцима и крменим једноцевним противавионским топовима калибра 20 милиметара који се налазе у Будимпешти. Пошто Мађарска нема одговарајућа стрели-

шта за гађања из бродског наоружања с воде, гађање на Тиси представљало је за припаднике чете речних бродова јединствен доживљај и ново искуство.

Гађања с воде, у односу на гађања с копна, због нестабилности брода током пловидбе и краћег времена за извођење гађања изискују виши ниво обучености нишанија, па су му претходиле вишедневне заједничке теоретске и практичне припреме професионалаца двеју војски на Дунаву. Поред појединачних гађања, припадници Речне флотиле при-

казали су колегама из Мађарске и гађање групом бродова.

Артиљеријским гађањима, којима је руководио потпуковник Венко Механџиски начелник Штаба Речне флотиле, присуствовали су генерал-потпуковник Љубиша Диковић, командант Копнене војске Војске Србије, бригадни генерал Јанош Хусар командант Копнене војске мађарских оружаних снага, пуковник Небојша Јоксимовић, командант Речне флотиле и потпуковник Жолт Силађи, заменик команданта првог пука за противминска дејства Мађарске. ■

Будимир М. ПОПАДИЋ

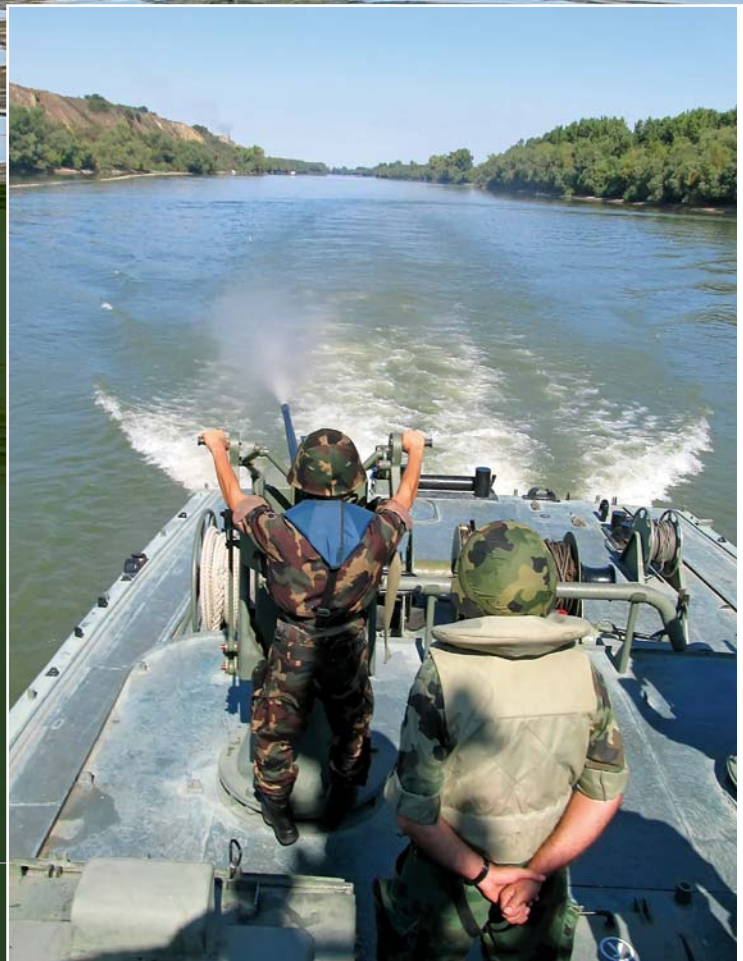
САРАДЊА

Захваљујући припадницима Речне флотиле на помоћи у обуци и пружању могућности да се војници мађарских оружаних снага што боље обуче у извршавању специфичних задатака, бригадни генерал Јанош Хусар истакао је да се од припадника Војске Србије може много тога научити. Такође, нагласио је да се сарадња двеју војски придаје посебан значај, те да ће она убудуће бити још садржајнија.

ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ

– На заједничким гађањима уверили смо се да располажемо високим степеном интероперабилности и да можемо заједнички извршавати и најсложеније задатке. Током припрема, увежбавања и гађања приказани су врхунска стручност, организација и добро планирање – рекао је генерал потпуковник Љубиша Диковић, командант Копнене војске.

Снимио Иван ИВАНОВ

Отворени специјалне

Четрнаесто надметање најбољих специјалаца одржано је од 13. до 16. септембра и на њему је учествовало 11 екипа, од којих су четири из оружаних снага Бугарске, Грчке, Кипра и Русије

ло Другом тиму 63. падобранског батаљона.

За најбољу страну екипу проглашена је екипа специјалних снага Бугарске армије.

У појединачној конкуренцији награде су додељене најбољем домаћем и иностраном стрелцу у дисциплинама бацања бомбе, ножа, гађања из пиштоља и пушке.

Најбољи стрелац из Србије је поручник Младен Стаменковић, док је водник Николај Манов био најпрецизнији у конкуренцији странаца.

Екипа ветерана 63. падобранске бригаде освојила је титулу за фер-плеј као екипа са највитешкијим односом према надметању и колегама такмичарима.

Генерал-мајор Видоје Живковић, заменик команданта Копнене војске, на завршној свечаности честитао је учесницима на постигнутим резултатима, истакавши значај овог типа надметања како за Специјалну бригаду тако и за Војску Србије у целини. Затварању такмичења у Панчеву присуствовао је и командант Специјалне бригаде бригадни генерал Илија Тодоров, као и војни изасланици земаља учесница из иностранства. ■

Петар ВОЈИНОВИЋ

вишебој јединица намене

Вишебој јединица специјалне намене отворио је командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић у касарни „Растко Немањић“ у Панчеву.

Такмичење је почело групним падобранским скоком из транспортног авиона, а настављено је извршавањем војничких задатака на стази дугој 40 километара. Поред групног скока падобраном, петочлане екипе такмичиле су се и у дисциплинама извлачење рањеника, савлађивања препреке конопцем, гађање бомбом и савлађивање контаминираним земљишта.

Отворени вишебој је војно спортско такмичење организовано по угледу на слична такмичења јединица специјалне намене у свету, на којима су учествовали и припадници Специјалне бригаде Војске Србије, која је ове године организовала такмичење код нас.

После два дана надметања на теренима Фрушке горе, прво место у екипној конкуренцији освојила је Прва екипа 63. падобранског батаљона, друго место припало је Батаљону за противтерористичка дејства из Панчева, док је треће одлиције припа-

Инжињеријски батаљон из Прокупља

Градитељи пове

Недавно отворен мост на Ресави код Свилајнца још једно је дело прокупачких инжињераца, које не само да спајају обале река већ потврђују и нераскидиву везу Војске и народа. Они су одувек били познати као вешти градитељи мостова, путева и значајних објеката инфраструктуре, тако да готово нема општине на територији јужне Србије где нису били ангажовани.

Реконструисани путеви у селу Јовац код Владичиног Хана, и од Куршумлијске Бање до села Рашевац, из дана у дан подсећају мештани на оно што су инжињерци из Прокупља урадили за побољшање њиховог животног стандарда и повратак младих на село. Недавно отворен мост на Ресави код Свилајнца још једно је дело припадника 310. инжињеријског батаљона, које не само да спаја обале реке већ и указује на нераскидиву везу Војске и народа, а сведочи и о професионализму, вештини и квалитету рада прокупачких инжињераца.

Бројна су признања за све што старешине и војници јединице из Прокупља чине да помогну грађанима. Недавно је Скупштина општине Алексинац уручила команданту батаљона потпуковнику Драгану Станојевићу похвалу за пружање помоћи на санацији подручја угроженог поплавама у селу Витковац и враћању путева, бедема и одводних канала у првобитно стање. Национална гарда Охајо је, такође, упутила похвалу инжињерцима за исказано гостопримство и пријатељство током

заједничких радова на адаптацији предшколске установе „Невен“ у Прокупљу.

Резултати

Инжињеријски батаљон формиран је средином 2007. године у саставу Треће бригаде Копнене војске од некадашњег 352. инжињеријског пука. Данас, према речима команданта, представља најбројнију и најбоље опремљену инжињеријску јединицу у Војсци Србије. Припадници јединице су током прошле године поправили и реконструисали многобројне путеве према базама у Копненој зони безбедности и на административној линији према Косову и Метохији, у дужини од 31.300 метара. Формацијска структура батаљона је одговарајућа, што обезбеђује њен добро организован и ефикасан рад. Команда батаљона у потпуности је оспособљена да планира, организује, реализује и контролише извршавање наменских задатака и командује потчињеним саставима.

Посебно место у батаљону заузима командна чета, која је намењена за опслуживање Команде, обез-

беђење веза и логистичку подршку јединица батаљона и осталих састава у гарнизону Прокупље и на базама „Медевце“, „Грлић“, „Караула“ и „Врапце“. О ангажовању њених припадника говоре подаци да, на пример, санитетско одељење здравствено збрине годишње више од 12.000 људи и да одељење за одржавање обави 2.830 техничких прегледа и 730 лаких ремонта моторних возила, инжињеријских машина, наоружања, радио-уређаја и осталих техничких средстава.

Инжињеријска дејства, попут запречавања и савлађивања минско-експлозивних препрека, у надлежности су пионирске чете, којом командује мајор Тихомир Јовановић. Она у саставу има и пионирско одељење, чији су се припадници протекле године припремили за учешће у мултинационалним операцијама. Пионирска чета велико искуство у проналажењу убојних средстава стекла је током рада на отклањању последи-

рења

ца од експлозије у војном складишту у Параћину – пронашли су и обележили 42.000 неексплодираних убојних средстава.

Чета за утврђивање, чији је командир капетан Срећко Виденовић, ради на утврђивању и изградњи командних места, заклона за борбена и неборбена возила и маскирању елемената борбеног распореда. Маскирац разводник Сашка Величковић за кратко време научила је много из области маскирања објеката, возила и њихове заштите. Она је постигла одличне резултате у нормираним радњама заштитног бојења током инспекције оперативних способности Треће бригаде.

Обука

Припадници инжењеријске чете најчешће уређују путеве и савладавају различите препреке на њима. Од командира чете капетана Борка Бућковића сазнали смо да се његова

јединица ангажује у свим крајевима Србије и гради путеве, поставља мостове. У данима када смо посетили инжењеријски батаљон у прокупачкој касарни „Ратко Павловић Ћићко“ инжењеријска чета налазила се у периоду интензивне обуке.

Они су у касарни постављали конструкцију лансирног моста „Бејли“, дужине 73 метра, и дрвени мост дужине 28 метара. Мост „Бејли“ би лако могао да премости реку попут Јужне Мораве. Такав мост, примера ради, поставља мосни вод од 40 људи. Да посао није једноставан потврђује и чињеница да 60 тона конструкције мора најмање три пута

проћи кроз руке војника, што, заправо значи да је свако од инжењераца понео, пренео или поставио три до четири тоне материјала. „Практичан рад је незаменљив“, каже капетан Бућковић и додаје да тек после обуке можемо бити сигурни да су сви војници добро оспособљени.

Прокупачки инжењерци обављају и друге задатке. Њихове радне групе изводе радове и у нишкој касарни „Књаз Михаило“, руше перспективне војне објекте у Пироту, Неготину и бази „Умац“. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

Разводник Гордана Мијатовић

За командама амфибије

У професионалном саставу Првог понтонирског батаљона Речне флотиле стационираног у Шапцу, војничке дужности послужилаца понтонирског моста, понтонирских чамаца, реморкера, ванбродских мотора успешно обавља и 21 припадница женског пола

Разводник Гордана Мијатовић је већ две године запослена као једина жена возач амфибијског транспортера ПТС-М, речне грдосије тежине око 18 тона и мотора од 350 коњских снага, која преко водене препреке без проблема превезе 70 војника под пуном опремом или борбено средство тежине до 10 тона.

А управљати амфибијским транспортером није нимало лако ни једноставно. Гордана објашњава како је потребно прилично снаге да би се гусеничаром управљало током кретања по копну. Насупрот томе, када се нађе у води управљање је далеко једноставније, попут кормиларења великим чамцем. Сам улазак амфибије у воду од возача захтева увежбаност и концентрацију како би се избегло преливање воде преко валобранске плоче и на време искључио гусенични погон, а укључиле две погонске турбине. Ништа компликовано, само треба бити беспрекорно обучен и увежбан, напомиње Гордана.

Како свака река крије своје ћуди, током превозења су могући, а и дешавају се, непредвидиви случајеви попут насукавања па је за правилно и правовремено реаговање, поред стручности и вештине, од изузетног значаја и присебност возача и командира амфибије. Одговорност возача за правилно управљање празном амфибијом је велика, али када се у њу укрца скупоцено борбено возило, наору-

жање и посебно људи, она је несагледиво већа. Из тога разлога и четворомесечна ангажовања на терену Гордани не падају тешко. На њима су најбољи услови да се утврде знања, увежбају предвиђене радње и до краја испече нимало лака ни једноставна дужност професионалног возача амфибијског транспортера.

Професионални припадник Првог понтонирског батаљона разводник Гордана Мијатовић то најбоље зна – и примењује. ■

Будимир М. ПОПАДИЋ

АМФИБИЈА УМЕСТО ПАРФИМЕРИЈЕ

Изазови војног позива, наклоност ка униформи, али и сигурност посла и пристојна плата били су одлучујући да Гордана, готово крхке девојачке грађе, напусти место трговца у парфимерији и конкурише за дужност професионалног војника у понтонирској јединици Речне флотиле. Како у шали каже, из продавнице мириса села је за команде амфибије – и није се покајала. Општу и специјалистичку обуку савладала је са успехом, а уз несебичну помоћ и старешина и колега убрзо овладала готово свим тајнама војне амфибије на копну и на води.

ПОЖРТВОВАЊЕ ВОЈСКЕ У ГАШЕЊУ ПОЖАРА КОД УШЋА

61

У акцију гашења пожара који је више дана буктао у околини Ушћа укључила се и Војска Србије са два хеликоптера из 98. и 204. авијацијске бригаде и педесет припадника 2. бригаде из Рашке. Они су се, заједно са припадницима Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије, борили против ватрене стихије која је претила и домаћинствима у близини угроженог подручја.

Поред хеликоптера, у акцију су били ангажовани и камиони, цистерне и потребна опрема за гашење ватре која је захватила око 250 хектара борове шуме.

Пожар је избио 14. септембра у вечерњим сатима у близини села Камењани између Ушћа и Студенице. Његово гашење отежавао је стрм терен и ветар који је дувао и ширио ватру на нове површине. ■

ТАКМИЧЕЊЕ У СТРЕЉАШТВУ ПРИПАДНИКА ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ

На такмичењу у стрељаштву, организованом поводом Дана војне полиције – 14. септембра, учесници су се такмичили у појединачној и екипној конкуренцији у категоријама – јединачно гађање и брза паљба из полуаутоматског пиштоља ЦЗ-99 калибра 9 милиметра, као и јединачно гађање и брза паљба из аутоматске пушке М-70 калибра 7,62 милиметра.

У екипној конкуренцији најбоље резултате у пуцању из војничког пиштоља ЦЗ-99 на Војној академији постигла је екипа бригаде војне полиције „Кобре“, док је појединачно најбољи био њихов члан Вукота Ђукић.

Прво место у пуцању из аутоматске пушке М-70 које је организовано на Бубањ потоку заузела је екипа 5. бригаде војне полиције. Шампион у овој категорији у појединачној конкуренцији је Славољуб Алексић, припадник 5. бригаде војне полиције. Укупни победник десетог спортског такмичења у стрељаштву је 5. бригада војне полиције. ■

С. К.

Димитрије Остојић – фоторепортер

Кроз нишан објектива

На слабијем дневном светлу рука мора да мирује. Оружје држи чврсто, без померања. Битно је да прецизно нациља, подеси потребну брзину окидања и скупи концентрацију за неколико секунди, које, можда, никада неће моћи поново имати. Било да је у дубини непријатељеве територије, као део специјалног извиђачког тима Војске Србије, или да, обављајући новинарски задатак за *Одбрану*, на једном од аеродрома фотографише борбени авион у ниском лету, Димитрије Остојић један је од ретких младих људи на кога се можете у потпуности **ОСЛОНИТИ**.

Занат фоторепортера испекао је радећи за неколико водећих медијских кућа у Београду. Као млади извиђач стекао је љубав према природи коју је касније учврстио бавећи се алпинизмом. Уз ваздухопловство, заволео је војску, упијао је сваку информацију коју је било могуће пронаћи, од техничких карактеристика оружаних система, до најновијих светских трендова у војној камуфлажи.

Као редован сарадник магазина *Одбрана*, консултован је приликом дизајнирања камуфлажних шема фарбања војних летелица и стигао да током редовног војног рока постане члан Горске службе спасавања. Војска је Димитрију била и остала највећа љубав и, поред тога што је знао да ће обавезно служење војног рока бити укинута, на време се пријавио да испуни своју патриотску дужност. Неодслужити војни рок из било ког разлога за њега никада није била опција.

Специјалност извиђач

У Центру за обуку Копнене војске у Пожаревцу провео је првих четрдесет и пет дана обуке, припремајући се за стручно-специјалистичко оспособљавање које је касније уследило.

– Одувек сам желео да служим у 63. падобранском батаљону, али када је та јединица постала у целини професионална, извиђачи су ми остали једина опција. Сан ми се испунио, када сам постао извиђач. То је за мене најизазовнија специјалност коју војник на служењу војног рока може добити – каже Димитрије.

У 6. извиђачкој чети у генерацији се обучавало двадесетак војника. Вештина која има статус елитне, подразумева прилично напорну обуку.

– Темпо је од самог почетка био јак. Интензивна практична обука праћена је обимном теоријом, уз занимљиве стручне предмете, за које сам, због интересовања у цивилству, већ био спреман – прича Димитрије. – Изучавали смо наоружање војски страних земаља, оријентацију и топографију. Имали смо изузетно квалитетну обуку у руковању различитим типовима наоружања. Због тога што сам био један од најпрецизнијих регрута на основној обуци, у извиђачима ми је додељена улога пушкомитраљесца.

Следила су дневна гађања с бојном муницијом, обука у руковању минско-експлозивним средствима, руковању разним врстама пиштоља, митраљеза и снајпером. Седмодневно логоровање на полигону *Пескови* остало му је посебно у сећању.

– Тих седам дана су заиста били најзанимљивији део обуке. Вежбали смо обављање задатака у патроли и заседи, с пасивним ноћним нишаном на шлемовима симулирали напад на логор, прикрадали се стражи која није знала за нас и тако увежбавали улогу извиђача у различитим ситуацијама – дочарава Димитрије дане проведене на Песковима.

– Истина, дневни маршеви од пет километара под пуном ратном опремом и високи стандарди обуке, цео процес оспособљавања за извиђача чине изузетно напорним, али ништа није било узалудно. Имао сам ретку прилику да се нађем у елити.

У команди

После успешно реализоване специјалистичке обуке, Димитрије је одређен за тромесечно стажирање у јединици и, као један од најбољих, остао у Команди Центра за обуку у Пожаревцу. Заменио је М-84 каноном 7Д и поред редовних војничких дужности био ангажован на задацима фоторепортера. Бележећи фотоапаратом сцене из живота и рада јединица у Центру, ускоро је почео да припрема и материјал за будућу спомен-собу. Командант Центра пуковник Миливоје Пајовић сећа се свог некадашњег војника.

– Димитрије је заиста изузетан момак. Потпуно је разумео систем, његово предзнање и љубав према војсци били су очигледни. Током боравка на стажирању у Центру могли смо се у потпуности ослонити на њега. Задовољство ми је што сам упознао младог човека који има толико позитивних особина – каже пуковник Пајовић.

Као сарадник магазина *Одбрана*, Димитрије је, и по окончању војног рока, наставио дружење с војском, па ће се његове фотографије све чешће налазити на страницама нашег листа. ■

Петар ВОЈИНОВИЋ

Европско такмичење у пружању прве помоћи

СРБИЈА ПЕТИ ПУТ НА ТРОНУ

На Европском такмичењу екипа Црвеног крста у пружању прве помоћи, које је средином септембра одржано у италијанском граду Лидо ди Језоло, екипе Црвеног крста Србије освојиле су прво и друго место. Треће је заузела екипа прве помоћи Црвеног крста Ирске.

Већ пету годину заредом Црвени крст Србије, са различитим екипама прве помоћи, осваја титулу европског шампиона. Ове године победници су били млади волонтери Црвеног крста из општина Палилула и Стари град, старости од 18 до 20 година. Иако је реч о лаичком пружању прве помоћи, технике које су показали наши омладинци усклађене су са најновијим међународним прописима и важећом медицинском науком и праксом.

Захваљујући узастопним вишегодишњим успесима, Црвени крст Србије прошле године био је домаћин Европског такмичења екипа Црвеног крста у пружању прве помоћи. ■

Д. Б.

ДВОСТРУКА ПОБЕДА ВОЈНИХ СПОРТИСТА

Професионални војници Мариана Чегар Лукић и Мирко Станковић победници су Међународне атлетске манифестације „Климаблок маратон и полумаратон 2011” у Коцељеви, на којој је наступило 35 такмичара у маратону и 82 такмичара у полумаратону из Србије, Босне и Херцеговине, Македоније и Мађарске.

Мариана Чегар Лукић из Војне академије остварила је у маратону одличан резултат, 3 сата 15 минута, на стази дугој 42.195 метара.

Мирко Станковић из Команде за обуку наступио је на дупло краћој деоници 21,1 километар и остварио победу са резултатом 1 сат 14 минута и 39 секунди. ■

Г. Ч.

Пуковник Соиџиро Накамура, изасланик одбране Јапана у Србији

У име Јапанских одбрамбених снага користим ову прилику да захвалим народу Србије на саосећању, молитвама, охрабрењима и подршци жртвама катастрофа у Јапану. Изражавам најдубљу захвалност свима који су организовали разне добротворне манифестације да охрабре мој народ у тим тешким тренуцима, истиче пуковник Накамура.

ЉУДИ ВЕ

Природне непогоде у Јапану не престају да доносе невоље становништву. Ових дана тајфун „Роке“ стигао је до обала Јапана и на острву Хоншу и даље на северу земље изазвао поплаве, бројна оштећења, више људи је погинуло, а неки се воде као нестали. Погођена је и област Тохоку на североистоку земље, већ разорену 11. марта у снажном земљотресу и цунамију. Тада је погинуло преко 20.000 људи.

У јулу ове године нови снажан земљотрес погодио је североисток Јапа-

на. Епицентар је био на око 100 километара од Фукушимае.

Нуклеарна централа „Фукушима“ тешко је оштећена у земљотресу и цунамију од 11. марта. У три њена реактора дошло је до топлења шипки с уранијумским горивом и експлозија хидрогена које су разбациле радиоактивне отпатке по широј околини. Процењује се да ће бити потребна скоро деценија, или чак неколико деценија, да се ствари доведу у ред после тог акцидента.

Са изаслаником одбране Јапана у Србији пуковником Соиџиром Нака-

муром разговарали смо о последицама свих ових догађања за његову земљу и о улози војске Јапана у санирању последица и помоћи становништву у најтежим тренуцима.

Пуковник Накамура је одмах на почетку разговора желео да изрази најдубљу захвалност народу Србије који је међу првима исказао солидарност и помогао јапанском народу. Иако су 161 земља и 43 међународне организације упутиле помоћ након катастрофалног земљотреса и цунамија у марту ове године, подршка из Србије била је једна од оних

које су најбрже упућене и то од срца.

Господине Ђуковиче, после дејалнијих анализа, какве су последице земљотреса и цунамија?

Велики земљотрес јачине 9 степени догодио се 11. марта у 14.46 часова и био је најјачи од свих који су погодили Јапан. Створио је таласе цунамија високе преко 10 метара, који се уз обалу досезали висину и до 40 метара. Цунами је преплавио простор до 10 километара ка унутрашњости земље у равничарском подручју, сејући хаос без преседана широм области пацифичке обале региона Тохоку. Након тога, више од 180 накнадних удара нижег интензитета погодили су Јапан.

Број погинулих и несталих износи више од 20.000, број повређених већи је од 5.000, број објеката који су делимично и потпуно срушени је преко 220.000.

У периоду одмах након земљотреса, број оних који су евакуисани био је преко 400.000, број кућа у којима је искључена струја осам милиона, број кућа у којима је искључена во-

да 1,8 милиона. Чак и данас, око 100.000 људи и даље живи у центрима за евакуацију.

Влада процењује штету на 16 до 25 билиона јапанских јена (140 до 220 милијарди евра).

Шта је са нуклеарком Фукушима?

Нуклеарна електрана Фукушима Даичи, предузећа за производњу електричне енергије из Токија (ТЕРСО), која је оштећена у земљотресу и цунамију изгубила је све изворе електричне енергије и резервни систем за хлађење реактора, а нуклеарно гориво процурело је у складишне базене. Становништво који живи у области око оштећених нуклеарних електрана било је присиљено да се евакуише на дуже време, јер су услед нуклеарног акцидента испуштене опасне радиоактивне материје штетне за људско здравље.

Очекује се да ће се региони Канто и Тохоку суочити са знатним несташицама електричне енергије током периода највеће потрошње електричне енергије, јер су неке термоелектране такође оштећене. Страх од несташица већ утиче на животе људи и индустријску делатност.

На санирању последица ангажоване су бројне екипе Министарства одбране и Јапанских оружаних снага?

Министарство одбране и Јапанске оружане снаге (ЈОС) ангажовани су у највећој операцији отклањања последица катастрофа у историји, у којем током овог периода укупно учествује 107.000 припадника, од тренутног броја од 230.000 војника, затим 541 авион и 50 бродова.

Одмах након земљотреса, формиран је штаб Министарства одбране за катастрофе са министром одбране на челу. Министарство је издало наредбу за масовну операцију отклањања последица земљотреса на захтев гувернера префектура погођених области. Одмах је организована здружена оперативна група Тохоку којом је командовао командант Североисточне армије копнених снага. Први пут је нека заједничка оперативна група оперативно распоређена.

Као одговор на ситуацију у нуклеарној електрани ТЕРСО Фукушима Даичи, Министарство је издало наредбу за операцију отклањања последица нуклеарне катастрофе, а ЈОС је упутио

ЛИКОГ СРЦА

око 450 својих припадника, укључујући обучено особље из централне јединице атомско-биолошко-хемијске одбране (АБХО), што чини готово целокупно њено људство. Од 9. маја, Министарство одбране постепено смањује број војника који су распоређени у захваћена подручја. Али је та помоћ и даље велика јер је ангажовано преко 20.000 припадника из три вида војске, 55 авиона и шест бродова.

Каква је била ситуација на терену у тим тешким данима?

Одмах након земљотреса, ЈОС су почеле са прикупљањем информација о штети од свих видова војске, од спасеног становништва које је у највећем броју случајева било изоловано, на крововима и другим местима. Спроведене су активности трагања и спасавања људских живота као примарна мисија, а одмах је почело и снабдевање и медицинско збрињавање.

Припадници ЈОС спасли су око 20.000 људи и обезбедиле 4.000 тона хране и других потрепштина расељеним лицима.

Поред активности спасавања, ЈОС је спровео низ активности као што је „Брза санација“, које укључују уклањање рушевина, рашчишћавање и проширивање путева, подршку у основним животним потребама, укључујући превоз свакодневних потреба и горива, набавку хране и воде, услуге купатила, медицинску подршку, али и концерте у организацији музичког састава ЈОС, у склоништима.

Какве су мере предузели на сузбијању нуклеарне катастрофе?

Ради подршке мерама за отклањање опасности које су предузели надлежни органи (друга министарства и локалне самоуправе) ЈОС је усмерио подршку на евакуацију становништва из околине нуклеарне електране Фукушима Даичи, снабдевање водом, превоз људи и робе, праћење радијације, прикупљање информација са места догађаја хеликоптерима за видео-пренос и преношење ових информација у кабинет премијера, фотографисање из ваздуха слика постројења, ску-

пљање узорака прашине која излази из отвора реактора.

Осим тога, ватрогасна возила и војни хеликоптери ЦХ-47 били су ангажовани да бацају тоне воде на базен за гориво нуклеарне електране да се спречи прегревавање.

У помоћ је пришле и америчка војска?

Америчке снаге спроводиле су активности отклањања последица катастрофа са највише 20.000 људи, 160 авиона и 20 бродова, укључујући носач авиона УСС Роналд Реган. Ова операција је названа „Операција ТОМОДАЧИ“. Команда САД на Пацифику активирала је штаб Снага за здружену подршку (JSF) у бази Јокота и поставила команданта Пацифичке флоте САД за команданта JSF, а командант америчких снага у Јапану био је заменик команданта JSF.

Бродови и хеликоптери стављени су на располагање за трагање и спасавање, а касније су помагали код дотура хране. Теретни ваздухоплови С-17 стављени су на располагање за превоз људи и робе. Маринци, који су транспортовани носачима, ангажовали су се у рашчишћавању рушевина и шута које је оставио цунами. Ради пружања подршке Влади Јапана и ЈОС у контроли последица, снаге за реаговање у случају хемијско-биолошког инцидента распоређене су у Јапан са копна.

Како је иначе планирано да се Јапанске оружане снаге ангажују

СПРЕЧАВАЊЕ НУКЛЕАРНЕ КАТАСТРОФЕ

После земљотреса и цунамија Јапанске оружане снаге први пут су предузеле операцију отклањања последица нуклеарне катастрофе. Док је ЈОС учествовао у бројним вежбама за спречавање нуклеарних катастрофа под покровитељством локалне самоуправе, у околностима неговања мита нуклеарне енергетске безбедности, ЈОС никада није очекивао да ће текућом водом хладити нуклеарни реактор. Неки припадници лакше су повређени када је дошло до уништења горње облоге зграде реактора у Фукушими, услед експлозије водоника.

ПРВА ИСКУСТВА

После земљотреса и цунамија Јапанске оружане снаге предузеле су неке мере које су први пут изведене.

Први пут формирана је Здружена оперативна група Тохоку, да одговори на последице великог земљотреса. Операција је добро разрађена захваљујући сарадњи три вида, Копнених снага, Поморско-десантних снага и Ваздухопловства.

Јапанске оружане снаге су после земљотреса и цунамија позвале резервни састав и резерв првог реда хитности први пут од када је формиран систем резерве. Више од 2.000 припадника резерве и резерве првог реда хитности ангажовало се у пружању помоћи.

Америчке снаге и ЈОС изводили су заједничке активности на отклањању последица и први пут су реаговале у случају великог земљотреса. Оцењено је да је здружена активност спроведена хармонично, формирањем координационих центара на вишим и на нижим командним нивоима.

ПСИХОЛОШКА ПОДРШКА

67

Током изузетно напорног пружања помоћи људима у погођеним областима, за припаднике војске организован је опоравак у формираним центрима, где су могли да се одморе од физичких и психичких напора и поразговарају са специјалистима за ментално здравље.

Тим за вођење бриге о људима пружа здравствену заштиту припадницима ЈОС који раде у областима контаминираним зрачењем и азбестом, штити њихово ментално здравље и лечи трауме због ангажовања у дуготрајним операцијама тражења несталих и проналажења мртвих. Такође, пружа подршку породицама које су принуђене да се суоче са дугим одсуством њиховог члана који је у војсци. Тим посебно предузима мере у оквиру односа с јавношћу, брине о накнадама за учешће у отклањању последица катастрофе, а где су оба родитеља припадници војске обезбеђује обданиште за децу. Предлаже и похвале и признања за пожртвовање у служби.

ЗАХВАЛНОСТ ВОЈНИЦИМА

Припадници војске добили су велики број порука захвалности и похвала за операцију отклањања последица катастрофе. Људи су писмима, електронском поштом и на друштвеним мрежама на интернету изражавали истинску импресионираност посвећеношћу сваког војника да помогне угроженим. Нудили су своју храну унесрећеним, по снегу тражили нестале и мртве, а преживелим предавали успомене као што су фото-албуми и надгробне плочице, које су пронађене током трагања.

Упркос опасности да буду изложени зрачењу, хеликоптери ЈОС бацали су воду на погођене нуклеарне реакторе, а противпожарна возила су прскала воду по њима. Оваква дела охрабрила су људе широм Јапана.

Пуковник Накамура истиче да је 1995. године био ангажован у операцији отклањања последица након великог земљотреса у Ханшину, у западном Јапану. Тада је живот изгубило око 6.500 људи.

у случају природних, хемијских и сличних катастрофа?

■ Јапанске оружане снаге ангажују се ради отклањања последица катастрофе када се процени да је то неопходно у три основна случаја: ванредно стање, јавност, немогућност замене. Оне спроводе низ операција када се десе катастрофе, као што су природне катастрофе, укључујући трагање и спасавање жртава, бродови или ваздухоплови у невољи, контрола поплава, лечење, спречавање епидемија, снабдевање водом и превоз људи и робе. Јапанске оружане снаге тренутно играју главну улогу у различитим непредвиђеним ситуацијама.

У принципу, у случају катастрофа снаге се упућују на захтев гувернера префектуре и других званичника. Пошто гувернери префектуре и остали званичници преузимају примарну одго-

ворност за мере контролисања катастрофа и у позицији су да имају увид у опште стање, сматра се најприкладнијим да се снага упућују на њихов захтев, узимајући у обзир способности за отклањање последица катастрофа у оквиру префектура или општина, укључујући и полицију и противпожарне јединице.

Каква је организација снага које су предвиђене за отклањање последица катастрофа?

■ Копнене снаге одржавају положај за почетно реаговање, како би се осигурало да операције отклањања последица катастрофе буду спроведене без одлагања. Оне одржавају стање приправности у 157 база и станица постављених широм земље и имају људство, возила и хеликоптере (укључујући и хеликоптер за видео пренос), те јединице намењене за отклањање

неексплодираних бомби и хемијску заштиту. Тај почетни одговор јединице су спремне да изврше у току првог са-та од избијања опасности.

Поморско-десантне снаге имају пловила намењена за хитно упућивање у сваку базу, поред авиона у 24-часовном режиму приправности. Ваздухопловство има авионе за спасавање и транспорт у режиму приправности.

У случају да се добије информација о појави јаког земљотреса који је већи од нивоа 5 на јапанској сеизмичкој скали, ЈОС брзо шаље авион по сопственој одлуци да прикупи информације са места догађаја и налази се у позицији да пренесе ову информацију кабинету премијера. Такође, у зависности од околности, официри за везу шаљу се код конкретних локалних органа власти ради прикупљања информација. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

НОВИ ПРОТИВРАКЕТНИ СИСТЕМ У РУСИЈИ

Активирањем две нове радарске станице за рано упозоравање типа „Воронеж-ДМ“ у Русија ће у децембру ове године започети потпуно обнављање контроле ваздушног простора око граница.

– Покретањем станица „Воронеж-ДМ“ треба обновити целовитост ра-

дарске контроле ваздушног простора. У неким случајевима треба затворити рупе, а у другим ојачати постојећа постројења – саопштено је из Војске Русије.

За рад нових станица потребно је 40 одсто мање енергије, а домет радара је 4.500 километара, што ће омогућити откривање свих појава на небу и у делу свемира. Прва станица „Воронеж-ДМ“ израђена је и тестирана 2009. године у околини Санкт Петербурга, а од децембра ове године прве две станице радиће у режиму борбеног дежурства.

Захваљујући новим радарима Русија ће моћи да осматра до севера Африке, југа Европе и источне обале САД, а трећа станица би требало да покрива територију од Кине до западне обале САД. ■

НОВА ЈЕДИНИЦА ЦРНЕ ГОРЕ ЗА АВГАНИСТАН

Четврта јединица Војске Црне Горе (ВЦГ) свечано је испраћена у Авганистан. Јединица од 39 припадника замениће своје претходнике који су у тој земљи провели шест месеци на обезбеђењу војне базе на северу Авганистана. У новој јединици су и официри који ће, заједно са припадницима оружаних снага из земаља региона, учествовати у обуци авганистанске војне полиције. Командант нове јединице Милош Гачевић рекао је да му је част што ће предводити војнике који су одабрани за мисију у Авганистану. Црна Гора у међународној мировној мисији ISAF учествује две године, а војнике има и у мисијама у Сомалији и Либерiji.

Заједнички војни тим који ће обучавати припаднике авганистанских снага безбедности, чине припадници држава чланица Америчко-јадранске повеље (А-5) у којој су Црна Гора, Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија и Сједињене Америчке Државе. ■

САД И РУМУНИЈА ПОТПИСАЛЕ СПОРАЗУМ О РАКЕТНОМ ШТИТУ

Америчка државна секретарка Хилари Клинтон потписала је споразум о стационирању анти-ракетних пресретача у Румунији, у оквиру анти-ракетног НАТО плана.

Клинтонова је потписала споразум са румунским министром спољних послова Теодором Баконским и изјавила да САД очекују да ће разместити у року од четири године ракетне пресретаче у румунској ваздушној бази Девеселу, на југу Румуније и у њој би требало да буде стационирано између 150 и 200 америчког војног и цивилног особља.

– Споразум који смо управо потписали направиће од Румуније централног играча у ракетном штиту НАТО – казала је Клинтонова и додала да овај споразум мора да ратификује амерички сенат.

На самиту НАТО, у новембру 2010. године, савезници су се договорили да се направи нови ракетни штит који ће повезивати системе САД и Европе и бранити земље чланице од напада земаља као што је Иран. Према том плану, од ове године у Медитерану биће стациониран пресретачи на војним бродовима, а копнени пресретачи биће размештени у Румунији од 2015, а у Пољској од 2018. године. ■

АУСТРИЈА ШАЉЕ У ЛИБАН 160 ВОЈНИКА

Аустрија ће у Либан, у оквиру мисије УН (УНИФИЛ), Апутити око 160 војника, најавио је министар одбране Норберт Дарабош. Он је истакао да је учешће у мировној мисији у Либану „покривено буџетом“ и да ће мандат бити најпре до краја 2012.

Крајем новембра аустријска јединица требало би да буде оперативна, а њен задатак је снабдевање око 12.000 мировњака из 35 држава.

Аустријска војска присутна је сада на Блиском истоку са 372 војника у мисији на Голанској висоравни (UNDOF). Учествује са седам војника и у мисији надзирања границе Израела са арапским земљама (UNTSO). Највеће контингенте аустријска војска има на Балкану – на Косову је стационирано 584 војника, а у Босни и Херцеговини 374. ■

Пише
Александар РАДИЋ

Егејски штит

Инцидент са тзв. „Флотилом слободе“ који се догодио 31. маја прошле године, петнаест месеци касније урушио је годинама пажљиво грађене турско-израелске одбрамбене везе. Пре десетак и више године чинило се да ће те две државе створити један неформалан одбрамбени савез, условно назван стратешко регионално партнерство, али сада више нико ни у Турској ни у Израелу не жели чак ни да се присети здружених тактичких вежби припаднике две оружане силе које су у Ирану препознавале заједничког противника.

Да подсетимо на скору прошлост. Група бродова пловила је прошле године према Гази са хуманитарном помоћи и према израелским изворима наоружањем за терористе. Зато су израелске јединице посебне намене извеле препад на брод „Мави Мармара“ и отвориле су ватру у околностима које никада нису потпуно разјашњење. У инциденту је страдало девет турских држављана, што је изазвало лавину гнева у Турској.

Недавни став о том случају наменски формиране комисије Уједињених нација био је повод за развој кризе у турско-израелским односима. У контексту завршетка рада на документу од 105 страница, из Турске су званично затражили да се Израел извини и надокнади штету породицама страдалих и прекине поморску блокаду Газе.

Коначан став израелских званичника је да се неће извинити за жртве са бродова јер су они кренули у провокативну акцију. Проценили су да би извињење поткопало морал нације и дискредитовало оружану силу посредним признањем кривице за инцидент.

Из Турске су на такав став одговорили низом политичких мера, сем осталог одлуком да се замрзну сви контакти и уговори који се односе на одбрамбену област. Уследила је брза размена тешких речи са обе стране. Изра-

елци су повезали јачање исламиста у Турској са недавним догађајима за које се тврди да су били само добродошла прилика за већ исказану намеру премијера Ердогана да се окрене против Израела. Са друге стране, лично Ердоган је гурнуо прст у око Израелу јавно исказаном намером да посети палестинске енклаве. Затим се заложио за савез са Египтом, где се после пада Мубарака са власти чују све јачи гласови против Израела.

Званично, Турска више не признаје постојање израелске поморске блокаде Газе. Две фрегате су послате да то покажу на делу. Премијер Ердоган је најавио да ће убудуће турски ратни бродови бити присутнији у источном делу Средоземног мора. Доктринарна основа за дугорочну промену оријентације и задатака поморских снага је доку-

мент под насловом „План Барбароса – Егејски штит“.

По том документу део ратних бродова који су до сада имали матичне луке у Црном и Мраморном мору биће премештени ближе Израелу. За сада се ради о две фрегате класе „Барбароса“, две корвете, неколико патролних бродова, ракетних чамаца и помоћних бродова. Са већ постојећим пловним јединицама план „Барбароса“ предвиђа да четири фрегате буду стално присутне у блискоисточном делу Медитерана. Подршку поморском саставу пружаће ескадриле ловаца бомбардера F-16. Део будуће пројекције турске поморске моћи биће често присуство у Јадранском и Црвеном мору и излазак у Индијски океан.

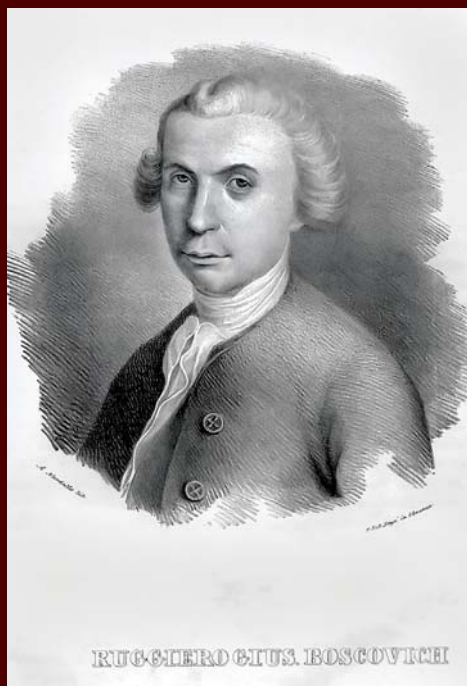
Премијер Ердоган је после велике смене кадрова у врху турских оружаних снага, сада планом „Барбароса“ добио одличну прилику да се покаже пред домаћом јавношћу као патриота и да пружи шансу армији да покаже престиж и примири тврд однос према влади. ■

Процене будућности турско-израелских односа нису светиле и ништа се неће бићно променићи ни после реакција Вашингтона које ће сасвим сигурно да уследе. Обе државе превише су важне и за интересе САД и за глобални поредак да би се дозволило озбиљно заоштравање односа, али стратешког регионалног партнерства више неће бићи.

Због додатног
заоштравања односа
Турске и Израела,
„План Барбароса
– Егејски штит“ јача
присуство турских
ратних бродова у
блискоисточном делу
Медитерана, а више
бродова који су до
сада имали матичне
луке у Црном и
Мраморном мору
биће премештени
ближе Израелу

Ренесансни ум

Три стотине година од рођења великог дубровачког ерудите, најсвестранијег научника свог доба, великог ренесансног ума, представља јединствену прилику да се подсетимо на то како је Руђер Бошковић покорио не само науку, него и политику и религију, враћајући их у службу човеку, од кога су се, срећом само на тренутак, отргле

Математичар, физичар, астроном, геодета, оптичар, археолог, архитекта, преводилац, педагог, професор, филозоф и песник, Руђер Јосип Бошковић рођен је у Дубровнику 18. маја 1711, добу познатом по процвату Дубровачке републике. Иако, све до Наполеона, кроз своје капије није пустио ниједну војску, Дубровник је 6. априла 1667. снашло разарање какво, ни пре ни после, није доживео. Тог кобног дана, страховити земљотрес однео је око две трећине људских живота у насељу и порушио највећи број старих здања. Ипак, после неколико деценија, током 18. века, Република светог Влаха, како је називана, доживела је нов полет, па се, у време Руђеровог рођења, Дубровник налазио на врхунцу своје моћи и славе. Република је тада учврстила своју самосталност у односу на Отоманску империју и некако средила своје односе са, увек веома агресивном, Млетачком републиком (Венецијом). Дубровачки дипломатски идеал био је и остао – искоришћавање политичке и војне равнотеже супротстављених европских сила, како би се „балансом“ осигурали дубровачки интереси.

Био је то, без сумње, један од најважнијих периода економског и културног процвата Дубровачке републике који је трајао цео 18. век. Дубровчани су, с једне стране, својим трговачким робним потенцијалом, колонијама (насеобинама) и караванима повезивали готово сва тржишта између Јадранског, Јегејског и Црног мора, а, с друге стране, својим бродовима допирали до свих важних тржишта света, кренувши на пут но-

вог економског и културног узлета. У тим широким и далеким подухватима „слободна грађанска република“, како су је звали, расла је мобилишући и отресите младиће са простора – Србије, Црне Горе, Херцеговине, Босне и других јужнословенских крајева.

Порекло, рођење и школовање

Тадашњи моћни дубровачки трговац Раде Глеђевић узео је Николу Бошковића, Србина из села Орахова Дола код Требиња у Херцеговини, да му у Новом Пазару држи трговину у једној од његових бројних фамилија на Балкану. Радан, поуздан, одважан и вичан послу, „сељак из Орахова“ стално је напредовао и, од трговачког момка у Новом Пазару, постао Глеђевићев ортак. Иако су му пожар и разарање Новог Пазара за време Великог бечког рата (1683–1689) однели највећи део тешко стеченог иметка и натерали га да напусти то „крупно место“ у Србији, богато искуство и разгранате пословне везе омогућили су му да у Дубровнику, без већих тешкоћа, настави трговину.

У древном Дубровнику, дубоко подељеном на „властелу и пучане“, Никола се, без обзира на своје порекло и поодмакле године (имао је око 50 година), оженио Павлом (Павом) Бетере, чији је отац Бартоломео (Баре) сем шесторо деце (три кћери и тројицу синова), имао солидан трговачки капитал и књижевни дар. Тим венчањем, са скоро троструко млађом Па-

вом (имала је 17 година), родом из угледне властелинске породице пореклом из Италије, и одлуком да живи у религијски конзервативној и прилично нетолерантној средини, Руђеров отац Никола морао се одрећи вере својих предака и, према „установљеним обичајима“, прећи на католички обред.

Из тог брака рођено је осморо деце, међу којима, као седмо дете, син Руђер Јосип. О броју и именима Руђерове браће и сестара постоје различити подаци, а како пише Мирослав Панџић, браћа су се звала – Бошко, Иван, Бартоломео, Петар и Марко, а сестре Марија Руса, Марија Думна и Аница. Занимљиво је да се нико од њих није женио ни удавао, сем једне сестре, али ни она није имала потомке, па је са том генерацијом изумрла лоза Николе Бошковића.

Мало је познато да је Руђеров отац Никола, као познавалац турског језика, за Дубровачку републику обавио и неколико важних дипломатских задатака. Сем тога, своје српско порекло „показивао“ је сталним „додиром“ са многим гусларима и врло честе походе православним манастирима. Пред крај живота, своја осећања и запажања преточио је у тзв. Старорашка сећања, у којима је, као оронули осамдесетогодишњи старац, већ „одузет“, чувеном Ричепутију „казивао у перо“ своје описе Сопоћана, Ђурђевих Ступова, Дечана, Студенице, Пећке патријаршије и других српских светиња од Косова до Херцеговине. За њега је везана још једна занимљивост. Према Ричепутију, Никола је од Турака купио две изузетне реликвије украдене у Милешеви: дрвени комадић Светог крста и кутију са руком Светог Саве, коју је касније изгубио. Из заоставштине дубровачких „исусоваца“ тога времена, сачувана је лепа реликвија Светог крста, која се и данас налази у језуитском самостану у Дубровнику.

Руђер је име добио по свом ујаку. Деда Бартоломео подарио је скоро свим унукима „ген“ за литературу, а од мајке су деца наследила дуговечност. Руђерова мајка живела је 103 године, више од пола века као удовица, а сестра Аница и брат Бошко више од 90 година. Иначе, Руђерова браћа била су талентована, али, како су их савременици описивали, „помало чудаци“, лабилне нарави. За разлику од њих, Руђер је, бар у раној младости, био темпераман, стабилан, отворен, друштвен, борбен, пун самопоуздања.

Процват науке и културе

Те, 1711. године, када се славни научник родио, у Дубровнику је обновљена и на нов начин отпочела рад Академија дангубнијех (Akademija degli oziosi), плодно средиште књижевности и уопште културног стваралаштва јужнословенских народа тог времена. Академија је већ наредне године утврдила да у развоју своје књижевности, науке и културе предност да „словинском језику“, према латинском и италијанском, сматрајући под „словинским језиком“ народни језик Дубровника, не разликујући га од других јужнословенских језика. Ту су радили врло плодни песници, драмски писци и научници, као што су били – Иван Бунић, Игњат Ђорђевић, Владислав Менчетић, Владислав Гучетић, Ђуро Матејев, Винко Петровић и многи други.

У том културном процвату књижевности и науке, развили су се такви научни, филозофски и књижевни радници, као што су математичари и природњаци Рајмунд Кунџић и Бернардо Стојковић, па и највећи међу њима Руђер Бошковић, преко којих је Дубровник непосредно учествовао у развоју светске науке, филозофије и културе у Риму, Паризу, Бечу, Лондону, Варшави, Милану.

Руђер се школовао на једини могући начин у то доба у Дубровнику, у школи Исусовачког колегија, где је стекао класично образовање и знање латинског језика. У десетој години остао је без оца, а четири године касније, по препоруци учитеља, мајка га је послала у Рим, где је са четрнаест година наставио студије у исусовачкој школи Колегијум Романум. Ту је три године изучавао филозофију, математику и физику, што му је омогућило да испољи свој не-

надмашни таленат за природне науке. Како се у Дубровачком колегијуму није предавала математика и физика, да је тамо остао, вероватно би се посветио књижевности или постао чиновник. У Риму је студирао логику, чувену Аристотелову физику и метафизику, Еуклидову математику, астрономију и етику. Била је неоспорна

његова склоност према математици и физици, па његови први радови потичу из области примењене математике. При томе, много се бавио геометријом и њеним основним питањима као што су непрекидност, бесконачно мале и бесконачно велике величине, извео је основне формуле диференцијалне геометрије. Своје математичке студије и резултате дугогодишњих проучавања овековечио је у више књига, уџбеника и мноштво научних радова.

СРПСКО ПОРЕКЛО

Српско порекло Руђеров отац Никола „показивао“ је сталним „додиром“ са многим гусларима и врло честим походима православним манастирима. Пред крај живота, своја осећања и запажања преточио је у тзв. „Старорашка сећања“, у којима је, као оронули осамдесетогодишњи старац, већ „одузет“, чувеном Ричепутију „казивао у перо“ своје описе Сопоћана, Ђурђевих Ступова, Дечана, Студенице, Пећке патријаршије и других српских светиња од Косова до Херцеговине.

Када је реч о Руђеровом школовању и научном раду, ваља се подсетити да су „исусовци“ или „језуити“ припадници „Дружбе Исусове“ или „Друштва Исусова“, католичког монашког реда, који је 1534. основао шпански племић Игнације Лојола, а шест година касније признао папа Павле Трећи. Његово оснивање било је последица реакције „Римске курије“ (папиног двора) на ширење реформације у средњој и западној Европи. Исусовци су имали велики утицај на разним дворovima и у многим центрима моћи, а окупљало је образоване и способне људе који су били слепо покорни духовној дисциплини реда. Били су упорни и вешти у образовању омладине у духу апсолутне послушности папи и догмама римске цркве. Исусовци су у „паганским земљама“ стварали мноштво школа у које су „врбовали“ најдаровитију децу и „производили“ их у способне мисионаре. Ипак, због свог дрског мешања у државне послове и политичке интриге, прагматични папа Климент Четрнаести забранио је њихов ред 1773. године. Нема спора, језуитске школе су у свом времену биле скоро једино место за озбиљније образовање, па су представљале жаришта и расаднике научног и културног живота. То потврђује и сам Руђер, чији су животни пут и научно дело везани за „исусовце“.

Међу „исусовцима“

Да му је живот, рад и статус у окриљу „језуита“ одговарао, сведоче и писма која је упућивао родбини с друге стране Јадрана: „И будите увјерени, да сам тако задовољан са својим стањем, да кад бих имао у својој руци сва краљевства свијета, све бих пустио“, писао је брату Божи, испољавајући жељу да се покаже „правим синком св. Игнација“. Па, ипак, имао је и неприлика са „браћом у Христу“. Због својих научних схватања, био је строг у критици Римског колегија, јер није „пружао довољна знања из математике“, а ни имао „правог вође и књига“ у односу на француске школе и њихово друштво „великих калкулатора“.

Након завршених студија, са 22 године, Руђер је постављен за наставника у у нижим заводима реда, а онда после две године постао је предавач у Исусовачком колегију у Ферму. Сем осталог, ту се бавио и студијом Њутнових радова и неким проблемима астрономије, не одустајући од студија теологије. Прве резултате својих истраживања објавио је у својој 25. години, од када је непрекидно објављивао радове из области – математике, физике, астрономије и геодезије. Године 1740. примио је лекторат (звање предавача) из математике и објавио запажене дисертације „О живим силама“, „О светлости“ и друге. После завршених студија теологије, Руђер је постао свештеник, али није „регрутован“ у мисионара, већ је током наредне две деценије (1740–1760) остао на Римском колегију као професор који се бавио наставом и научним радом.

ЈЕЗУИТИ

„Исусовци“ или „језуити“ су припадници „Дружбе Исусове“ или „Друштва Исусова“, католичког монашког реда, који је 1534. основао шпански племић Игнације Лојола, а шест година касније признао папа Павле Трећи. Његово оснивање било је последица реакције „Римске курије“ (папиног двора) на ширење реформације у средњој и западној Европи. Исусовци су имали велики утицај на разним дворovima и у многим центрима моћи, а окупљало је образоване и способне људе који су били слепо покорни духовној дисциплини реда. Били су упорни и вешти у образовању омладине у духу апсолутне послушности папи и догмама римске цркве. Исусовци су у „паганским земљама“ стварали мноштво школа у које су „врбовали“ најдаровитију децу и „производили“ их у способне мисионаре.

Четири деценије пре смрти, 1747. године, посетио је Дубровник. Иако је много касније размишљао о томе да старост проживи у том лепом приморском градићу, више се није враћао кући. Био је у сталној вези с браћом, посебно са Бартолом, који се такође бавио математиком и астрономијом, и сестром Аницом. На више места у писмима сестри, писаним на матерњем језику, види се да је код Руђера остао жив дух нашег језика. Све до краја живота помагао је рођацима, а користио је и велики лични углед, многобројна познанства и огромна знања, да широм Европе, за свој родни град обави разне дипломатске послове. Више пута је спречио многе невоље које су претиле Дубровнику, што је наилазило на нескривене симпатије и захвалност, па је његова смрт проглашена за општу жалост. Но, пошто није био властелин и није оставио држави „тешке ковчеге злата“ (Трухелка), Велико дубровачко веће одбацило је идеју да му се у Кнежевом двору подигне споменик. Ипак, у столној цркви му је откривена спомен-плоча о „државном трошку“.

Мада је својим образовањем стекао веома широко знање из науке, филозофије и теологије, по својој суштини, Руђеров научни рад увек је био усмерен ка практичним циљевима. Забележено је његово учешће у тиму математичара (1742) који су се бавили проблемима пукотина на куполи базилике Св. Петра у Риму, а годину дана касније истраживао је чврстоћу апсиде (задњи полукружни део) у тој цркви. Марија Терезија је тражила његово мишљење у вези са статичким проблемима Дворске библиотеке у Бечу, а у Паризу су од њега захтевали да испита носивост стубова у цркви Св. Геновеве. Како се бавио и проблемима хидраулике, давао је савете при обнављању лука у Риминију и Савони, а по разним техничким питањима обрађали су му се и челници Парме и Венеције.

У својим истраживањима Руђер је посветио пажњу и питању облика и величине Земље и неједнакости силе теже у различитим њеним деловима. Прихватио се посла да у папиној држави измери два степена меридијана између Рима и Риминија и изради нову карту Ватикана. Тај посао је започео са Ле Мајром (1750) и завршио га за две и по године. У Риму су, 1755. године, издали дело *De litteraria expeditione per pontificiam ditionem ad dimentiendos meridiani gradus et corrigendam mappam geograficam*.

То познато дело отворило је нове видике у теорији и пракси више геодезије. На Руђерово инсистирање измерени су меридијани у Аустрији, Угарској и Пијемонту, а исполио је утицај и на мерења у Северној Америци (Пенсилванија). Када је међу државицама Луча и Тоскана избио спор по питању вода у пограничној зони, Руђер је заступао Лучу пред царем Фрањом Првим у Бечу. Спор је окончан у корист Луче, која му је, за успешно заступање, доделила племићку титулу. Боравак у Бечу искористио је и за довршење свог главног дела из теоретске физике „Теорија природне филозофије“, објављено 1758. године. ■

(Насиљавак у следећем броју)

ВЕРСКИ ПРАЗНИЦИ 1–15. октобар

Православни

3. октобар – Свети великомученик Јевстатије

6. октобар – Зачеће светог Јована Претече и Крститеља

7. октобар – Преподобни Симон, св краљ Владислав и преп. Давид Српски

9. октобар – Свети апостол и јеванђелист Јован Богослов – Задушнице

12. октобар – Преподобни Киријак Отшелник – Михољдан

14. октобар – Покров Пресвете Богородице

Католички

2. октобар – Цом Гедаља (пост)

Јеврејски

2. октобар – Цом Гедаља (пост)

8. октобар – Јом Акипурим

13. октобар – Сукот

ПОКРОВ ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ

Црква је увек прослављала Пресвету Богородицу као покровитељицу и заштитницу хришћана. Молитвама Богородица умилостивљује Бога према нама грешнима. Безброј пута помагала је појединцима и народима.

Догађај који црква празнује 14. октобра по новом, а 1. октобра по старом календару, десио се 911. године, у време цара Лава Мудрог (Философа), током свеноћног бденија у Богородичиној цркви Влахерне у Цариграду, у присуству много људи, међу којима је био и свети Андреј Јуродиви са учеником Епифанијем. Око четири сата после поноћи, свети Андреј је угледао Пресвету Богородицу са распростртим омофором изнад окупљеног народа, као да их том одећом покрива и штити. ■

СУКОТ

Сукот је светковина која траје девет дана. Сука (колиба) представља симбол привремености и нестабилног живота Јевреја, који попут номада лутају у потрази за „обећаном земљом“. Јевреји су лутали пустињом четрдесет година и за то време боравили под шаторима. У спомен на те дане Јевреји, према Библији, бораве у колибама седам дана. Сукот се празнује у јесен, после завршене жетве и бербе воћа. ■

1. октобар 1918.

Уз сагласност и подршку генерала Франше Д'Епера, команданта савезничких снага на Солунском фронту, Врховна команда српске војске наредила је, 1. октобра 1918, Првој армији да крене на север долином Јужне Мораве у правцу Ниша. Забринут за судбину превише издвојене српске војске, генерал Д'Епере наредио је њеној Врховној команди да „Прва армија, која срља у авантуру, одмах обустави напредовање до пристизања Друге армије и других савезничких јединица“. Војвода Мишић је наредбу проследио војводи Бојовићу, али му је оставио могућност да према сопственој процени одлучи о даљем напредовању. Имајући у виду могућност пристизања нових непријатељских снага, војвода Бојовић одлучио је да одмах започне битку за Ниш који је ослобођен три дана касније.

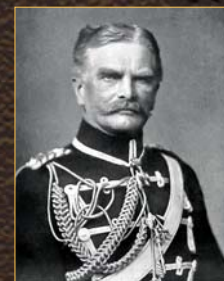

3. октобар 1991.

Председништво СФРЈ прешло је на рад у условима непосредне ратне опасности, оценивши да је грађански рат на помолу и да су се за такав рад стекли услови предвиђени Уставом. Представници сецесионистичких република Хрватске и Словеније већ су напустили Председништво.

6. октобар 1915.

Готово пола милиона аустроугарских и немачких војника, којима је командовао фелдмаршал Аугус Макензен, напало је Србију. До 15. октобра аустроугарска 3. и немачка 11. армија заузеле су Београд и шири мостобран јужно од Саве и Дунава. Ноћу 13/14. октобар прешле су у напад бугарска 1. и 2. армија, потиснуле слабе српске јединице, продрле у долину Мораве код Врања и до 22. октобра заузеле Куманово, Штип, Скопље и прекинуле моравско-вардарску комуникацију. Српска војска била је принуђена да се повлачи

према југу, примењујући тактику кратких и снажних противнапада.

7. октобар

У Војсци Србије Дан Треће бригаде Копнене војске који се обележава у знак сећања на датум када је 1912. године Други пешадијски пук „Књаз Михаило“ започео ратни пут. У Првом балканском рату учествовао је у Кумановској, Прилепској и Битољској бици. У Другом балканском рату борио се у Брегалничкој бици, где због силе и енергичности својих бораца пук добија епитет „гвоздени“. У Првом светском рату пук учествује у Церској бици, бици на Горничеву, а 1918. у ослобађању Ниша.

7. октобар

У Војсци Србије Дан Седмог центра за обуку. Обележава се у знак сећања на дан ослобођења Лесковца 1918. године.

8. октобар 1912.

Објавом рата Црне Горе Отоманској империји почео је Први балкански рат. Овај рат водиле су чланице Балканског савеза (Србија, Црна Гора, Бугарска и Грчка) против Отоманске империје. Остали савезници ступили су у рат 17. и 18. октобра. Српска војска прешла је у наступање 20. октобра. Непосредно пред почетак непријатељстава, Отоманска империја предузела је општу офанзиву на оба војишта – тракијском, према бугарској, и вардарском, према српској војсци. Осим та два главна војишта, помоћне турске снаге концентрисане су за борбе на Косову и Метохији, Рашкој области, према Скадру, а у јужној Македонији и Епиру за борбе са Грцима.

15. октобар

У Војсци Србије Дан Четвртог центра за обуку Ваљево. Обележава се у знак сећања на дан ослобођења Ваљева 1918. године. ■

Припрема
мр Милан МИЛКИЋ

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ГЕНЕРАЛШТАБ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ
УПРАВА ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ

расписује

КОНКУРС

За попуну слободних радних места професионалних војника,
на одређено време, у:

Гарду

☐ Београд – Војна пошта 2289 Београд (Михаила Аврамовића бб, Београд)

- стрелац
- манипулант
- возач моторног возила

224. центар за електронска дејства

☐ Београд – Војна пошта 4522 Батајница (Батајнички друм бб, Насеље 13. мај, Батајница)

- стрелац
- механичар за возила точкаше
- механичар за радио-уређаје и системе
- возач моторног возила

☐ Прокупље – Војна пошта 2822 Прокупље (Вука Караџића бб Прокупље)

- кувар

☐ Краљево – Војна пошта 6834 Краљево (Батајнички друм бб, Насеље 13. мај, Батајница)

- радио-гониометриста

☐ Пирот – Војна пошта 6834 Пирот (Батајнички друм бб, Насеље 13. мај, Батајница)

- радио-гониометриста

Командну чету ЦЛОБ

☐ Београд – Војна пошта 9808 Београд (Мије Ковачевића 5, Београд)

- возач моторног возила

1. складишни батаљон

☐ Горњи Милановац – Војна пошта 2077 Горњи Милановац (Николе Милићевића Луњевице бр. 88, Горњи Милановац)

- стрелац
- манипулант

- стрелац–водич паса
- механичар за пешадијско наоружање
- механичар за возила точкаше
- манипулант
- противпожарац
- електромеханичар за возила точкаше
- електромеханичар за хемијске изворе електричне енергије)

2. складишни батаљон

☐ Крагујевац – Војна пошта 2078 Крагујевац (Кнеза Милоша 14, Крагујевац)

- стрелац
- манипулант
- кувар
- возач моторног возила
- возач–возач складишне механизације

3. складишни батаљон

☐ Куршумлија – Војна пошта 2079 Куршумлија (Чегарска бб, Ниш)

- стрелац
- манипулант–противпожарац
- противпожарац

4. складишни батаљон

☐ Београд, Кнежевац – Војна пошта 2080 Кнежевац – Београд (Улица ослобођења бр. 30, Кнежевац)

- стрелац
- манипулант
- водич паса
- противпожарац
- противпожарац–возач
- возач моторног возила
- возач–возач складишне механизације
- руковалац парних котлова са АТК

5. логистички батаљон

- **Београд, Кнежевац – Војна пошта 5078 Кнежевац – Београд (Улица ослобођења бр. 30, Кнежевац)**
 - возач тенка за извлачење
 - механичар за возила точкаше
 - механичар за електронику у ракетним системима ЗА
 - лимар
 - грађевински лимар

Бригаду везе

- **Београд – Војна пошта 1013 Београд (Гардијска 5, Београд)**
 - механичар за РРУ и ТЛВУ

- **Београд – Војна пошта 1402 Београд (Гардијска 5, Београд)**
 - телепринтерист
 - телефониста-линијаш
 - механичар за возила точкаше–возач
 - евидентичар радова–возач
 - бравар

- **Београд – Војна пошта 5542 Београд (Рашка 2, Београд)**
 - возач

- **Београд – Војна пошта 6870 Београд (Рашка 2, Београд)**
 - механичар за ТТУ и системе–возач

- **Нови Пазар – Војна пошта 6883/3–3 Нови Пазар (Миодрага Јовановића бб, Нови Пазар)**
 - послужилац АТЦ–телепринтериста

1. бригаду Копнене војске

- **Нови Сад – Војна пошта 1405 Нови Сад (Авијатичарска 24, Нови Сад)**
 - извиђач уједно снајпериста
 - радио-телепринтериста

- **Панчево – Војна пошта 1407 Панчево (Баваништански пут бб, Панчево)**
 - стрелац
 - пушкомитраљезац
 - извиђач уједно возач
 - снајпериста
 - послужилац уједно возач ПОРВ 9К111
 - послужилац ПОРВ 9К111
 - возач послужилац МБ 82 мм
 - возач послужилац АБГ

- **Бачка Топола – Војна пошта 1408 Бачка Топола (Маршала Тита бб, Бачка Топола)**
 - послужилац СХ 122 мм
 - телефониста-линијаш

- **Сремска Митровица – Војна пошта 1411 Сремска Митровица (Планинска бб, Сремска Митровица)**
 - возач

- **Сремска Митровица – Војна пошта 1415 Сремска Митровица (Планинска бб, Сремска Митровица)**
 - нишанџија на тенку
 - возач тенка
 - возач

- **Бачка Топола – Војна пошта 1419 Бачка Топола (Маршала Тита бб, Бачка Топола)**
 - стрелац на БВП М80

Лабораторијски техничар

- **Нови Сад – Војна пошта 1421 Нови Сад (Београдска 21, Нови Сад)**
 - возач-послужилац дозера
 - возач-послужилац утоваривача
 - возач-послужилац лансирног моста
 - возач-послужилац бушилице минских бунара
 - послужилац моста
 - возач вучног воза
 - возач послужилац дизалице
 - возач
 - возач телефониста линијаш

- **Нови Сад – Војна пошта 4100 Нови Сад (Београдска 21, Нови Сад)**
 - зидар – возач

2. бригаду Копнене војске

- **Краљево – Војна пошта 3708 Краљево (касарна „Јован Курсула“, Краљево)**
 - послужилац СХ 122 мм
 - возач СХ 122 мм
 - возач моторног возила

- **Краљево – Војна пошта 3711 Краљево (касарна „Јован Курсула“, Краљево)**
 - послужилац ПАТ 40 мм
 - возач моторног возила

- **Краљево – Војна пошта 4658 Краљево (касарна „Јован Курсула“, Краљево)**
 - возач БВП

- **Нови Пазар – Војна пошта 4659 Нови Пазар (Миодрага Јовановића бб, Нови Пазар)**
 - оператор-нишанџија на БВП
 - стрелац на БВП
 - возач БВП
 - механичар за возила гусеничаре
 - заваривач гасом
 - возач моторног возила

3. бригаду Копнене војске

☐ Зајечар – Војна пошта 4662 Зајечар (Николе Пашића бб, Зајечар)

- стрелац
- пушкомитраљезац
- нишанџија митраљеза
- послужилац митраљеза
- нишанџија МБ – 82 мм
- послужилац МБ – 82 мм
- снајпериста
- послужилац ДП 12,7 мм
- послужилац ДП 12,7 мм – уједно возач
- нишанџија бацача граната
- послужилац бацача граната
- нишанџија МБ 120 мм
- послужилац МБ 120 мм
- оператер ПОЛК- 9К 11
- послужилац ПОЛК- 9К 11
- послужилац ПОЛК- 9К 11 – уједно возач
- мерник
- рачунач
- радио-телеграфиста
- телеграфиста линијаш уједно возач
- механичар за возила точкаше
- болничар
- возач моторног возила

☐ Куршумлија – Војна пошта 4989 Куршумлија (Улица 4. јули бб, Куршумлија)

- стрелац на БВП М80
- возач БВП М80
- возач моторног возила

Специјалну бригаду

☐ Панчево – Војна пошта 6003 Панчево (Јабучки пут бб, Панчево)

- стрелац уједно возач
- возач моторног возила
- лимар
- инсталатер водовода и канализације
- механичар за АБХ техничка средства и опрему
- металостругар
- манипулант
- механичар за погонску опрему
- медицински техничар

☐ Панчево – Војна пошта 6004 Панчево (Јабучки пут бб, Панчево)

- диверзант уједно возач
- нишанџија – диверзант Тим МБ-60 мм
- речни диверзант
- речни диверзант-противтерориста
- речни диверзант уједно возач
- возач моторног возила – диверзант Тим МБ-60 мм

☐ Ниш – Војна пошта 6006 Ниш (Сарајевска бб, Ниш)

- возач уједно падобранац
- слагач падобрана–падобранац у одељењу за одржавање

☐ Панчево – Војна пошта 6007 Панчево (Јабучки пут бб, Панчево)

- послужилац митраљеза–противтерориста
- снајпериста–противтерориста
- противтерориста
- противтерориста уједно возач
- послужилац–противтерориста
- телепринтериста-шифрер противтерориста
- телепринтериста-шифрер противтерориста уједно возач

Речну флотилу

☐ Нови Сад – Војна пошта 2827 Нови Сад (Улица 1.300 каплара, Нови Сад)

- телепринтериста-шифрер уједно возач
- бродарац на речном доку РДОК-15
- моториста на речном пениши нафте РПН-43

☐ Нови Сад – Војна пошта 6009 Нови Сад (Улица 1.300 каплара, Нови Сад)

- нишанџија
- послужилац миноловки
- сигналиста-осматрач-кормилар
- противмински ронилац–возач
- лаки ронилац–возач
- медицински техничар-возач

☐ Београд – Војна пошта 6011 Београд (Ушће бб, Београд)

- послужилац у артиљеријском ракетном одељењу бродског одреда навигација и веза
- електричар у одељењу електричарског погонског одреда на БПН-30

☐ Шабац – Војна пошта 4219 Шабац (Поцерска 2, Шабац)

- послужилац моторне тестере
- возач–послужилац дизалице
- послужилац понтонског моста
- послужилац амфибијског транспортера
- впослужилац ванбродског мотора
- командир амфибијског транспортера
- возач–послужилац амфибијског транспортера
- возач моторног возила
- механичар за возила точкаше
- вманипулант у воду за логистику

□ Нови Сад – Војна пошта 1947 Нови Сад (Улица 1.300 каплара, Нови Сад)

- послужилац понтонског моста
- послужилац амфибијског транспортера
- послужилац ванбродског мотора
- послужилац реморкера
- возач–послужилац понтонског моста ПМП

2. центар за обуку

□ Ваљево – Војна пошта 9845 Ваљево (Војводе Мишића бб, Ваљево)

- чувар
- чувар–водич службених паса

□ Шабац (Десић) – Војна пошта 9845 Ваљево (Војводе Мишића бб, Ваљево)

- стрелац

ЦУК АБХО

□ Крушевац – Војна пошта 6910 Крушевац (Балканска 57, Крушевац)

- возач
- лаборант

Центар за обуку ваздухопловства и против-ваздухопловне одбране

□ Београд, Батајница – Војна пошта 3395 Београд (Батајнички пут бб, Батајница)

- послужилац ракетног система ПВО – самоходног
- возач самоходног ракетног система ПВО
- послужилац за припрему и чување ракета ракетног система ПВО
- авио-оружар
- авио-механичар
- возач моторног возила

Центар за обуку КоВ

□ Пожаревац – Војна пошта 5302 Пожаревац (Поречка бб, Пожаревац)

- чувар

Центар за обуку логистике

□ Крушевац – Војна пошта 5019 Крушевац (Балканска 57, Крушевац)

- механичар за пешадијско наоружање
- механичар за возила гусеничаре
- механичар за муницију и МЕС
- механичар за оптичке инструменте и ниш. справе
- механичар за ракетну технику артиљерије
- електромеханичар за електрохемијске и специјалне изворе струје
- кувар
- пекар
- хидротехничар

Центар за обуку везе, информатике и електронских дејстава

□ Крушевац – Војна пошта 2143 Горњи Милановац (Кнеза Александра 59 Горњи Милановац),

- чувар
- чувар–вођа смене
- радио-телепринтериста
- возач

Интервидовски полигон „Пасуљанске ливаде“

□ Ђуприја – Војна пошта 9932 Ђуприја (Булевар војске бр. 2, Ђуприја),

- чувар
- манипулант
- возач тенка М-84

Команду за развој Београдске бригаде

□ Београд – Војна пошта 5004 Београд (Савска бб, Јаково)

- чувар
- механичар за муницију и МЕС

Команду за развој Расинске бригаде

□ Крушевац – Војна пошта 3161 Крушевац (Балканска 57, Крушевац)

- возач

Команду за развој Тимочке бригаде

□ Зајечар – Војна пошта 6002 Зајечар (Николе Пашића бб, Зајечар)

- чувар
- чувар–вођа смене
- чувар–водич службених паса
- радио-релејац
- радио-телепринтериста
- телефонист-линијаш
- механичар за муницију и МЕС
- столар

У Команду ВиПВО

□ Београд, Земун – Војна пошта 1094 Земун (Главна бр. 1, Земун)

- стрелац
- кувар

204. ваздухопловну бригаду

□ Београд, Батајница – Војна пошта 9858 Батајница (Пуковника Миленка Павловића бб, Батајница)

- чувар
- осматрач у командно-радарском одељењу
- авио-оружар
- осматрач
- диспечер

98. ваздухопловну бригаду

□ Краљево – Војна пошта 2895 Краљево (Лађевици бб, Краљево)

- чувар
- противпожарац
- возач
- болничар

126. бригаду ВОЈИН

□ Београд, Стари Бановци – Војна пошта 6972 Београд (Рашка 2, Београд)

- чувар
- радио-релејац
- радио-телепринтерист
- телефонист-линијаш
- послужилац РУ за везу са ваздухопловом
- електромеханичар за изворе струје и електричне агрегате
- кувар
- оператор за идентификацију
- авио-диспечер

□ Београд, Качарево – Војна пошта 6972 Београд (Рашка 2, Београд)

- чувар
- електромеханичар за изворе струје и електричне агрегате
- радио-телепринтерист
- послужилац у одељењу аутоматизације

□ Београд – Војна пошта 6972 Београд (Рашка 2, Београд)

- механичар за РРУ и УНФ
- механичар за возила точкаше
- електромеханичар – возач за одржавање спец. м/в и ел. агрегата
- механичар за електронска АБХО и инж средства – возач
- ауто-бравар
- руковалац складишне механизације–манипулант

210. батаљон везе

□ Београд – Војна пошта 8909 Београд (Рашка 2, Београд)

- радио-релејац
- радио-телепринтерист
- возач

333. инжињеријски батаљон

□ Београд – Војна пошта 4310 Панчево (Јабучки пут бб, Панчево)

- возач–послужилац дозера
- возач–послужилац копача
- возач–послужилац ваљка
- кувар

Ваздухопловни-медицински институт

□ Београд – Војна пошта 5133 Београд (Црнотравска 17, Београд)

- возач

УСЛОВИ КОНКУРСА

На конкурс се могу јавити држављани Републике Србије који испуњавају следеће услове:

а) ОПШТИ УСЛОВИ

- да су здравствено способни за службу у Војсци Србије (што утврђује надлежна војнолекарска комисија);
- да имају најмање основно образовање;
- да им раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;
- да нису осуђивани на казну затвора од најмање шест месеци;
- да нису старији од 30 година;
- да су одслужили војни рок са оружјем (осим за лица женског пола);
- да су безбедносно проверени и да немају безбедносних сметњи за рад у Војсци Србије и ван Војске Србије (што обавља војнобезбедносна агенција).

б) ПОСЕБНИ УСЛОВИ

за возаче моторних возила могу конкурисати лица која имају „Ц“ категорију и која су здравствено способна за возаче војних неборбених моторних возила у Војсци Србије (што утврђује надлежна војнолекарска комисија).

НАЧИН КОНКУРИСАЊА

Кандидат из грађанства, који испуњава услове, доставља попуњен образац молбе за пријем у Војску Србије у својству професионалног војника непосредно, или поштом, команди јединице Војске Србије са којом жели да закључи уговор. Војник на добровољном служењу војног рока предаје попуњен образац молбе за пријем непосредно претпостављеном старешини. Уз образац молбе прилаже се:

- кратка биографија;
- извод из матичне књиге рођених (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);
- уверење о држављанству (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);
- потврда државног органа да кандидату није раније престајао радни однос, у државном органу, због теже повреде дужности из радног односа (за лица која су раније била у радном односу у државном органу);
- уверење надлежног органа МУП-а РС да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);
- копија војничке књижице и потврда из регионал-

ног центра МО да је одслужио војни рок са оружјем (осим за лица женског пола и војнике на добровољном служењу војног рока);

- копија дипломе о стеченом образовању (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);

- копија возачке дозволе (фотокопија оверена у суду или општини), за лица која конкуришу на формацијско место возача.

Документа која се прилажу уз молбу, са изузетком извода из матичне књиге рођених, уколико је на новом обрасцу, не могу бити старија од 6 (шест) месеци.

Кандидати, који са најбољим резултатом испуне мерила прописана за избор, биће упућени на **лекарски преглед** ради оцене способности за професионалну војну службу.

Безбедносна провера биће вршена само за кандидате које надлежна војнолекарска комисија огласи способним за професионалну војну службу у својству професионалног војника.

Образац молбе за пријем у Војску Србије у својству професионалног војника може се добити на пријавници сваке јединице–установе Војске Србије а објављена је и на сајту Министарства одбране (www.mod.gov.rs) и Војске Србије (www.vs.rs).

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК

Изборни поступак спровешће се само међу кандидатима који испуњавају услове конкурса за пријем на радно место на које су конкурисали.

Са свим кандидатима међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија обавиће разговор и рангирати их према мерилима за избор.

Позив за разговор и сва писмена документа достављају се кандидату на адресу коју кандидат наведе у молби за пријем.

Одлуку о избору кандидата за пријем у професионалну војну службу донеће надлежни старешина о чему ће писаним путем бити обавештени сви учесници јавног конкурса у року од осам дана од дана када је извршен избор.

Изабрани кандидати, који су обучени за одговарајућу ВЕС, биће примљени у својству професионалних војника на одређено време на период од шест месеци, уз могућност продужења уговора о раду на период од 3 године до навршених 40 година живота.

Изабрани кандидати, који су служили војни рок и нису обучени за одговарајућу ВЕС и кандидати женског пола, биће упућени на обуку у јединице и центре за оспособљавање, 5 (пет) до 13 (тринаест) седмица, у зависности од специјалности за коју конкуришу. Са кандидатима који успешно заврше обуку закључиће се уговор о раду на период од шест месеци, уз могућност продужења на период од 3 године до навршених 40 година живота.

Са кандидатима који успешно заврше предвиђену селективну обуку у специјалној бригади и буду изабрани за пријем у професионалну војну службу закључиће се

уговор о раду на период од шест месеци, уз могућност продужења на период од 3 године до навршених 40 година живота.

Лица примљена у професионалну војну службу остварују сва права и обавезе у складу са Законом о Војсци Србије.

Конкурс је отворен 30 (тридесет) дана од дана објављивања. Даном објављивања овог конкурса престаје да важи конкурс објављен 1. јула 2010. године.

Некомплетне и непотпуне молбе неће се разматрати и биће одбачене без права на жалбу, а кандидатима који не буду изабрани конкурсна документација се неће враћати.

Додатне информације о професионалној војној служби, броју слободних места и потребном профилу, могу се добити на следећим бројевима телефона:

011/2063–432	Генералштаб Војске Србије – Београд;
011/2064–074	Гарда – Београд;
011/3074–486	224. ЦЕД – Београд;
011/3053–507	Команда Ц/Лоб – Београд;
011/3603–546	Бригада везе – Београд;
021/4835–016	1. бригада Копнене војске – Нови Сад;
036/308–146	2. бригада Копнене војске – Краљево;
018/509–722	3. бригада Копнене војске – Ниш;
013/326–221	Специјална бригада – Панчево;
021/4835–441	Речна флотила – Нови Сад;
011/2064–494	Команда за обуку – Београд;
014/296–017	2. центар за обуку – Ваљево;
037/416–089	ЦУК АБХО – Крушевац;
011/3106–583	Центар за обуку ВиПВО – Батајница;
012/223–666 лок. 49–102	Центар за обуку КоВ – Пожаревац;
037/416–340	Центар за обуку логистике – Крушевац;
032/13–290 лок. 49–533	Центар ВИиЕД – Горњи Милановац;
018/508–238	ИВП „Пасуљанске ливаде“;
011/8416–886 лок. 30–767	Команда за развој Београдске бригаде – Јаково;
037/416–023	Команда за развој Расинске бригаде – Крушевац;
019/422–034 лок. 102	Команда за развој Тимочке бригаде – Зајечар;
011/3074–143	Команда ВиПВО – Београд;
011/3106–135 и 011/3106–207	204. ваздухопловна бригада – Батајница;
036/305–041	98. ваздухопловна бригада – Краљево (Лађевци);
011/3005–229	126. бригада ВОЈИН – Београд;
011/3053–214	210. батаљон везе – Београд;
013/326–526	333. инжињеријски батаљон – Панчево;
011/3074–143	Ваздухопловни-медицински институт – Београд.

Информације су доступне на сајту Министарства одбране (www.mod.gov.rs) и Војске Србије (www.vs.rs).

_____ (презиме, средње име и име кандидата)

_____ (адреса сталног пребивалишта)

_____ (место становања)

_____ (контакт телефон)

Молба за пријем у Војску Србије у својству професионалног војника,
д о с т а в љ а . –

ВОЈНОЈ ПОШТИ _____

Ја, _____, ЈМБГ _____
(презиме, средње име и име)

са завршеном школом _____ и звањем _____,

подносим молбу за пријем у Војску Србије у Војну пошту _____,

за дужност _____, у месту службовања _____.

Молбу за пријем у ВС, у својству професионалног војника, доставио сам и Војној пошти:

1) _____, за дужност _____,
у месту службовања _____.

Уколико не будем примљен на дужност за коју конкуришем **прихватам** да се моја молба разматра и за попуно других дужности у истој или другој јединици или месту службовања (**прецртати уколико кандидат није сагласан**).

Уз молбу прилажем следећа документа:

1. кратку биографију;
2. извод из матичне књиге рођених (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини – уколико није на новом обрасцу не старије од 6 (шест) месеци);
3. уверење о држављанству (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини – не старије од 6 (шест) месеци);
4. потврду државног органа да ми није раније престајао радни однос, у државном органу, због теже повреде дужности из радног односа (за лица која су раније били у радном односу у државном органу);
5. уверење надлежног органа МУП-а РС да нисам осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини – не старије од 6 (шест) месеци);
6. копију војничке књижице и потврду из Регионалног центра МО да сам одслужио војни рок са оружјем (осим за лица женског пола и војнике на добровољном служењу војног рока);
7. копију дипломе о стеченом образовању (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);
8. копију возачке дозволе (фотокопија оверена у суду или општини);
9. _____.

Сагласан сам да се изврши безбедносна провера у вези са запослењем у Војсци Србије у складу са Законом о заштити података о личности („Службени лист СРЈ“, бр. 24/98 и 26/98) и чланом 16. Правилника о безбедносним проверама лица које врши војнобезбедносна агенција („Службени војни лист“, бр. 18/2010).

у _____

Потпис

дана _____

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за пријем у професионалну војну службу у својству подофицира на неодређено време

На основу члана 24. став 1. Уредбе о пријему у професионалну војну службу („Службени гласник Републике Србије“ бр. 112/08 и 34/10), Генералштаб Војске Србије расписује интерни конкурс за пријем у професионалну војну службу, у својству подофицира на неодређено време, у санитетској служби:

- 1) за медицинског техничара – 8 извршилаца,
- 2) за медицинског техничара-зубарски смер – 1 извршиоца,
- 3) за зуботехничара – 1 извршиоца,
- 4) за лабораторијског техничара – 3 извршилаца и
- 5) за фармацеутског техничара – 10 извршилаца.

УСЛОВИ КОНКУРСА:

Могу конкурисати професионални војници из Војске Србије и Министарства одбране Републике Србије, као и цивилна лица на служби у Војсци Србије и државни службеници и намештеници запослени у Министарству одбране, који испуњавају следеће опште и посебне услове:

а) Општи услови

- да су кандидати држављани Републике Србије,
- да су здравствено способни за службу у Војсци Србије,
- да имају прописано образовање – одговарајућу стручну спрему за дужност за коју се примају (најмање завршену средњу школу IV степен тражене струке),
- да кандидати нису старији од 40 година (ово се односи само на кандидате који су професионални војници),
- да нису осуђивани на казну затвора од најмање шест месеци,
- да успешно заврше одговарајуће војнострукно оспособљавање за дужност за коју се примају и
- да су одслужили војни рок под оружјем – кандидати мушког пола – (ово се односи само на цивилна лица на служби у Војсци Србије и државне службенике и намештенике запослене у Министарству одбране).

б) Посебни услови

- да су у току службе оцењивани повољним службеним оценама,
- да се против њих не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности,
- да су у војној служби у својству професионалног војника на одређено време провели најмање шест година (ово се односи само на кандидате који су професионални војници),
- да су положили државни испит,
- да имају препоруку старешине на положају команданта батаљона, њему равном или вишем положају (ово се односи само на кандидате који су професионални војници)
- да су безбедносно проверени и да немају безбедносних сметњи за рад у Војсци Србије и ван Војске Србије.

Начин конкурисања:

- Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса достављају Управи за људске ресурсе (Ј-1) ГШ ВС редовним путем преко команде своје јединице, следећа документа:
- пријаву са биографијом, у којој обавезно навести контакт телефон;
 - извод из матичне књиге рођених (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини),
 - уверење о држављанству (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини),

- доказ о стеченом образовању (оригинал диплома – уверење о завршеној школи или фотокопија оверена у суду или општини),
- фотокопија радне књижице или други доказ о радном искуству,
- уверење од надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности,
- уверење надлежног органа МУП-а да кандидат није кривично осуђиван казном затвора у трајању дужем од шест месеци,
- уверење о регулисању војне обавезе са знаком чина у резерви – кандидати који су регулисали војну обавезу под оружјем (ово се односи само на цивилна лица на служби у Војсци Србије и државне службенике и намештенике запослене у Министарству одбране),
- уверење о положеном државном испиту,
- изјаву о прихватању распореда по потреби службе на целој територији Републике Србије,
- изјаву да прихватају да пре пријема буду упућени на војну обуку и на обуку за оспособљавање за подофицире,
- препоруку старешине на положају команданта батаљона, њему равном или вишем положају (ово се односи само на кандидате који су професионални војници) и
- оверен картон основних и личних података КОЛП-1.

Документа која се прилажу уз пријаву, са изузетком извода из матичне књиге рођених, уколико је на новом обрасцу, не могу бити старији од 6 (шест) месеци.

Пре пријема у професионалну војну службу кандидати који испуњавају услове конкурса и који уђу у најужи избор биће упућени на лекарски преглед ради оцене способности за пријем у професионалну војну службу и психолошко тестирање и за њих ће бити извршена безбедносна провера.

Кандидати који нису војно обучени пре пријема биће упућени на војну обуку за оспособљавање за подофицире.

Непотпуне и неблагоприятне молбе неће бити разматране. Конкурсна документација се неће враћати кандидатима који не буду изабрани.

Пријаве на конкурс са наведеним документима достављају путем поште на адресу:

Генералштаб Војске Србије

Управа за логистику (Ј-4)

ул. Гардијска бр. 5, 11 000 Београд

са знаком „за пријем лица на конкурс“

Непотпуне и неблагоприятне молбе неће бити разматране.

Рок за подношење пријава је 30 дана од дана објављивања у магазину „Одбрана“.

Све информације везане за конкурс могу се добити на тел. 33-373 или 29-178. ■

Министарство одбране Републике Србије Сектор за људске ресурсе, Управа за кадрове

ПОНИШТАВА СЕ КОНКУРС

објављен у магазину „Одбрана“, број 138 од 15. јуна 2011. године

у делу који се односи на попуњу следећих формацијских места у Информатичкој служби:

начелник-програмер, у месту службовања Врање – 1 извршилац и

референт за надзор и управљање мрежом, у месту службовања Ниш – 1 извршилац.

ИЗБРАНА ПАРТИЈА

БРИЉИРАЊЕ ШАМПИОНА

Карпов – Сакс
Линарес, 1983.

1. е4 ц5 2. Сф3 д6 3. д4 цд4 4. Сд4 Сф6 5. Сц3 е6 6. г4 х7 7. Тг1 Ле7 8. Ле3 Сц6 9. Де2 Лд7

Мађарски велемајстор се против светског првака брани класичном варијантом Сицилијанке. Због њене оригиналности, оштрине (6. г4), теоретске новости Сакса (9...Лд7), и добре игре оба играча, та партија је проглашена за „лепотицу“ 1983. године. Љубојевић, Најдорф, Падевски, Таљ, Торан и Маја Чибурданидзе дали су том остварењу чисте десетка, а Роберт Берн, Сабо и Шмит само поен мање.

10. х4 Сд4 11. Лд4 е5 12. Ле3 Лц6 13. Дд3!

Доносимо коментаре победника у тој партији.

13.. Да5

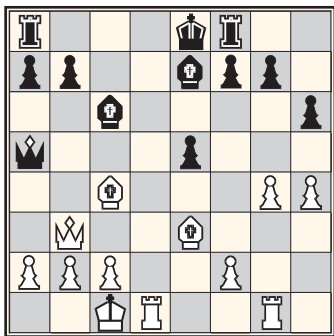
Није боље ни 13... Сх7 14. г5 хг5 15. Сд5.

14. 0-0-0 Се4

Можда је било добро 14... 0-0-0

15. г5 д5 итд.
15. Се4 д5 16. Дб3! де4 17. Лц4 Тф8

Реч је о једином потезу, јер би рокада била опасна.

Бели: Кц1, Дб3, Тд1, Тг1, Лц4, Ле3, а2, б2, ц2, ф2, г4, х4
Црни: Ке8, Да5, Та8, Тф8, Лц6, Ле7, а2, б2, е4, е5, ф7, г7, х6

Положај црног је компромитован, јер су изнуђени потези већ озбиљно упозорење да је опасност близу. Околност да је краљ остао у центру битке омогућује шампиону да крене у брзу акцију и у бриљантном стилу заврши борбу. Уместо напада путем

18. г5, за који би се определила огромна већина играча, Карпов је понудио жртву квалитета:

18... Тд5!

Црни је прихватио жртву, јер му се није свиђала позиција после 18... Дц7 19. Тгд1.

18... Лд5 19. Лд5 Тд8

Измена дама на б4 је слабија од одиграног, јер би мајоритет великих пешака брзо пресудио.

20. Лц4 Лб4

Два добра потеза белог и црног, а следи серија одличних потеза белог.

21. ц3 б5! 22. Ле2 Лд6 23. Дд5! Ке7 24. Лц5! Лц5

И то је једини потез црног. Ближи се крај битке (24... ф6 25. Лц4!).

25. Де5 Кд7 26. Дц5 Дц7 27. Дф5 Ке7

После 27... Кц6 28. Дб5 Кд6 29. Дб4 с брзим сломом.

28. Де4 Кд7 29. Дф5 Ке7 30. Те1 Тд6 31. Лц4 Кд8 32. лб5 а6 33. Ла4!

На нишану је важна дијагонала а4-е8.

33..г6 34. Дф3! Кц8 35. Те7! Тд1 Можда је мало претеран број ускличника, али би после 35.. Де7 36. Да8 Кц7 37. Да7 Кд8 црни био матиран са 38. Дб8.

36. Кд1 Де7 37. Да8 Кц7 38. Да7 Кд6 39. Дб6

Нема више бежања, јер после 39... Кд5 40. Дд4 Ке6 41. Лб3 мат! 1:0

Припремио

Раде Милосављевић, мајстор Фиде

ЗАНИМЉИВОСТИ...

БОТВНИКОВА ТЕРМОС БОЦА

Дугогодишњи светски шампион Михаил Ботвиник долазио је на мечеве за првенство света са термос-боца. Зна се да су у њој били или кафа или воћни сок. Приликом прекида партија та термос-боца је била својеврсни барометар. Ако је Ботвиник стајао на добитак, он је долазио без своје боце, али ако се на наставак појавио са термосицом, могла се очекивати дуга борба. А то су знали не само његови противници него и публика.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

○	1	○	2	3	4	5	6	7	○	8	○	9	10	11	12	13	14	○	15	○	16
17									18									19			
○		20								21										22	
23				24									25								
26						27									28						
29								30									31				
32										33									34		
35			36									37									
38					39								40								
41							42								43						
44										45							46				
○		47										48								○	
49					50									51							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА ВОДОРАВНО: слањкаст, Мраворак, СУВ, а, поливати, меловина, и, НТА, елементи, Бриџанац, таторок, торедор, терасе, окалити, мамипара, акта, дeтињаст, анонимус, РА, ОУ, габарден, рабинизам, Мато, авионика, анимали, Ижевск, претовар, Кабир, начитано, Миланица, Ута, г, атонало, аконитин, а, ОА), пенишник, расипати.

Припремио Жарко ЂОКИЋ

ВОДОРАВНО:

17. Бледозелени драги камен, аугит, 18. Обављати смештање, 19. Објектно-релационо мапирање (скр.), 20. Присталица анархизма, 21. Који трепери, 23. Средња стручна спрема (скр.), 24. Отровна органска једињења, 25. Стричеви одмила, 26. Седиментна стена, 27. Врста ливадске биљке, 28. Врста тканине, 29. Окаменотине, фосили, 30. Виткост, танкост, 31. Град у Шпанији (палиндром од СНОП), 32. Уређај за пренос обртаја, 33. Староримска комедија, 34. Атлетски клуб (скр.), 35. Основна тарифа (скр.), 36. Непоуздане особе, врдалапе, 37. Додавати јелу разне додатке, 38. Пешчани нанос у пустињи, 39. Наша романисијерка, Јара, 40. Наш стари назив за Венецију, 41. Со калајне киселине, 42. Они који наплаћују „рекет“, 43. Означена линија пута, 44. Велико језеро у Јужној Америци, 45. Научник који се бави атомистиком, 46. Слово јеврејског писма, 47. Становник Книна, 48. Који су у облику линије, цртасти (лат.), 49. Име бивше сликарке Ивањици, 50. Посебни отисци неког текста, 51. Страно женско име, Ернестина.

УСПРАВНО:

1. Вођење послова, 2. Непар, 3. Лична заменица, 4. Острво у Јадранском мору, 5. Лисичја кожа са репом, орепина, 6. Ехометарски мерачи, 7. Место у Румунији (палиндром од АМИН), 8. Наливперо (мн.), 9. Стручњак за етику, 10. Иницијали глумице Ремплинг, 11. Тесноћа, скученост, 12. Ознака за апартман, 13. Вежбаонице за дизаче терета, 14. Врста минерала (анаграм од РИТИ), 15. На ову страну, 16. Воденични камен, 18. Бочно од нечега, 19. Шпекулант (стр.), 20. Чинити кога сакатим, 21. Острво крај Њујорка, 22. Љуљати се, њихати се, 24. Становник Омиша, 25. Врсте загонетки, 27. Завртање, 28. Извршилац сервиса, 30. Назив нашег магазина, 31. Главурда (мн.), 33. Љиљана одмила, 34. Нудист, 36. Наткова имењакиња, 37. Корална острва, 39. Полифемов супарник из грчког мита (палиндром од СИКА), 40. Део железничке пруге, 42. Капљица, 43. Англосаксонска ознака за тангенс, 45. Символ иридијума, 46. Ауто-ознака Новог Сада.

МЕДИЈА ЦЕНТАР

ОДБРАНА

АРСЕНАЛ МАГАЗИНА ОДБРАНА:

- Десет специјалних прилога.
- Преглед најновијих достигнућа војне технике у свету и код нас.
- О савременом оружју: оклопним борбеним возилима, хаубицама, авионима, хеликоптерима, беспилотним летелицама, сателитима, бродовима, подморницама,
- Из пера познавалаца, конструктора, испитивача, новинара.
- Развој, техничке карактеристике, борбена употреба, али и историја.
- Опремање армија света.

Цена :

- Појединачни број 400,00 динара
- Два броја 700,00 динара
- Три броја 1.000,00 динара
- Четири броја 1.300,00 динара
- Пет бројева 1.600,00 динара

НАРУЧБЕНИЦА

Медија центар „ОДБРАНА“, Браће Југовића 19, 11000 Београд
Тел. 011/3201-995, 3241-009, телефакс : 011 / 3241-363
Жиро-рачун : 840 – 312849 – 56

Наручујем следеће бројеве „Арсенала“:

у укупној вредности од _____ динара.

Издања се плаћају унапред.

Послати доказ о уплати целокупног износа, након чега испоручујемо издања.

Купљена издања биће достављена путем *Посће експреса*, на терет купца.

Купац _____

ЈМБГ _____

Адреса становања: Улица и број _____

Место _____ Телефон _____

Потпис наручиоца _____

OVE JESENI NA VAŠOJ TELEVIZIJI

www.studiob.rs

Покупи 50%

Тврди повез, ф. 20×29, 288 стр.
Шифра: 111047
Цена 2.160,00 дин.
Са попустом 1.080,00 дин.

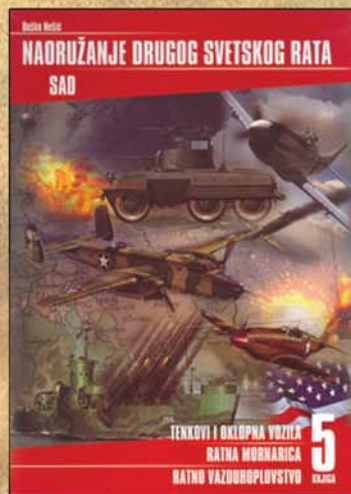
Тврди повез, ф. 20×29, 216 стр.
Шифра: 111049
Цена 1.890,00 дин.
Са попустом 945,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 240 стр.
Шифра: 111050,
Цена 1.998,00 дин.
Са попустом 999,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 160 стр.
Шифра: 111052
Цена 1.620,00 дин.
Са попустом 810,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 364 стр.
Шифра: 111057
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 358 стр.
Шифра: 111062
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 248 стр.
Шифра: 111067
Цена 2.106,00 дин.
Са попустом 1.053,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 180 стр.
Шифра: 111068
Цена 1.728,00 дин.
Са попустом 864,00 дин.

*Комплет
8.397,00 дин.
на 8 месечних рата*

НАРУЏБЕНИЦА МЦ „ОДБРАНА“

Браће Југовића 19, 11000 Београд • тел. 011/3201-995, 3241-009
Телефакс: 011/3241-363 • Жиро-рачун: 840-312849-56

Купац _____

ЈМБГ _____, број личне карте _____

издате у МУП _____

Адреса становања: _____

Телефон: _____

Потпис наручиоца _____

Наручујем следећа издања (навести шифру/ количину):

у укупној вредности од _____ динара.

Издања ћу платити (заокружити број):

1. одједном (плаћање унапред)

2. на кредит у _____ месечних рата (највише 8) по _____ дин.

(мин. рата 1.000,00 дин.), путем административне забране.

Код плаћања унапред послати доказ о уплати целокупног износа, након чега испоручујемо књиге. Купци на кредит достављају попуњен и оверен образац административне забране. Купљена издања биће достављена путем Пост експреса, на терет купца.